

Drugi kongres samoupravljalcev Jugoslavije

Kongres sprejel 27 resolucij, ki določajo strateške cilje nadaljnega razvoja samoupravljanja.

Komisije odločno podprle boj za nadaljnji razvoj samoupravljanja.

Na kongresu sodelovalo 2.301 delegat.

njihovem položaju in družbenih odnosih. Rezultati, doseženi v družbenih odnosih, uspehi v znanosti, kulturi in umetnosti in na vseh drugih področjih družbenega življenja so uveljavili prednosti samoupravljanja kot družbenega sistema.

orožje delovnih ljudi v razmerah družbene lastnine nad proizvajalnimi sredstvi, ki jim omogoča, da so svobodni v boju za uresničenje svojih življenjskih interesov.

Samoupravljanje se je že uveljavilo kot eden najbolj učinkovitih dejavnikov gospodarskega in družbenega napredka in kot osnova sistema socialistične demokracije, postalo je nova oblika povezovanja delavskega razreda z vsemi delovnimi ljudmi v naši družbi. Hotenje po delavskem samoupravljanju je prevladujoče v socialističnem gibanju in v vsakem naprednem gibanju sploh.

Kljub velikim uspehom pa gospodarska razvitost naše države omejuje razvoj samoupravljanja, poleg tega pa so v naši družbi sile, ki jim samoupravni odnosi niso všeč, pa je tako imelo samoupravljanje svoje vzpone, pa tudi omahovanja in pomanjkljivosti, zastoje in deformacije.

Kongres samoupravljalcev je zasedal prav v času, ko se naša družba spoprijema z resnimi gospodarskimi in političnimi težavami. Zasedal je predvsem, da bi obravnaval pereče probleme, ki se nanašajo na dolgoročni razvoj socialističnega samoupravljanja, da bi določil najboljše poti za njegovo nadaljnje razvijanje in napredovanje. Vendar pa ni moglo razpravljati o problemih dolgoročnega razvoja samoupravljanja, če se hkrati ne upošteva sedanjih ekonomskih, socialnih in političnih problemov naše družbe.

V našem ekonomskem sistemu so še resne slabosti, ki pomenijo dodatni vir gospodarskih proble-

sil. Pri nas še vedno več trošimo, kot proizvajamo. Takšno nesorazmerje pa je nevzdržno, kajti treba je poudariti, da na potrošnjo pritiskajo razna druga področja družbene porabe, pa če gre še za tako upravičene družbene potrebe, jih je treba omejiti.

V naši državi je nastala tudi neprimerna struktura investicij, ki pomeni mnogo večji problem, kot je sam obseg investicij. Večino investicij usmerjajo banke, predvsem glede na svoja finančna sredstva, ne tako redko pa tudi glede na politične predloge vodilnih političnih dejavnikov, oziroma državnih organov, medtem ko o tem precej manj odločajo delovne organizacije glede na svoje proizvodne interese.

Določeni strateški cilji nadaljnega razvoja samoupravljanja

Za učinkovitejše delo je kongres formiral štiri komisije, ki so se ukvarjale:

1. z nadaljnjim dograjevanjem in izpopolnjevanjem učinkovitosti samoupravljanja v organizacijah družbenega dela;
2. s problemi razširjene reprodukcije in integracije na samoupravnih osnovah;
3. s problemi razvoja samoupravne družbe in življenjskega standarda delovnih ljudi in
4. s problemi krepitve vloge družbenega proizvajalca, kot osnove za razvijanje samoupravnega družbenopolitičnega sistema.

Osnovna značilnost dela v prvi komisiji je v tem, da so delegati večinoma izhajali iz primerov de-

Štórski ŽELEZAR

Leto X. — Št. 6

25. junija 1971

Na drugem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije, ki je bil v prvi polovici maja 1971 v Sarajevu, je tekla široka razprava o dosedanjih rezultatih dvajsetletnega razvoja samoupravljanja v skladu z družbenimi in političnimi spremembami pri nas.

Treba je poudariti, da je dal dosednji razvoj samoupravljanja velike rezultate v vse širšem vključevanju delovnega človeka v neposredno upravljanje proizvodnje in v popolnejše odločanje o vseh družbenih premikih in problemih.

To, da so se na kongresu v velikem številu zbrali resnični predstavniki delavskega razreda in vseh delovnih ljudi naše države, potrjuje, da je samoupravljanje postalo njihova neodtujljiva lastnina in da se je na široko uveljavilo na vseh področjih našega družbenega življenja.

Samoupravljanje je postalo materialna baza naše družbe in prevladujoča zavest delovnih ljudi o

Politični in ekonomski sistem, ki ju zdaj izpopolnjujemo, morata omogočiti še popolnejši izraz samoupravnih interesov delavskega razreda in vseh delovnih ljudi ter hkrati povsem uveljaviti pravice in interese naših narodov in narodnosti, republik in pokrajin. Za socialistično Jugoslavijo ni dileme glede prednosti nacionalnega pred razrednim, ne glede na nacionalne posebnosti, so osnovni interesi delavskega razreda enaki in pglavni dejavniki naše socialistične Jugoslavije.

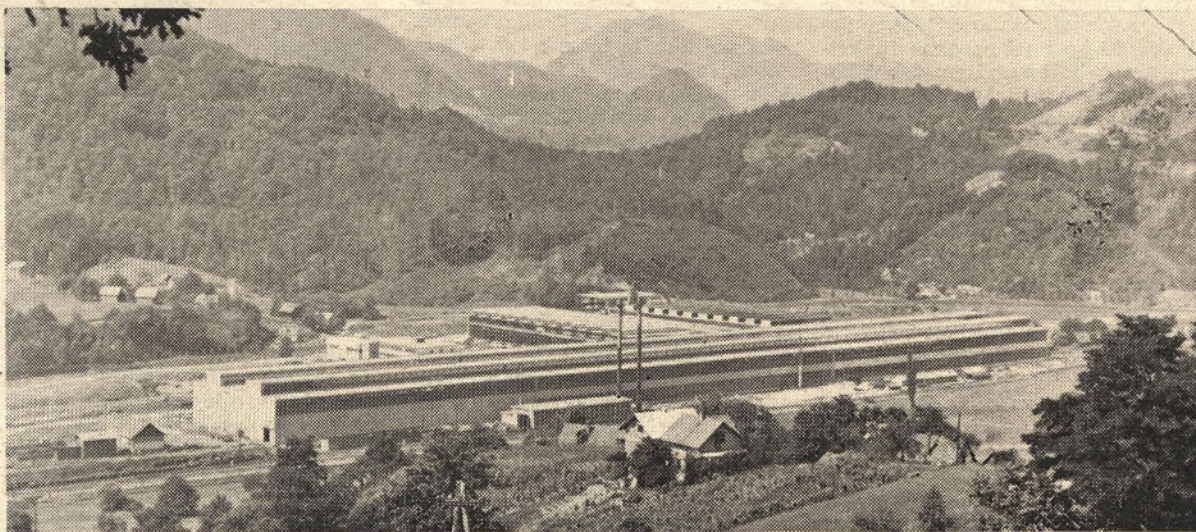
Med sistemskimi rešitvami je kot najpomembnejše poudariti izoblikovanj možnosti za večje zaposlovanje in izboljšanje socialnega položaja delavcev, posebej tistih z nizkimi osebnimi dohodki.

PROIZVODNJA V MAJU

V maju smo dosegli 7,8 % letnega plana proizvodnje. Proizvodnja je ostala za 6,2 % pod dvanajstino letnega plana. Na elektroplovu je ostala za 2,2 %, v valjarni II za 34,0 % in v livarni I pri surovih valjih za 37,1 %, pri litini za 10,5 % ter pri obdelanih valjih za 16,4 %. Operativni plan je presežen v maju samo pri proizvodnih valjarne I, jeklovleka in obdelanih valjih. Vsi ostali obrati so ostali pod operativnim planom za 8,5 %. Na elektroplovu je izpadla proizvodnja zaradi okvare na stikalu 110 KV in popravila oljnega voda. V jeklarni je bila slaba storilnost SM peči. Valjardna II je ostala pod operativnim planom zaradi visokih zastojev. Večji del zastojev predstavljajo menjave valjev in urejanje proge.

V livarni I je pri valjih ostala proizvodnja pod operativnim planom zaradi drobnega asortimana, pri kokilah pa zaradi zmanjšanja naročil za Ravne.

V kumulativni ostaja proizvodnja pod letnim planom za 4,8 % in to v glavnem v valjarni II in livarni I.

Za rešitev tega vprašanja še niso izkoriščene vse možnosti in rezerve, ker še vedno razpisno trošimo sredstva za številne neproduktivne namene, kot so pretirana režija in reprezentanca, razne oblike korupcije, potovanja po domovini in tujini brez ustreznega poslovnega učinka. V izvajanju stabilizacijskega programa je zahtevati predvsem, da nihče ne troši preko svojih realnih možnosti in preko sredstev, ki so mu na voljo.

Družbenoekonomski odnosi in nadaljnji razvoj samoupravljanja

V minulih dvajsetih letih se delavci z uresničevanjem samoupravljanja niso borili za nekakšen ideal, temveč za najmočnejše

mov in težav. Prizadevanja za njihovo hitrejšo odpravljanje pa so hkrati tudi prizadevanja za večjo ekonomsko stabilnost. To pomeni, da so ukrepi za odpravo sedanjih ekonomskih težav predvsem v materialnih odnosih in sorazmerjih ekonomskega razvoja. Že dalj časa ni možno dovolj uspešno izrabljati prednosti planskega gospodarskega razvoja, ker ni mehanizma planiranja, ki bi ustrezal samoupravnemu sistemu in večnacionalni sestavi naše skupnosti.

Ustavni amandmaji, ki so bili v razpravi na vseh ravneh našega sistema, dajejo nove smeri za reševanje obstoječih problemov, naloge boja za večjo stabilnost gospodarstva pa so v materialnih sorazmerjih razvoja proizvajalnih

lovnih organizacij in grupacij, pri čemer so dosežanje izkušnje v razvoju samoupravljanja pomagale poiskati konkretne rešitve in ustvariti osnovo za nadaljnji razvoj samoupravljanja.

Pri tem so poudarili, da se delitev dohodka v delovnih enotah, čeprav v praksi forsiramo načelo delitve po delu in poslovanju, še ni dovolj razvila zaradi neustreznih gospodarskih možnosti odlihanja sredstev iz gospodarstva. Sedanji ekonomski problemi močno zožujejo materialno osnovo samoupravljanja in so poskusi modernizacije in rekonstrukcije v posameznih vejah le zavrli nagel padec osebnih dohodkov, čeprav se je položaj posameznih vej na sploh slabšal.

(Dalje na str. 2)

Drugi kongres samoupravljalcev Jugoslavije

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zato so zahtevali, da je treba čimprej uveljaviti spremembe v ekonomskih instrumentih in zavreti hitro naraščanje cen. Treba je tudi usmeriti in enotneje nastopati glede izoblikovanja razmerja med domačimi in svetovnimi cenami. Pravtako so opozorili, da so prišle z ukrepi ekonomske politike posamezne delovne organizacije v različnih dejavnostih v neenakopravni položaj, ker se v posameznih gospodarskih vejah cene prosto oblikujejo, v drugih pa so cene limitirane, kar povzroča prelivanje dohodka iz ene veje v drugo.

V zvezi z razvojem samoupravljanja v družbenih dejavnostih so poudarili, da sedanji predpisi niso določili ekonomskega položaja teh služb v sistemu, tako da niso postale sooblikovalke novih odnosov v naši družbi. Na podlagi stališča, da družbene službe niso samo oblika porabe, temveč tudi del družbene reprodukcije, bi bilo treba sistem dohodka razvijati kot element izenačevanja položaja delavcev v teh službah, s položajem delavcev v gospodarskih dejavnostih.

Ker sta modernizacija in rekonstrukcija izhodišče za nadaljnji gospodarski razvoj, bi bilo treba posebno pozornost posvetiti izobraževanju kadrov, predvsem izobraževanju proizvajalcev za delo in samoupravljanje. V dosežanju razvoja smo več pozornosti posvečali iskanju sistemov, ekonomskih in tehnoloških rešitev, manj pa smo se trudili razvijati tehniško kulturo in izobraziti sodobnega industrijskega delavca, ki bo imel posebno funkcijo v vse bolj razvitem tehniško-tehnološkem napredku. V izobraževalnih ustanovah se pojavljajo stagnacijske težnje, ki se kažejo tako v ozki materialni bazi izobraževanja, kot tudi zaostalosti »izobraževalne tehnologije«. Na tako ozki materialni bazi ni bilo mogoče širše vključevati učencev v resnično samoupravno odločanje o šolskih problemih, izobraževalni proces pa učence še vedno spreminja v objekt, ne pa v aktivne dejavnike vzgojnoizobraževalnega dela v šoli. Vojska nekvalificiranih, neizobraženih in z malim zadovoljnim proizvajalcev je ovira za razvoj novih samoupravnih odnosov.

Zaostriti bo treba odgovornost nosilcev kolektivnih funkcij. Še vedno nimamo elementov dolgoročnega razvoja gospodarskih območij in gospodarskih vej, ker pri nas pogosto planiramo na kratke roke. Poleg tega bi bilo potrebno zaostriti tudi odgovornost v delovnih organizacijah glede spoštovanja dogovorjenih samoupravnih sporazumov med posameznimi delovnimi organizacijami v okviru gospodarskih vej in grupacij.

V drugi komisiji so poudarili, da je treba v sedanji ekonomski politiki povečati delež gospodarstva v narodnem dohodku ob upoštevanju, da se slabša materialni položaj gospodarstva kljub političnim odločitvam in resolucijam. V sedanjih razmerah banke v pretežni meri razpolagajo z razširjeno reprodukcijo, imajo izjemno ugoden položaj ter se počasi spreminjajo iz združenega

kapitala gospodarstva v absolutno oblast nad gospodarstvom. To pomeni, da bančni kapital osvaja sredstva gospodarstva in se poslovnimi skladi podjetij počasi spreminjajo v poslovne sklade bank. Tak položaj povzroča tudi razredne in nacionalne probleme.

Na področju vlaganja investicijskega kapitala v naše gospodarstvo prizadevanj domačih proizvajalcev niso spremljala ustrezna prizadevanja zakonodajalca, čeprav mednarodno gospodarsko sodelovanje ni le devizno-carinsko, temveč predvsem znanstveno, tehnološko in ekonomsko.

V razpravi so opozorili, da je vprašanje stabilnosti prešlo z ekonomskega področja na področje sistema. Ob tej priložnosti so kritizirali pogoste spremembe predpisov v gospodarskem sistemu, ker so povzročale nestabilnost sistema, v katerem gospodarske organizacije niso mogle dolgoročno planirati svojega razvoja. Težko je verjeti, da je mogoče držati niti našega gospodarstva z grobimi potezami v obdobju »fine tehnologije«. Zato bi bilo treba poiskati trajnejše sistemske rešitve in v njihovem izvajanju zagotoviti večji delež neposrednih proizvajalcev.

Ostre kritike je bila deležna tudi pisanost predpisov v gospodarstvu. Delegati so zahtevali, da je treba uveljaviti predpise, ki bodo v prid vsej skupnosti, ne pa samo ambicioznim posameznikom. Poglavitna krivda za nestabilnost sistema in ekonomske politike je v tem, da nimamo srednjeročnega in dolgoročnega planiranja, zato pa je tudi ekonomska politika le izraz sil v družbi. Zahtevali so, da je treba planiranje izpeljati na podlagi samoupravnega dogovarjanja in ne na bazi moči in ugotovili, da pomanjkanje koncepcij in planiranja povzroča spore. Posebno pozornost so delegati posvetili dolgoročnemu programu razvoja kmetijstva in živilske dejavnosti glede na pomen, ki ga ima to področje za gospodarski razvoj in življenjski standard delovnih ljudi.

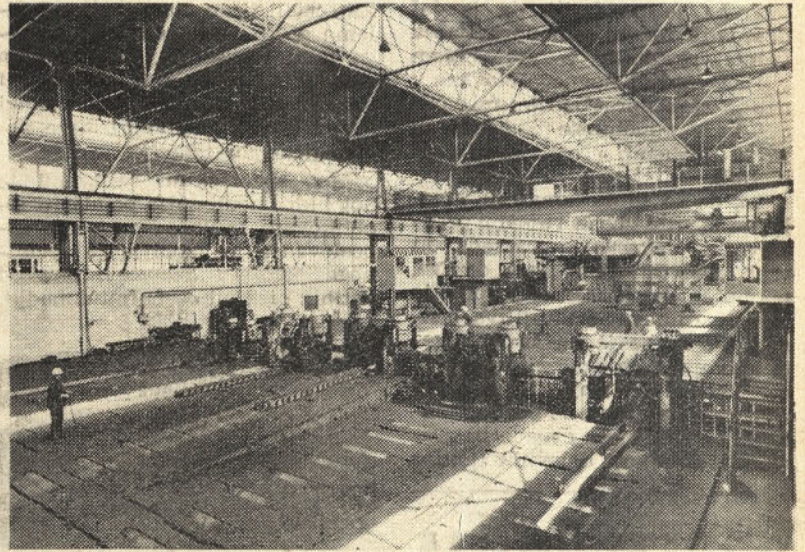
V tretji komisiji je razprava posvetila posebno pozornost pravicam in interesom delavcev, zaposlenih pri zasebnikih. Delegati so zahtevali odločnejše in doslednejše izvajanje sprejetih zakonskih predpisov in politike na področju osebnega dela. Čeprav gre za delavce, zaposlene pri tako imenovanih nosilcih osebnega dela, so v komisiji opozorili na možnost nastanka neenakopravnega položaja teh ljudi glede na zaposlene v družbenem sektorju. Včasih je tu nemogoče govoriti o resnični pri nas že odpravljeni eksploataciji. Precej je neprijavnih delavcev, ki so prepuščeni na milost in nemilost delodajalcu in so možnost za njegovo neupravičeno bogatitev. Zato so zahtevali od občinskih skupščin, naj se bolj zavzamejo za izvajanje ustreznih predpisov, sindikatu pa so zamerili, da premalo skrbi za položaj teh delavcev.

Obpravnavali so tudi problem nazadovanja stanovanjske gradnje. Delovne organizacije dajejo vse manj denarja za gradnjo novih stanovanj. Stanovanjski skladi pa nasploh niso zadostni tudi

zato, ker so stanarine neekonomske. S tem pravzaprav varujemo občana, ki ima stanovanje, na račun tistega, ki ga nima. V komisiji so zato zahtevali, da je treba v kongresnih dokumentih natančno določiti smeri za povečanje gradnje stanovanj.

V četrti komisiji so obravnavali predlog, naj bi bil kongres samoupravljalcev redno vsako četrto leto, da bi se lahko delavski razred seznanil z uveljavljanjem sprejetih načel iz kongresnih dokumentov.

Pravtako so delegati poudarili, da se sedanja razprava o ustavni reformi in političnem položaju države ne bi nikakor smela spremeniti v vadbice za nacionalistične in šovinistične demagoge, ki hočejo razpihovati nacionalizem in vnesti razdor med delavski razred. Ob tem so podčrtali dejstvo, da je namen ustavnih amandmajev razvijati socialistično skupnost v duhu popolne enakopravnosti narodov in narodnosti.

Proga 550 v novi valjarni.

Glede razvoja samoupravnih in demokratičnih odnosov v interesu skupnosti in občin so poudarili, da se boj za samoupravljanje ne bje le v delovni organizaciji, temveč tudi v krajevni skupnosti. Uveljavljanje delovnega človeka v krajevni skupnosti je vse širše in pomembnejše.

Z odobravanjem so sprejeli mnenje, da bi morali v kongresni resoluciji o odgovornosti jasno povedati, kdo so resnični sovražniki samoupravljanja in odločno ukrepati proti njim, kajti težav ne bo mogoče odpraviti z ustavnimi amandmaji. Pravi problemi bodo nastali pri uveljavljanju načel v praksi.

Krepiti je treba sistem vseljidske obrambe, ker še niso odstranjena vsa idejna nesoglasja, ki so povezana s to nenavadno pomembno in dolgoročno družbeno akcijo. Vseljidsko obrambo bi bilo treba urediti z enotnim zakonom. Pri njenem financiranju pa naj bi sodelovale delovne organizacije v razmerju s svojo ekonomsko močjo.

Razprave v komisijah so sicer pokazale, da delavski razred soglasno podpira bližnje ustavne spremembe in zahteva odločne u-

krepe za praktično uveljavljanje načel, ki so bila določena v zadnjih govorih predsednika Tita, na zadnji seji predsedstva in v drugih političnih dokumentih, ter je njihov namen čim popolnejši razvoj samoupravljanja delavcev v združenem delu.

Resolucije — dolgoročne naloge nadaljnjega razvijanja samoupravljanja

Po zelo razsežnih razpravah v komisijah ter po številnih amandmajih k besedilom predlaganih resolucij, za katere bi lahko rekli, da določajo strateške smeri razvoja samoupravljanja, je kongres sprejel 27 kratkih in jasnih resolucij.

Tako je na primer sprejel resolucije o samoupravnem organiziranju združenega dela, o dograjevanju dohodkovnih odnosov in politike dohodka, o samoupravljanju znanstveno-tehnološkem razvoju, o povezovanju raznih področij družbenega dela, o sa-

moupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju, kot osnovi samoupravnega odločanja o socialni varnosti in o krepitvi odgovornosti v samoupravni družbi.

Kongres je sprejel resolucije o gradnji samoupravnih odnosov v samoupravni družbi, o samoupravnem normativnem urejanju odnosov v združenem delu, o kadrovski politiki v organizacijah združenega dela, o izobraževanju za delo in samoupravljanje, o delovnih razmerah, delovni sposobnosti in delovnem varstvu delavcev, o položaju združenega dela v razširjeni reprodukciji, o razvojni politiki in življenjskem standardu ter o stanovanjski politiki in stanovanjskih razmerah.

Na koncu je kongres sprejel tudi resolucije o mednacionalnih odnosih in vlogi socialističnih republik in pokrajin v razvoju samoupravne družbe, o občini kot samoupravni skupnosti, o uresničevanju neposrednega samoupravljanja v občini preko krajevne skupnosti, o podružabljanju političnega odločanja in vlogi skupščine ter o združevanju občanov in vseljidski obrambi.

Sprejete resolucije so obenem program nas vseh.

IZ RESOLUCIJ II. KONGRESA SAMOUPRAVLJALCEV

II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije je vključno z resolucijo o aktualnih političnih nalogah sprejel 28 resolucij, ki so za nadaljnji razvoj samoupravljanja izredno pomembne.

IZ RESOLUCIJE O AKTUALNIH POLITIČNIH NALOGAH

— Popolna podpora ustavnim spremembam, ki naj bodo čimprej sprejete. Dosledno izvajanje tistih ustavnih sprememb, ki se nanašajo na neodtujljivo pravico delovnih ljudi in njihovih samoupravnih organizacij pri razpolaganju s pogoji, sredstvi in rezultati dela, ki vodijo v krepitev odločilne vloge in vpliva združenega dela na celoto tokov ekonomske in družbene reprodukcije ter v dosledno izvajanje načela delitve po delu in rezultatih dela v vseh dejavnostih.

— Odločna zahteva, da se prepreči vse oblike pridobivanja in prilasčanja, ki niso v skladu z delitvijo po delu in rezultatih dela ter neupravičena socialna diferenciacija, ki nastaja na tej ali drugi osnovi.

— Odpraviti je treba vsako zapiranje politike v forume in ozke kroge in njeno spreminjanje v praktičistično igro trenutnih parcialnih interesov, ki politiko degradira v politikanstvo, skrb za človeka pa skrb posameznika za položaj v oblasti, namesto politizacije množic pa z njimi manipulira. Odločno je obsojen vsak poizkus, da bi se politikanstvo, karizem in boj med ljudmi za osebni položaj ustoličili v političnem življenju naše samoupravne družbe.

— Popolna podpora vsem prizadevanjem za vzpostavitev večje stabilnosti na trgu in premagovanje inflacije. Vse družbene sile se morajo angažirati pri uresničevanju stabilizacijskega programa. Nihče nima pravice, da bi trošil preko razpoložljivih možnosti, da bi investiral brez kritja, da bi užival ne misleč na realne možnosti plačevanja, da bi razvijal splošno potrošnjo mimo uresničene dohodka.

— Nedopustno je kršenje zakonov in predpisov, neizvajanje ukrepov ekonomske politike, samovoljno odstopanje od družbenih dogovorov in poslovnih sporazumov.

— Ob upoštevanju dolgoročnih skupnih interesov delavskega razreda in delovnih ljudi imajo vse družbene sile, organi samoupravljanja, skupščine občin, pokrajin, republik in federacije, zbornic, družbeno-političnih skup-

nosti in drugih obveznost, da z visoko razvitim občutkom odgovornosti in discipline prispevajo, da se na demokratičen način hitreje in uspešneje poiščejo rešitve za premagovanje obstoječih težav in razreševanje odprtih problemov, nesporazumov in sporov.

IZ RESOLUCIJE O IZGRADNJI DOHODKOVNIH ODNOSOV IN POLITIKE DOHODKA

— Dohodek je osnovni ekonomski motiv dela delovnih ljudi v družbenem delu, zato je družben, družbeno neodtujljiv od delavca in od samoupravne organizacije družbenega dela. Z dohodkom razpolagajo delavci v osebni in družbeni interesu.

— Organizacije družbenega dela, ki ne uresničujejo dogovorjene ravni osebnih dohodkov in akumulacije, so poslovno neuspešne in v tem primeru nastane obveznost za organizacijo družbenega dela in družbeno-politične skupnosti, da storijo ustrezne ukrepe.

— S politiko delitve osebnih dohodkov, ki jo delavci določajo v osnovnih organizacijah družbenega dela in samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori se zagotavljajo pogoji, da razlike v osebnem dohodku delavcev temeljijo na razlikah v njihovem prispevku s tekočim in minulim delom. To bo zahtevalo angažiranje družbenih sil, zlasti sindikatov, da delujejo kot dejavnik usklajevanja različnih interesov, ki so prisotni v delitvi dohodka in osebnega dohodka.

— Delavci v organizaciji družbenega dela v družbenih dejavnostih (znanost, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo, itd.) ustvarjajo dohodek odvisno od svojega prispevka k rasti narodnega dohodka in zadovoljevanju družbenih potreb. Osebni dohodki delavcev zaposlenih v družbenih dejavnostih, se formirajo odvisno od splošne ravni produktivnosti in ravni osebnih dohodkov v gospodarstvu. Pri tem je nujno upoštevati razlike v kvalifikacijski strukturi in delovnih pogojih.

— Hitrejša premostitev nizkih osebnih dohodkov in nizke akumulacije zahteva, da se delovni ljudje angažirajo za popolnejše izkoriščanje razpoložljivega tehničnega, delovnega in družbenega potenciala, za hitrejšo likvidacijo in preorientacijo nerentabilne proizvodnje, za uvedbo sodobnih tehnoloških organizacijskih rešitev, za stalno usposabljanje kadrov, zlasti tistih pri aktivnem delu.

IZ RESOLUCIJE O IZGRADNJI SAMOUPRAVNIH ODNOSOV V DELOVNI SKUPNOSTI

— Organizacijo samoupravljanja delovni ljudje uresničujejo in izpolnjujejo v skladu s potrebami nadaljnjega razvoja družbeno-ekonomskih odnosov, z modernizacijo sredstev in organizacijo dela. V velikih organizacijah družbenega dela (kombinati in podobno) je treba širše izkoristiti možnosti ustanavljanja delavskih skupščin, konferenc samoupravljalcev in drugih oblik udeležbe delovnih ljudi pri odločanju in sporazumevanju.

— Obveščanje delovnega kolektiva je kot predpostavka širše in uspešnejše udeležbe delovnih ljudi pri odločanju. Enako tudi posvetovanje delovnih kolektivov, zlasti o vprašanjih, ki segajo v življenjske interese delovnih ljudi.

— Obvezno je izrekanje delovnega kolektiva o načrtih in programih, ki bistveno spreminjajo statut in položaj delovne organizacije, nanašajo pa se na časovno obdobje, ki je daljše od mandatne dobe samoupravnega organa, ki tako odločitev sprejema.

— Uveljaviti prakso po večji udeležbi žena in mladih v delu organov samoupravljanja.

— Nesprejemljivo je neupravičeno podaljševanje mandata direktorjev in zanemarjanje šolske izobrazbe kot enega izmed kriterijev za njegovo imenovanje.

— V samoupravnih aktih delov-

nih organizacij je potrebno pripraviti ustrezna določila za reševanje konfliktnih situacij in prekinitev dela.

— Natančno je treba določiti tudi vprašanja, povezana z družbeno intervencijo v primeru doseganja slabih gospodarskih uspehov (sanacija, poravnava brez stečaja, likvidacija in način ponovnega zaposlovanja delavcev). V takem postopku pa ne more priti do suspenza samoupravljanja.

IZ RESOLUCIJE O KADROVSKI POLITIKI V ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA

— Pri uveljevanju kadrovske politike se moramo zavzemati za uporabo načela zamenjave delavcev na vodilnih funkcijah in na vodilnih delovnih mestih, po katerem naj sposobnega zamenja sposobnejši delavec. Uveljaviti je treba znanje in sposobnost kadrov in pri tem upoštevati pripravljenost ter odgovornost za prevzemanje posameznih funkcij in nalog.

— Samoupravljalci morajo energično nasprotovati vsem pojavom, da se pogoji razpisov za vodilne delovne funkcije podrejajo osebam, ki ne izpolnjujejo zahtev določenega delovnega mesta.

— Posebno skrb je treba posvetiti ukrepom za preprečevanje odhoda strokovnjakov na delo v tujino.

— Kadrovska služba spada v vrsto razvojnih strokovnih služb. Zato se ji mora dati ustrezno mesto v primerjavi z ostalimi pomembnejšimi službami v delovni organizaciji.

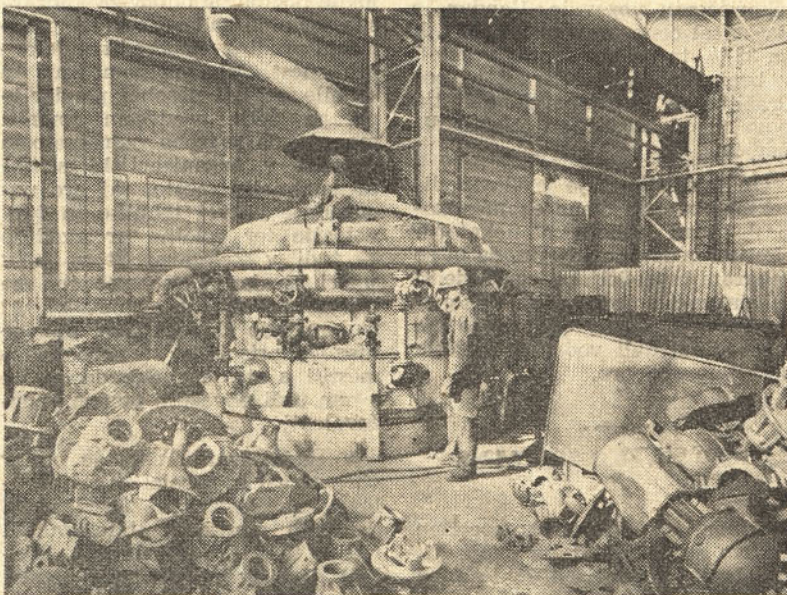
IZ RESOLUCIJE O IZOBRAŽEVANJU ZA FUNKCIJE DELA IN SAMOUPRAVLJANJA

— Posebno skrb je treba posvetiti stalnemu strokovnemu izpopolnjevanju zaposlenih. Izobraževanje mora postati sestavni del splošne razvojne politike delovne organizacije, ožjih in širših družbeno-političnih skupnosti in družbe v celoti.

— Izobraževanje za samoupravljanje je neločljiva komponenta splošne razvojne politike izobraževanja v delovnih organizacijah ter pomemben pogoj neposrednega odločanja. Zastopana mora biti tudi v programih vseh izobraževalnih institucij od osnovnih šol do fakultet in vseh drugih oblikah izobraževanja.

IZ RESOLUCIJE O DELOVNIH POGOJIH, DELOVNIH SKUPNOSTIH IN ZAŠČITI PRI DELU

— Dosledno se morajo izvajati ukrepi za zaščito delavcev na delu in zagotoviti ustrezni higienko-zdravstveni pogoji na delu, skratka vsi ukrepi, ki bodo omogočili daljšo poklicno, delovno in življenjsko dobo delavca, ohranili in razvijali njegove delovne sposobnosti in tako omogočili produktivnejše delo ter povečanje nacionalnega bogastva in razvoja materialne osnove celotne družbe.

Žarilna peč v livarni II.

DOPIŠUJTE V SVOJE GLASILO

Delo samoupravnih organov

IZREDNA SEJA DELAVSKEGA SVETA

V PETEK, 28. MAJA T. L. JE BILA SKLICANA IZREDNA SEJA DELAVSKEGA SVETA TOVARNE, NA KATERI STA BILA IZVOLJENA DVA PREDSTAVNIKA ŠTORSKEGA ŽELEZAR-SKEGA KOLEKTIVA V SKUPŠČINO SKUPNOSTI ZDRAV-STVENEGA ZAVAROVANJA DELAVCEV V CELJU. DOSE-DANJIMA PREDSTAVNIKOMA JE NAMERČ POTEKEL MAN-DAT. NA ISTI SEJI JE DELAVSKI SVET SPREJEL TUDI PRO-GRAM DELA DO KONCA LETA. POLEG ČLANOV DELAV-SKEGA SVETA IN PREDSTAVNIKOV UPRAVE PODJETJA SE JE SEJE UDELEŽIL TUDI POMOČNIK DIREKTORJA KO-MUNALNEGA ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE V CELJU TOVARIŠ DR. ALEKSANDER HRAŠOVEC.

Uvodno informacijo o proble-matiki socialnega in zdravstve-nega zavarovanja, s katero se je doslej ukvarjala Skupščina skup-nosti socialnega zavarovanja de-lavcev v Celju, je podal dr. Hrašovec. Predvsem je omenil neka-tere novosti, ki jih je vnesel v so-cialno zavarovanje pred dvema letoma sprejeti zakon o zdrav-stvenem zavarovanju in obveznih oblikah zdravstvenega varstva prebivalcev. Na osnovi tega za-kona je bilo v Sloveniji ustanov-ljenih 9 skupnosti, med njimi tu-di v Celju. Preko teh skupnosti, ki so ločene za delavce in kmete, uresničujejo delovni ljudje dolo-čene pravice s področja zdrav-stvenega varstva. Poleg obvezno-sti, ki jih določajo zakoni, pa sprejemajo posamezne skupnosti tudi različne pravilnike in pro-grame zdravstvenega varstva. Pri krojenju te politike pa sodelujejo predstavniki delovnih organiza-cij. Nujno je zato izvoliti take predstavnike, ki so dobri se-znanjeni s tovrstno problematiko.

Po uvodnih besedah ter krajši razpravi o najbolj perečih pro-blemih, s katerimi se skupščina v Celju sooča in ukvarja, so izvo-lili tovariša ing. Opako Viktorja in Plazar Staneta za predstavnika železarne v Skupščini skupnosti zdravstvenega zavarovanja delav-cev v Celju.

V nadaljevanju se je delavski svet razpravljal tudi o programu dela do konca leta in sklenil, da se bo predvidoma sestel še štiri-krat in da bo na vsakem od teh zasedanj obravnaval tudi poslo-vanje podjetja ter s tem v zvezi realizacijo planskih določil.

17. SEJA EKONOMSKO-POSLOVNEGA ODBORA

Na 17. seji je 4. junija Eko-nomsko-poslovni odbor najprej pregledal realizacijo sklepov, sprejetih na 16. seji. Delo pri uva-janju Direct Costing metode se odvija po zastavljenem progra-mu, vendar se bo pa zahtevnejše delo šele pričelo.

V nadaljevanju se je odbor razpravljal tudi o proizvodnem in finančnem poročilu za letošnji april kakor tudi o operativnem planu za junij.

Posebne pozornosti je bil dele-žen predlog rebalansa gospodar-skega načrta za 1971. leto. Reba-lans je pripravil ekonomski biro, o njem pa so predtem razpravljale tudi že družbeno-politične organi-zacije.

Predlog rebalansa gospodar-skega načrta predvideva za 3,5 % višjo proizvodnjo kot je bila pla-nirana v gospodarskem načrtu ozi-roma za 34,5 % kot je znašala realizacija v preteklem letu. Skupna proizvodnja se tako pla-nira v višini 213.414 ton, kar je za 31.136 ton več kot lani. Seveda je temu primeren tudi dohodek, pri čemer pa je treba poudariti, da smo še vedno v viharju spre-memb, ko se cene posameznih ar-tiklov spreminjajo iz dneva v dan. Kljub temu pa zasleduje predlog rebalansa cilj, da bi bil v tem letu povprečni osebni do-hodek postavljen na višini 1.600 dinarjev. Seveda pa bo treba za dosego tega cilja angažirati vse razpoložljive moči. Predlog reba-lansa je z nekaterimi pripombami EPO sprejel in ga posređoval v nadaljno razpravo v svete enot.

Ekonomsko-poslovni odbor je v nadaljevanju seje odobril daljše bivanje v Pakistanu ing. Gorišek Cirilu in Logar Gabrijelu, služ-beno potovanje v inozemstvo pa je odobril tudi Belej Marjanu, Žmahar Ivanu, Maganja Vladu ter Kumperger Ivanu.

Tovariš Rajko Markovič, direk-tor kadrovskega sektorja, je po-dal kratko informacijo o stroških prevoza delavcev z avtobusi in pri tem poudaril, da je dosežen z »Izletnikom« sporazum o obra-čunavanju prevoza. Po tem spo-razumu je »Izletnik« odstopil od zahteve, da se spremeni način obračunavanja in refundacij ne-izkoriščenih vozovnic. Vendar je pa zvišal ceno prevoza s 1. 5. t. 1. za 33 %, to pa gre skoraj v celoti v breme podjetja. Zaradi te po-dražitve se bo prispevek podjetja povečal od 380.000 na 550.000 di-narjev.

Ob zaključku seje je glavni di-rektor obvestil člane ekonomsko-poslovnega odbora o nekaterih akcijah vodstva podjetja, da bi se program investicijske izgradnje in specializacije proizvodnje dokon-čno izvedel. Člani odbora so na tej podlagi dali vodstvu podjetja potrebno podporo.

11. SEJA ODBORA ZA KADROVSKO-SOCIALNE ZADEVE

Odbor za kadrovsko-socialne zadeve se je sestel na svoje 11. zasedanje 3. junija 1971 in med drugim obravnaval vprašanje za-sedbe delovnih mest v novi va-ljarni, vprašanje, ki je bilo v ob-

ravnavi že na prejšnjem zaseda-nju, vendar zaradi nepopolnosti ni bilo dokončno rešeno.

Uvodoma so obravnavali poro-čilo o problemu alkoholizma v podjetju. Poročilo je bilo sestav-ljeno predvsem na podlagi obrav-nav na posameznih komisijah za kršitve delovnih dolžnosti in je tudi poudarilo, da ni popolno, ker komisijam niso bili prijav-ljeni vsi primeri vinjenih delav-cev. Kljub temu pa že same šte-vilke o tem, koliko delavcev pri-haja na delo v vinjenem stanju oziroma uživajo alkohol med de-lovnim časom, potrjujejo, da je treba alkoholizmu končno le sto-piti na prste in napraviti vse, da bi se zreduciral na minimum.

V nadaljevanju je odbor raz-pravljaval o predlogu izključitve PINTERIČ Jožeta, delavca v ek-speditu. Ker je tudi odbor kakor pred njim že komisija ugotovila latentno kršitev delovnih dolžno-sti, obravnavani delavec se pa kljub vabilu seje ni udeležil, je odbor sprejel sklep o izključitvi delavca Pinterič Jožeta iz delov-ne organizacije.

Odbor je dobil v obravnavo del predloga rebalansiranega gospo-darskega načrta za leto 1971 in sicer tisti del, ki se nanaša na delovno silo in kadre. Poudarjeno je bilo, da je treba zaposlovanju nove delovne sile v podjetju po-svetiti vso pozornost, vse razpo-ložljive napore pa je treba tudi usmeriti na zaposlovanje strokov-njakov različnih profilov, zlasti seveda tistih, v katerih je podjet-je deficitarno (pravniki, ekonomi-sti ipd.). Omenjeno in sklenjeno je bilo, da je treba proučiti mož-nost zaposlitve psihologa in indu-strijskega sociologa.

V obravnavi predloga organi-zacije in razporeditve delovnih mest v novi valjarni so imeli čla-ni odbora nekaj kritičnih pri-pomb, na katere bo treba še do-biti ustrezen odgovor. Predvsem se je postavilo vprašanje, ali je shema organizacije res najboljša in ali ni mogoče z nekaterimi spremembami samo organizacijo boljše zastaviti. Glede na to, da nova valjarna poskusno že obra-tuje nekaj mesecev, da so delavci na delovnih mestih in da je po-trebno zagotoviti kar najboljše de-lovne pogoje, je odbor za kadrov-sko-socialne zadeve sprejel pred-loženi predlog razporeditve delov-nih mest. Med pripombami, ki so bile na seji posebej poudarje-ne, pa velja predvsem omeniti mnenje, da je treba vzdrževalcem določiti v organizacijski shemi pomembnejše mesto, saj gre ne-nazadnje razvoj tehnike in teh-nologije ter celotne proizvodnje — tudi v Železarni Štore — v smeri uvajanja vse več in vse bolj kompliciranih strojev, ki naj nadomestijo človeka tam, kjer je njegovo prisotnost mogoče nado-mestiti s strojem. Seveda se pa s tem tudi povečuje pomen vzdr-ževalcev.

V nadaljevanju se je odbor obravnaval in sprejel nekaj pred-logov za razširitev zasedbe na delovnih mestih v obdelovalnici valjev in v drugih obratih. Odo-bril je izredni plačani dopust Ludvig Evi za njeno sodelovanje v kegljaški državni reprezentanci v letošnjem letu. Odobril je tudi

povrnitev stroškov šolanja neka-terim proslcem, na kraju pa je sprejel sklep o višini nagrade za opravljeno počitniško prakso.

Na predlog kadrovskega sektor-ja je odbor obravnaval tudi pred-log razpisa štipendij za šolanje in študij na srednjih, višjih in visokih šolah. Predlog za razpis 135 štipendij je odbor sprejel s priporočilom, da se naj prouči tudi potreba in možnost štipendi-ranja in kasnejše zaposlitve psi-hologov in industrijskih sociolo-gov.

10. SEJA ODBORA ZA SPLOŠNE ZADEVE, NORMATIVNE AKTE IN INFORMACIJE

Na svoji 10. seji, ki je bila 3. junija t. l., je odbor za splošne zadeve, normative akte in in-formacije uvodoma ugotovil, da so bili sklepi prejšnje seje ures-ničeni. V nadaljevanju seje je obravnaval del predloga rebalan-sa gospodarskega načrta za leto 1971, ki se nanaša na družbeni standard in izobraževanje. Ugo-tovljeno je bilo, da bo zaradi na-kazanih sprememb konec leta na razpolago več sredstev za družbeni standard, vendar je pa težko oceniti njihovo višino, ker še niso dokončno oblikovane cene naših artiklov.

Skladno s sklepom delavskega sveta je odbor razpravljaval tudi o predlogu dopolnitve točkovnega sistema osebnih in stanovanjskih pogojev proslcev za dodelitev stanovanj, ki je sestavni del Pra-vilnika o kreditiranju stanovanj-ske izgradnje in dodeljevanju stanovanj. Predlog delavskega sveta je namreč bil, da bi bilo treba v točkovnem sistemu dati določeno prednost proslcem-za-koncem, ki so zaposleni v žele-zarni.

Odbor je spremembe, ki jih je pripravila posebna delovna sku-pina, sprejel.

V nadaljevanju seje je tajnik organov upravljanja obvestil od-bor o obravnavanju prošelj za podelitev posojil za novogradnje in adaptacije. Ustanovljena je bila namreč posebna delovna sku-pina, ki pripravlja predlog podeli-tve posojil in ga bo predložila Odboru za splošne zadeve, nor-mativne akte in informacije.

Na razpis natečaja je v Tajni-štvo organov upravljanja prispelo okrog 120 prošelj za posojila, vendar jih je bilo nekaj odklo-njenih zaradi nepopolne doku-mentacije oziroma ker niso ustre-zale pogojem, postavljenim v na-tečaju. Tako je ostalo 113 prošelj s skupnim zahtevkom v višini 2,71 milijona dinarjev. Skladno s sklepom delavskega sveta je Odbor nato sklenil, da se zaradi takšnega zahtevka nameni za po-sojila 500.000 dinarjev. O dokonč-nem predlogu podelitve posojil bo delavski svet razpravljal še v mesecu juniju.

Ob koncu je odbor še sklenil, da se MALEC Bogomiru dodeli betonsko železo, potrebno za ob-novo hleva, ki mu je pred nedavn-im zgorel. Zaključnim razredom osemletke v Štorah in Brezah je odobril finančno pomoč za izved-bo izletov.

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

9. SEJA KOMISIJE ZA DELOVNE ODNOSE

V sredo, 2. junija je bila seja Komisije za delovne odnose. Komisija je najprej ugotovila, da so bili sklepi, sprejeti na prejšnji seji, realizirani.

Komisija je nadalje obravnavala prijavi na razpis za zasedbo delovnega mesta »tajnik družbeno-političnih organizacij«. Družbeno-politične organizacije so namreč že večkrat izrazile potrebo po reaktiviranju tega delovnega mesta. Na razpisano delovno mesto sta prišli dve vlogi, vendar si komisija ni bila enotna o izbiri najustrežnejšega kandidata. Zato so sklep o zasedbi delovnega razpisanega mesta odložili do prihodnje seje.

10. SEJA SVETA ENOTE VZDRŽEVALNIH OBRATOV

2. junija je bila v sejni sobi uprave podjetja 10. seja sveta enote vzdrževalnih obratov.

Po pregledu realizacije na prejšnjih sejah sprejetih sklepov so menili, da bi jih bilo treba v prihodnje obvestiti o tem, če so njihovi predlogi na drugih organih (npr. na delavskem svetu in drugod) sprejeti. V nasprotnem primeru jih je pa treba obvestiti o tem, zakaj niso bili predlagani ali sprejeti.

Svet enote je nato pregledal prvo na razpisani delovni mesti »žerjavovodje parnega tirnega žerjava« ter »strojevodje parne in diesel lokomotive«. Odločil je, da prvo razpisano delovno mesto (»žerjavovodja parnega tirnega žerjava«) zasede prijavljeni BURIC MIRKO, medtem ko drugo razpisano delovno mesto (»strojevodja parne in diesel lokomotive«) zasede JAGER JOŽE, če dostavi ustrezno potrdilo o zdravstvenem stanju. Sicer pa to mesto zasede ČAVŽ FRANC.

Izražena pa je bila bojazen, da bi z internimi razpisi prostih delovnih mest povzročili premočno prelivanje delovne sile iz enega v drugi obrat. Že sedaj namreč v nekaterih obratih primanjkuje delovne sile, z nekontrolirano migracijo pa bi lahko prišli v situacijo, da bi v nekaterih obratih zaradi pomanjkanja delavcev resno ogrozili proizvodnjo.

Ko so razpravljali o pomanjkanju delovne sile, o prelivanju delovne sile iz enega v druge obrate itd. so člani sveta menili, da bi bilo nujno potrebno razmisliti in tudi nekaj ukreniti, da bi bil sistem nagrajevanja po delu učinkovitejši, da bi prišla bolj do izraza delovna intenzivnost posameznika in njen ustrezen materialni efekt.

Nemogoče pa je stanje, ko se pojavljajo pretirane razlike v osebnih dohodkih med posameznimi obrati. Zlasti opazne so razlike med vzdrževalnimi na eni ter proizvodnimi obrati na drugi strani. Člani sveta so menili, da so lahko parcialne rešitve le kratkotrajna in začasna rešitev, treba pa je problematiko zastaviti in tudi rešiti kompleksno, v okviru vse tovarne.

Potrebno je zato pospešiti delo na izdelavi analize o osebnih dohodkih v proizvodnih in vzdrževalnih obratih, prikazati po- prečje po KV sestavu, seveda,

upoštevaje akordne presežke.

Sklenili so, da je treba pripraviti do prihodnje seje predlog za normiranje ozkotirne proge s tem, da bi ne bila osnova akordni presežek osnovnih obratov.

9. SEJA SVETA ENOTE SKUPNIH SLUŽB

Svet enote skupnih služb se je sestel na svojo 9. sejo v torek, 8. junija.

Uvodoma je svet enote ugotovil, da je v podjetju še vedno nekaj delavcev, ki imajo osebni dohodek nižji od 800 dinarjev. Zato je sklenil, da je treba problematiko rešiti skladno s sklepom ekonomsko-poslovnega odbora.

Svet enote je prejel od kadrovskega sektorja predlog za prevedbo delovnih mest do vključno XI. ranga. Ugotovljeno je bilo namreč že večkrat, da je administrativni kader v podjetju slabo materialno stimuliran in da mu je potrebno v okviru možnosti zagotoviti boljše materialne eksistenčne pogoje.

Člani sveta enote so — kot doslej že večkrat in na več mestih — opozorili, da je takšno parcialno reševanje posameznih vprašanj s področja delitve dohodka oziroma osebnega dohodka v bistvu gašenje in da je nujno treba v interesu slehernega posameznika in kolektiva kot celote stvar zastaviti kompleksno. Prevedbe so skorajda na sleherni seji in le malo je delovnih mest, ki zadnjem letu ali dveh niso bila prevedena.

Svet enote je v nadaljevanju razprave sprejel predlog prevedbe s pripombo, da predlaga delavskemu svetu kompleksno preučitev tovrstne problematike v kolektivu in čimprejšnji sprejem sklepov, ki bi zagotovili »normalizacijo« in »stabilizacijo« tudi na tem področju.

Nekaj kritičnih pripomb so člani sveta imeli tudi na predloženi predlog rebalansiranega gospodarskega načrta za leto 1971. Predvsem so izrekli bojazen nad relativno velikim odstotkom, ki ga ima v našem izvozu klirinško obračunsko področje. Prav tako

je dvomljiva postavka povprečnega osebnega dohodka v 1971. letu, t. j. 1.600 dinarjev. Če je namreč mogoče v prvem polletju leta obravnavati povprečje v višini 1.400 dinarjev, bo potrebno v drugem polletju doseči poprečje okrog 1.800 dinarjev.

Istočasno so tudi opozorili na prizadevanja, da bi znašal minimalni osebni dohodek 1.000 dinarjev. Ta cilj zasleduje zveza sindikatov Slovenije. Seveda bi bilo treba tudi to upoštevati pri formulaciji rebalansa plana.

Ena osrednjih pripomb, izrečenih na seji sveta, pa se je nanašala na ugotovitev, da se v podjetju močno povečuje zaposlenost, medtem ko ostaja produktivnost na istem nivoju. Vse preveč je še fizičnega dela in premalo mehanizacije. Jasna in energična je bila zato zahteva tehničnemu sektorju tovarne, da le-ta nekaj ukrene, da bi se pričelo intenzivneje delati na uvajanju mehanizacije in zamenjevanju ljudi s stroji povsod tam, kjer je to mogoče. In takih mest verjetno niti ni tako malo.

IZ DELOVNIH SKUPIN

DELOVNA SKUPINA V NOVI VALJARNI

Delovna skupina v novi valjarni se je 20. maja sestala in obravnavala naslednje probleme: 1. težke delovne pogoje, 2. vprašanje odločb delavcem za nova delovna mesta, 3. varnost in delovno disciplino, 4. poskusno valjanje na progi Ø 300 in še nekatera manjša vprašanja. Sejo je vodil vodja skupine HALER Ferdo.

Glede na izredno vročino v preteklem mesecu so se odločili za prehod na dopoldansko in nočno izmeno, torej za opustitev popoldanske izmene. Na južni fasadi je tudi treba montirati takšna okna, da bo mogoče zračenje, prav tako pa urediti ustrezno prevetritev nad progama Ø 500 in Ø 300 ter nad pečmi. Kabine P 05, P 06 in P 07 je treba zasenčiti in urediti hlajenje. Na južni strani valjarne pa kakor mogoče hitro zasaditi hitro rastoče drevje, ki bo v času najhujše vročine omililo že tako visoko temperaturo v obratu.

Prav tako je treba cesto ob valjarni čimprej asfaltirati, ker dvigajoči se prah slabša delovne pogoje v valjarni in povzroča nevarnosti pri hlajenju motorja.

Odločbe je večina delavcev sicer sprejela, vendar pa so menili, da so pristojne službe v podjetju premalo učinkovite. Nerazumljivo namreč je, da so pričeli delavci s poskusnim obratovanjem že 24. novembra 1970, odločbe za ta delovna mesta pa so prejeli šele maja letos.

Kljub vsem prizadevanjem je nezgod vedno preveč. Čedalje več mehanizacije, pa tudi nove delovne sile itd. napoveduje, da bo nezgod verjetno še več. Delavci menijo, da je služba varnosti pri delu premalo budna, premalo opozarja na nevarnosti in v premajhni meri odpravlja napake.

Ugotoviti bi morali tudi napake projektantske narave in ne dovoliti prej obratovati, predno se ne popravijo.

V zadnjih dneh so bile zlasti intenzivne priprave na poskusno obratovanje proge Ø 300. Ob tem se ponovno v vsej svoji ostrini pojavlja problem delovne sile, saj je znano, da tudi za progo Ø 550 ni dovolj delovne sile.

Težave z garderobami in umivalnicami ne prenehajo. Valjarji se čutilo prizadete, še posebej, ko vidijo, da bodo ustrezni prostori za obdelovalnico valjev, ki še ne obratuje, prej gotovi kot njihov aneks, pa čeprav že lep čas delajo pod streho »nepopolne« nove valjarne.

Postavili so odločno zahtevo, da se pospeši izgradnja aneksa nove valjarne. Le normalni delovni pogoji — med nje pa sodijo tudi garderobe in umivalnice — pa lahko zagotovijo željene uspehe pri delu.

Forsirano je tudi treba izgraditi tehtnice in tire za normalen transport valjanih izdelkov iz valjarne. Sedanje prenašanje teh izdelkov preko obeh prog in peči s pomočjo žerjava je namreč skrajno nevarno.

Delovne sile primanjkuje! To je jasno vsem in treba je nekaj ukreniti, ukreniti v interesu tovarne in interesu valjarjev. Valjarji ne morejo na dopuste, ker ni zamenjave. Že od prvega dne obratovanja delajo z minimalnim številom zaposlenih, z delom v več izmenah in novo progo bo pa delovne sile sploh primanjkovalo. Upoštevati je treba, da se mora novo zaposlena delovna sila vsaj nekaj mesecev privajati na delo. Delavci pričakujejo, da bodo pristojne službe problem v najkrajšem možnem času rešile v zadovoljstvo vseh, predvsem pa valjarjev samih.

POSPEŠITI USTANAVLJANJE DELOVNIH SKUPIN

Na več sestankih je bilo v zadnjem času omenjeno, da bi bilo potrebno pospešiti ustanavljanje delovnih skupin. Opaziti je, je bilo rečeno, da delavci niso najbolj obveščeni o vrsti vprašanj, medtem ko bi delovne skupine lahko bile sredstvo, preko katerega bi bilo informiranje boljše, ustvarjena pa bi bila tudi možnost za obratno komuniciranje: delavci bi lahko aktivneje kot doslej sodelovali pri krojenju in ustvarjanju delovnih pogojev na svojem ožjem ter širšem delovnem prostoru. Prav preko delovnih skupin pa bi lahko tudi opozarjali na probleme, ki se v tovarni pojavljajo in ki se jim ne posveča dovolj pozornosti.

Koristno bi lahko uporabili izkušnje, ki so si jih pridobili jeniški železarni pri razvijanju delovnih skupin.

Priznanje našemu mladinskemu aktivu

Dne 29. maja 1971 je občinska konferenca ZM priredila v Korkarjih pri Nazarju sprejem za vse predsednike mladinskih organizacij ter specializiranih mladinskih organizacij. Občinska konferenca ZM je ob tej priložnosti podelila nekaterim posameznikom ter najbolj mladinskim aktivom — mladinsko plaketo 1971. Za najboljši mladinski aktiv v delovnih organizacijah je bil ocenjen naš mladinski aktiv.

Upamo, da bomo tudi v prihodnje lahko z delom dokazali, da smo si to priznanje zaslužili ter mislimo, da ne bo zadnje.

Samoupravne novice

Razpis štipendij

Odbor za kadrovsko-socialne zadeve je na svoji XI. seji dne 3. junija na predlog izobraževalnega centra oziroma kadrovskega sektorja obravnaval tudi predlog razpisa štipendij za šolsko leto 1971-1972. Predlagano je, da bi v prihodnjem šolskem letu razpisali skupno 135 štipendij za šolanje in študij na srednjih, višjih, visokih ter poklicnih šolah.

Za študij na visokih šolah bo razpisano 9 štipendij (ekonomska fakulteta 3, metalurška 2, strojna 2, elektro 1 in pravna 1), za višjo šolo sta razpisani dve štipendiji (višja tehniška šola strojne stroke), za šolanje na srednjih 6 štipendij in na poklicnih šolah 118 štipendij.

Glede na večkrat poudarjeno potrebo po nastavitvi psihologov in industrijskih sociologov je odbor tudi sprejel predlog, da se predlaga uvedba novih delovnih mest ter tudi razpiše ustrezno število štipendij.

Tehnična nomenklatura

Ekonomsko-poslovni odbor je na svoji zadnji seji sprejel sklep, da se izdela tehnična nomenklatura. Zadolžitve je sprejel tehnični sektor podjetja in bo pripravil ustrezni material do prihodnje seje EPO.

Gimnazijci-praktikantje v železarni

V okviru letne prakse gimnazijcev, ki poteka ob zaključku šolskega leta, je prišlo sredi meseca v železarno 9 gimnazijcev, dijakov tretjih razredov. Seznanili se bodo z delom v našem podjetju, z upravljanjem podjetja, s samoupravnimi shemo itd.

Prakso je organiziral v dneh od 14. do 26. junija tovarniški izobraževalni center.

Program DST

Na svojem zadnjem zasedanju dne 28. maja je delavski svet tovarne tudi sprejel program dela do konca leta. Po tem programu se bo sestel letos še štirikrat.

Na **junijskem** zasedanju bo obravnaval predlog rebalansiranega gospodarskega načrta za leto 1971 ter poročilo o izvajanju investicijskih dejavnosti v podjetju.

Na **septemberskem** zasedanju bo obravnavali polletno poročilo o poslovanju in delovni sili.

Na **oktoberskem** zasedanju bo razpravljali in odločali o zdravstveni preventivi, rekreativni problematiki in varstvu pri delu, nadalje pa še o koriščenju sredstev sklada skupne porabe za predvidene namene.

Na zadnjem letošnjem, **decemberskem** zasedanju bo največ pozornosti posvetil kadrovski problematiki in izobrazbeni strukturi zaposlenih, obravnaval pa bo tudi gospodarski načrt za leto 1972.

DST o nerealiziranih sklepih

Na svojem junijskem zasedanju bo delavski svet razpravljati tudi o nekaterih še nerealiziranih sklepih s preteklih zasedanj. Teh sklepov sicer ni dosti, vendar jih je pa treba realizirati.

Tako je treba dokončno rešiti vprašanje zavarovanja tovarne in njene ograditve, s tem v zvezi urediti vprašanje vstopa in izstopa iz tovarne, izdelati je treba program finalizacije, dopolniti pravilnik o oblikovanju in delitvi sredstev za osebne dohodke, ponovno proučiti vprašanje menze v tovarni (Store I), itd.

»Pravilnik o stanovanjih in kreditih«

Odbor za splošne zadeve, normativne akte in informacije je na svoji 10. seji 3. junija letos sprejel dopolnitve točkovnega sistema Pravilnika o kreditiranju stanovanjske izgradnje in dodeljevanju stanovanj. S tem je pravilnik kompletiran in tajništvo organov upravljanja je posredovalo nekaj izvodov obratovodstvom, da bi lahko na razpolago delavcem.

Pravilnik je bil posredovan tudi vsem vodjem delovnih skupin, da bi lahko bil tako kar najbolj na razpolago vsem zaposlenim v delovnem kolektivu.

Sveti enot o rebalansu plana za 1971

Ekonomsko-poslovni odbor je posredoval svetom enot v obravnavanje predlog rebalansiranega gospodarskega načrta za leto 1971.

Gospodarski načrt je bilo potrebno zaradi vsem znanih sprememb v gospodarski politiki v jugoslovanskem gospodarstvu (devalvacija, nelikvidnost, težave za dobavo surovin, odpovedi naročil itd.) popraviti in pripravljen je bil stabilizacijski program, vendar je bil pred nedavnim dan v razpravo rebalans gospodarskega načrta.

Povsem razumljivo je, da tudi z rebalansom ne bo mogoče povsem prilagoditi našega proizvodnega programa gospodarskim pogojem v letošnjem letu. Ne nazadnje še niso znane nove cene za naše proizvode, brez cen pa ni mogoče predvideti ob znani fizični proizvodnji finančne realizacije. Vendarle pa rebalans plana postavlja naše delovne naloge na dosti realnejšo podlago kot konec decembra sprejeti gospodarski načrt.

KAKO PODELITI POSOJILA?

Nemalokrat zastavljeno vprašanje. Gotovo si ga je doslej največkrat zastavila posebna delovna skupina za pripravo predloga podelitve posojil za novogradnje in adaptacije stanovanj.

Dovolj zgovoren je podatek, da je bilo na podlagi razpisa natečaja za podelitev posojil vloženih

preko 120 prošenj s finančnim zahtevkom v višini preko 271 starih milijonov dinarjev. In kako napraviti, da bi bili ljudje zadovoljni, čeravno bodo namesto 271 dobili le 50 milijonov starih dinarjev?

Zal, takšnega recepta ni. Delovna skupina je sicer vzela pot

pod noge in si je ogledala večino stanovanj, potrebnih adaptacije, ter novogradnje, zlasti tistih v višjih fazah gradnje.

Verjamemo lahko zaenkrat samo to, da bo napravila največ kot se napravi da. Resnica pa je vendarle ena: če ničesar ni, ničesar niti vzeti ne moreš!

»SAMOUPRAVLJAMO SAMI«

Prejšnji mesec je bil v Celju na pobudo občinskega sindikalnega sveta Zbor samoupravljalcev, ki se ga je udeležilo tudi šest predstavnikov našega železarskega kolektiva. Zbor samoupravljalcev občine Celje je bil zamišljen predvsem kot nadaljevanje in konkretizacija zaključkov sara-jevskega kongresa samoupravljalcev.

Ali je zbor v tem svojem namenu tudi uspel — o tem sta povedala svoje mnenje dva predstavnika našega kolektiva — dipl. ing. Feliks ČERNAK in Franc TRAFELA, podpredsednik in podpredsednik osrednjega delavskega sveta.

Dipl. ing. Feliks ČERNAK... »Zbor samoupravljalcev celjske občine predstavlja novo obliko povezovanja samoupravljanja. Zbor je želel opozoriti na nekatere naloge pri utrjevanju in nadaljnjem razvoju samoupravljanja v občini, sklepal pa je tudi o predlogu za ustanovitev stalne konference samoupravljalcev celjske občine.

Kot udeleženec tega zbora lahko povem, da ni v celoti zadovoljil pričakovanja. Manjkala je predvsem konkretizacija problemov in nakazovanje njihovih rešitev. Predvsem pa je bilo premalo konkretnega povedanega o tistih problemih, ki najbolj tarejo celjsko gospodarstvo in onemogočajo uspešnejši razvoj samoupravljanja. Razprava je bila preveč načelna, le nekaj razpravljalcev (2 do 3) je obravnavalo dejanske razmere na terenu.

...in Franc TRAFELA: »Organizator zbora samoupravljalcev občine Celje je pripravil vse potrebno, da bi lahko zagotovil zboru drugačen potek kot pa ga je imel. Vendarle pa je bila sama razprava na zboru preveč načelna, preveč je bilo hvale in prema-

lo kritike o tem, kaj in kje je bilo naše delo pomanjkljivo. Novozvoljeni iniciativni odbor za pripravo stalne konference samoupravljalcev občine Celje čaka v tem pogledu res zahtevno delo.

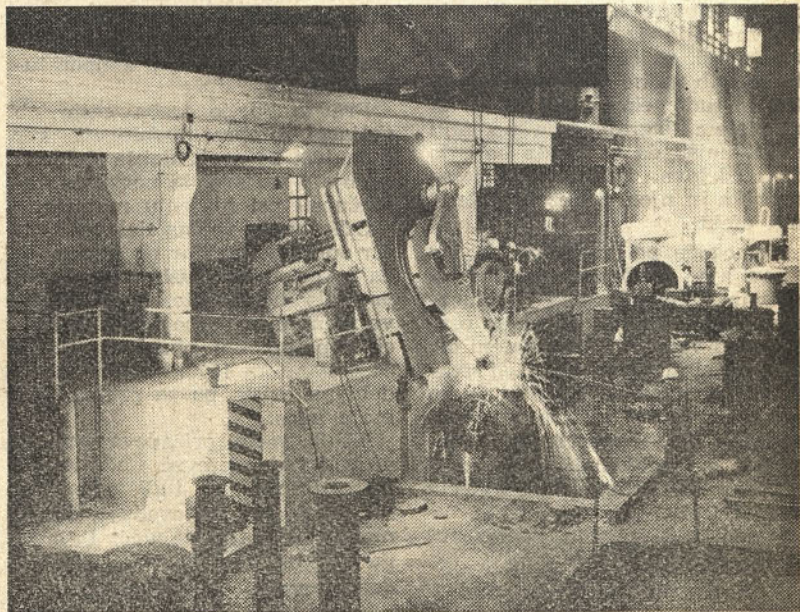
Sodim, da tudi vzdušje na samem zboru ni bilo najbolj ugodno, da bi prišlo do prave konkretizacije problemov, s katerimi se soočajo gospodarske organizacije v celjski občini.

In kakšna je ocena sklepov in zaključkov celjskega zbora? Kaj se bo skladno s temi sklepi pri nadaljnjem poglabljanju samoupravljanja naredilo?

Franc TRAFELA: »Nasprotno od zadržane razprave pa je paleta sklepov in priporočil, kot običajno, tako široka, da nehoti dobi občutek, da bo v bodoče vse urejeno. Spodbudno na zboru je bilo, da smo se vsi zavedali resnosti položaja, v katerem se nahajamo, in pripravljenost, boriti se za to, da bodo sklepi in dogovori tudi spoštovani tako pri izvrševalcih kot pri prizadetih.

Ali moremo pričakovati, da bo celjski zbor samoupravljalcev pripomogel tudi k nadaljnjemu razvoju samoupravljanja v matičnem kolektivu?

Dipl. ing. Feliks ČERNAK: »To je v največji meri odvisno od nas samih. Vemo namreč, da imamo v današnjem času hiperprodukcijo različnih sklepov, priporočil, resolucij in deklaracij, ki se objavljajo na različne načine. Navadno pa je od tega zelo malo realiziranega in pogosto se ljudje sprašujejo, kdo sploh to mora čitati, kdo je odgovoren za realizacijo itd. Če bomo dovolj zreli in se še bolj zavzemali za razvoj in afirmacijo samoupravljanja, potem lahko ti sklepi pripomorejo k zelenemu cilju. Sami goli sklepi pa so mrtvi, če jih ne oživijo in uresničijo sami ljudje.

Nova elektro-indukcijska peč v livarni I.

OSNOVE EKONOMIKE

STROŠKI

V vsakdanjem življenju govorimo o stroških kot o tistem, kar nas je nekaj stalo. Toda stroški niso istovetni z izdatki. Stroški so cenovno izraženi potroški delovnih sredstev (stroji, naprave), delovnih predmetov (surovine, material, polizdelki, ...), storitev (usluge) in delovne sile (osebni dohodki). Izdatki pa pomenijo zmanjšanje denarnih sredstev. Kadar podjetje kupi material in ga plača, je to izdatek, strošek nastopi šele takrat, ko ta plačan material porabi.

Stroški morajo biti praviloma povezani z doseganjem določene poslovne učinka in ne smejo presegati utemeljene višine pri prizadevanju na tem poslovnem učinku. Odveč je obravnavati višino realizacije brez istočasnega ugotavljanja višine stroškov v istem časovnem razdobju. Visoka ali nizka realizacija je relativen pojem in še nič ne pove, kako smo zaključili delo. Le razlika med realizacijo in stroški nam pove, kako smo v preteklem obdobju gospodarili.

Poznavanje temeljnih zakonitosti teorije stroškov je potrebno ne le tistim, ki se ukvarjajo po službeni dolžnosti z registriranjem in analizo stroškov, temveč vsem tistim, ki s vojim delom lahko vplivajo na višino stroškov. Zlasti pa je poznavanje teorije stroškov potrebno pri uvajanju in uporabi »direct costing« metode.

Zakonitosti teorije stroškov nam v veliki meri olajšajo razumevanje razmerij med stroški, stopnjo koriščenja kapacitet in finančnim uspehom podjetja.

Temeljno razločevanje stroškov je njihova delitev na fiksne in variabilne stroške.

FIKSNE STROŠKE delimo na:

- absolutno fiksne (neomejeno stalni),
- relativno fiksne (omejeno stalne).

VARIABILNE STROŠKE delimo še na:

- proporcionalne (sorazmerne),
- degresivne (padajoče ali naraščajoče),
- progresivne (rastoče ali napredujoče).

Pri uporabi »direct costing« metode delimo stroške na naslednje skupine:

- direktni variabilni,
- indirektni variabilni,
- fiksni posebni (posebni za obrat),
- fiksni splošni (vodstvo, sektorji in dr.).

Definicije in pojasnila za vsako skupino stroškov:

ABSOLUTNO FIKSNI STROŠKI so tisti stroški, na katere sploh ne vpliva obseg proizvodnje ali poslovanja. Njihova višina je enaka pri velikem ali malem obsegu proizvodnje, brez ozira na stopnjo koriščenja kapacitet delovnih sredstev.

Primeri stroškov: časovna amortizacija, obresti na poslovni sklad, zavarovalne premije, najemnine, in drugo.

RELATIVNO FIKSNI STROŠKI so tisti stroški, na katere ne vpliva obseg proizvodnje ali poslovanja v določenih mejah. Ko so te meje prekoračene, stroški sunkovito narastejo, vendar do prve naslednje meje nanje spet ne vpliva količina proizvodnje.

Primeri stroškov: nabava novega stroja povzroči z aktiviranjem povečanje stroška amortizacije.

VARIABILNI STROŠKI.

Proporcionalni stroški so tisti stroški, ki se gibljejo sorazmerno z obsegom proizvodnje, ali poslovanja. Na količinsko enoto so ti stroški vedno enaki. Kot primer proporcionalnih (sorazmernih) stroškov so stroški izdelavnega materiala in izdelavni osebni dohodki, obračunani na podlagi učinka.

Proporcionalno (sorazmerno) so stroški predvideni le z gospodarskim načrtom, dočim dejansko nastopajo ali kot degresivni (padajoči), ali kot progresivni (rastoči).

PROGRESIVNI STROŠKI so tisti stroški, ki rastejo hitreje kot obseg proizvodnje ali poslovanja. Na količinsko enoto stroški prav tako naraščajo, kadar podjetje v časovnem razdobju proizvaja več.

Primeri stroškov: stroški za osebne dohodke, kadar zaradi povečane obsega proizvodnje uvedemo dražje nočno in nadurno delo.

DEGRESIVNI STROŠKI so tisti stroški, ki počasneje rastejo kot obseg proizvodnje ali poslovanja. Na količinsko enoto proizvoda stroški padajo, kadar se dviga obseg proizvodnje.

Primeri stroškov: stroški razvojne službe, ki s porastom proizvodnje na enoto proizvoda padajo, oziroma v skupnem znesku ne naraščajo tako hitro, kot narašča obseg proizvodnje.

Zanimivo je tudi to, da pri uporabi »direct costing« metode v praksi ne ločimo stroškov tako, kot smo jih prikazali, temveč izvirimo poenostavitev tako, da dejansko obravnavamo le:

- fiksne stroške (absolutne) in
- variabilne stroške

in sicer iz razloga, ker predpostavljamo, da se gibanje degresivnih in progresivnih stroškov med seboj kompenzira tako, da dobimo **PROPORCIONALNE STROŠKE**. Delitev stroškov na fiksne in variabilne je nazorno prikazana z grafikonom.

Iz tabele vidimo gibanje celotnih stroškov z ozirom na obseg proizvodnje.

Celotni stroški — obseg proizvodnje:

Obseg proizv. v količ. enotah	Stroški v obračunskem obdobju			
	fiksni stroški	variabilni stroški v din	skupni stroški v din	
100	60.000	30.000	90.000	
200	60.000	60.000	120.000	
300	60.000	90.000	150.000	
400	60.000	120.000	180.000	
500	60.000	150.000	210.000	

Iz tebele je razvidno, da je vsota fiksnih stroškov enaka pri vseh količinah proizvodnje, torej so fiksni stroški neodvisni od količine, dočim se vsota variabilnih stroškov s spremembo količine proizvodnje proporcionalno menja. Npr. pri 100 enotah proizvodnje so variabilni stroški 30.000 din, pri 200 enotah so enkrat večji, to je 60.000 din itd.

Izračun lastne cene enote proizvoda pri različnih količinah:

Obseg proizv. v količ. enotah	Stroški na količinsko enoto			
	fiksni stroški v din	variabilni stroški v din	lastna cena v din	
100	600	300	900	
200	300	300	600	
300	200	300	500	
400	150	300	450	
500	120	300	420	

Iz primera vidimo da fiksni stroški z večanjem proizvodnje padajo in sicer od 600 na 120 din/enoto proizvoda ($60.000 : 10 = 600$ din/enoto; $60.000 : 500 = 120$ din/enoto). (Nadaljevanje na 19. strani)

NOVI RAVNATELJ OSNOVNE ŠOLE

Na predlog Komisije za volitve in imenovanja, ki je zaradi reelekcije razpisala delovno mesto ravnatelja osnovne šole Štore, je občinska skupščina imenovala na to delovno mesto dne 21. maja 1971 na skupni seji obeh zborov tov. prof. Jožeta ZUPANČIČA.

Glede na to da bo tov. Zupančič bodoči vodja ustanove, ki vzgaja naše otroke, je smatralo uredništvo za potrebno, da seznanimo prebivalce Štor s človekom, kateremu je najvišji organ v občini zaupal to pomembno mesto.

Jože Zupančič se je rodil 3. avgusta 1936 v Rušah. Osnovno šolo in gimnazijo je obiskoval v Dravogradu in v Ravnah na Koroškem. Po končani gimnaziji je odšel študirat na fakulteto za naravoslovje in tehnologijo, kjer je diplomiral 1960. leta. Po končanem šolanju in ureditvi vojaške obveznosti je poučeval na gimnaziji kot profesor geografije, sedaj pa je zaposlen pri Izletniku kot vodja sektorja za turizem. Jože Zupančič je član ZK in ves čas po končanem študiju zelo aktiven družbeno-politični delavec. Na gimnaziji je bil mentor mladim in sekretar osnovne organizacije ZK, opravljal pa je še druge dolžnosti. V zadnjem času je aktiven predvsem kot odbornik občinske skupščine in kot predsednik sekcije za

kulturno-vzgojna in prosvetna vprašanja pri konferenci SZDL. Ves čas je imel stik s šolstvom in se je v dosedanjem delu izkazal kot prizadeven pedagog in organizator. Zaradi vseh teh razlogov ga je komisija za volitve in imenovanja predlagala, občinska skupščina pa imenovala za ravnatelja Osnovne šole Štore.

OBLETNICA V JEKLARNI

Prvi povojni obratovodja ing. Eržen, je ob 25. obletnici, ko je prvič po vojni priteklo jeklo iz naše martinovke »Partizanke«, poslal naslednjo brzojavko:

Voga Tugomer, glavni direktor, Železarna Štore, Štore pri Celju.

Dne 19. junija je minilo 25 let, ko je sedanja SM-peč v železarni Štore pustila prvo šaržo po drugi svetovni vojni, kakor tudi svojo prvo šaržo v njenem obstoju. Za martinško peč je to zelo častitljiva doba, saj se je nekoč amortizacija te vrste peči računala na 25 let. Ona je torej opravičila svoje delo, posebno še, ker je v tem času dala okoli 1 milijon ton kvalitetnih jekel.

Težave, ki smo jih imeli prve dni obratovanja, smo z vestnimi in discipliniranimi štorskimi martinariji hitro premagali, tako da je štorska martinarna postala vzgled za druge jeklarne v državi.

Spoštovani direktor. Drago mi je, da vam to slovesno obletnico lahko čestitam kot prvi povojni obratovodja v vaši martinarni. Prosim vas, prenesite moje čestitke in pozdrave tudi kolektivu martinarne. Posebno pa še čestitam in pozdravljam tiste martinarje, s katerimi sem spustil prvo šaržo.

Lepe pozdrave ing. Eržen Pavle.

NAŠIM JEKLARJEM OB TEM VELIKEM DOGODKU IN DELOVNIH USPEHIH ČESTITAJO TER JIM ŽELIJO ŠE MNOGO DELOVNIH ZMAG UPRAVA ŽELEZARNE, ORGANIZACIJE.

V PAKISTANU

Železarna Štore je sklenila s pakistansko firmo Karimi Ltd pogodbo, na podlagi katere naj bi vpeljali pri nas proizvodnjo nekaterih valjev v že obstoječi livarni. Za izvršitev te naloge sva bila določena s tov. Gabrijelom Logarjem. Treba se je bilo podati v Pakistan, kjer naj bi po pogodbi ostala 6 mesecev. V tem času bi pripravila vse potrebno za proizvodnjo valjev ter tudi odlila in dala osnovna navodila za obdelavo valjev. Ker je bila te vrste pogodba za našo železarno prva, naj bi bila obenem to tudi praksa, preiskus, kako smo sposobni dati tehniško pomoč in tehnologijo oziroma tkzv. »know how« neki drugi firmi.

V Pakistan sva potovala kar prijetno, posebno še, ko sva predsedala od »JAT« na »PIA«, slednji je namreč znan po svoji orientalski gostoljubnosti. Pot je peljala preko Istambula in Bagdada, zaradi slabih vremenskih razmer nad Karačijem pa smo pristali v Lahoreju. Tako sva na začetku imela nekaj težav, ker naju tu ni

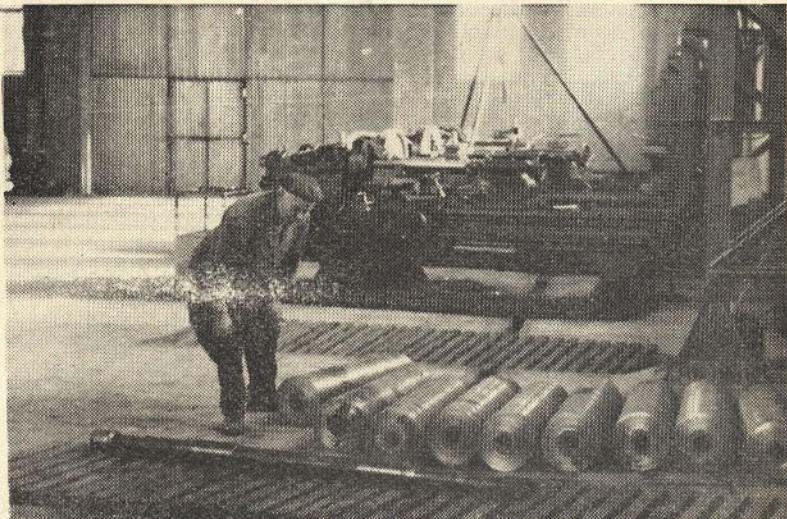
Poleg vpeljave proizvodnje tridih valjev za valjarne, valjev za mlinsko industrijo in posebnih cilindrov za sladkorno industrijo sva jim dajala nasvete tudi na drugih področjih livarstva, predvsem modelnega mizarstva, kar je bila obenem glavna Logarjeva naloga. Z odlivanjem nismo mogli pričeti takoj, ker je bilo potrebno najprej vse pripraviti. S seboj sva imela načrte za izdelavo kaluparske opreme, ki sva jih izdelala še doma, morala pa sva vse spremeniti in prilagoditi tamkajšnjim pogojem in razmeram. Na razpolago smo imeli beli jeklarski grodelj z nizkim Si, ki smo ga izdelali v železarni Štore ter nekaj legur, ki smo jih tudi predhodno poslali v Pakistan. Program dela sva si pripravila tako, da sva si delo razdelila v tri faze in sicer pripravljala dela, poskusna taljenja in vlivanje ter redna proizvodnja.

Pripravljala dela so bila izvedena časovno in kakovostno kar uspešno, saj so v rekordno kratkem času, odlili, zavarili in stroj-

vanj, pri katerih bi se lahko posada dovolj izvežbala, da bi lahko samostojno opravljala vse operacije. Pri treningu in uvajanju so naju ovirali tudi drugi nenormalni pogoji, predvsem prezasedenost žerjavov in stalne okvare na njih, ozko grlo pri adjustiranju in čiščenju odlitkov ter menjavanje posade pri pečeh.

tudi do 2 toni. Ko smo na koncu ugotovili, da so tudi livarji le dojeli predvsem tehnologijo ulivanja, sva izdelala na podlagi rezultatov in njihovih pogojev dela tehnološke instrukcije in po skoraj 5 mesecih bivanja v Pakistanu zaključila najino nalogo.

Posebej naj omenim še, da je imel tov. Logar polne roke dela

Tov. Logar si ogleduje ulite mlinske valje.

Vkljub vsemu smo odlili v 4 in pol mesecih 76 valjev, od tega obdelali 35, od katerih pa je bilo po naši oceni 30 dobrih valjev. Prve valjarske valje so tudi že ugradili na končna ogrodja v lastni valjarni in smo ugotovili, da so bili rezultati valjanja ugodni. Tudi mlinski valji, ki smo jih odlivali z najmanjšo dolžino 1.000 mm, so bili dobri. Nekoliko bolj komplicirana je bila izdelava sladkornih valjev, saj je obdelana teža nekaterih tudi 9 ton in smo tako morali uporabljati za vlivanje vsled majhnih zmogljivosti agregatov in naprav hkrati 2 peči, 2 ponovci in 2 žerjava ter izdelati formamrsko tehnologijo z dvema vlivnimi sistemi. Na mlinske in sladkorne valje pa smo morali nataktni tudi jeklene osi, za kar je bilo treba predvsem odlitke precizno obdelati. Napraviti pa smo morali tudi posebne pripomočke za natikanje, saj tehtajo osi za sladkorne valje

in veliko uspehov v modelni mizarji. Tehnologija izdelave modelov je bila precej zaostala. Tako si je moral najprej izdelati sam skobeljnik in stružnico za les, da je sploh lahko pričel z delom. Posebej o tem delu pa bo spregovoril tov. Logar sam v eni izmed prihodnjih števil našega glasila.

Na koncu moram povedati še to, da sva živela v predelu Pakistana, ki je religiozno najbolj zaigran v konzervativnem, vendar sva se prepričala, da so ljudje tu po srcu dobri, gostoljubni in vljudni. Imela sva veliko stikov z delavci v tovarni in tudi z drugimi ljudmi ob raznih obiskih in sprejemih in ugotovila, da je želja vseh mir in izboljšanje standarda. Tako za dogodke, ki sedaj vladajo v Vzhodnem Pakistanu ne moremo dolžiti le teh ljudi, oziroma naroda. Vzroki so v politiki in medsebojnih odnosih, ki jih oblikujejo posamezniki v Indiji in Pakistanu.

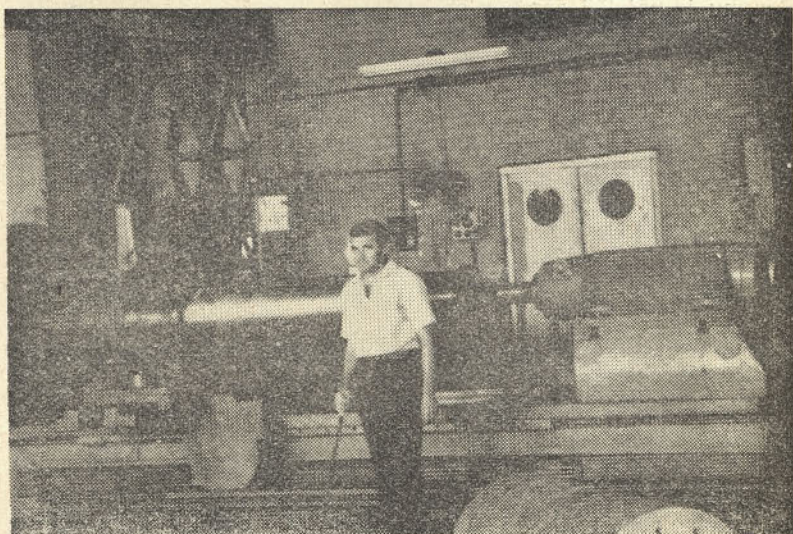
Ing. Gorišek pred livarno z livarjema — domačinoma.

nihče pričakoval, vendar sva kmalu dobila zveze s Karimijem, še dvakrat sva poletela in pristala v Peshawaru, mestu s 500.000 prebivalci, centru področja Frontier, kjer živijo res pristni Pakistanci, ki jih imenujejo tudi »Patan«. Od tu do firme, kjer naj bi delala, je 28 milj vožnje po lepi asfaltirani cesti proti severu, ki je glavna zveza med severnim in južnim delom Zahodnega Pakistana. Najbližje mesto Newshera je oddaljeno le 3 milje od tovarne in šteje okoli 40.000 prebivalcev. Za njihove razmere je to majhno mesto, saj je bilo v okolici nekaj vasi, ki štejejo tudi do 60.000 prebivalcev.

Firma Karimi je manjša železarna, kakršnih je v Zahodnem Pakistanu precej. Večjih podjetij metalurške industrije v tem delu Pakistana ni. Največja železarna in edina, ki proizvaja tudi surovo železo, je Chitagong Steel v Vzhodnem Pakistanu s proizvodnjo okoli 300.000 ton jekla letno. Železarna Karimi obsega jeklarino z dvema 3,5 t obločnimi pečmi, valjarno s 3 progami, kovačnico za težje odkovke, utopno kovačnico, livarno in obdelovalnico.

no obdelali 10 kompletov za vlivanje valjev. Tudi prva poskusna vlivanja so bila kar uspešna, čeprav smo vložek talili v jeklarskih obločnih pečeh, kar je bila za nas neznanka. Formamrsko tehnologijo so livarji hitro dojeli. Zataknilo pa se je pri vlivanju, kajti v livarni so bili navajeni vlivati z jeklarskimi ponovkami na zamašek, kar pa je seveda pri izdelavi valjev nedopustno. Največ težav pa sva imela z jezikom, ker je angleščino obadal v livarni le obratovodja in pisar, delavci in mojstri pa sogovorili le svoj domači jezik, tkzv. urdu in puštu. Zaradi tega smo pri pogovoru in dajanju navodil uporabljali kar roke, osnovne komande, npr. žerjavovodji pa sva se morala naučiti kar v domačem jeziku. Včasih pa sva uporabljala tudi jugoslovanščino in italijanščino, posebno če je šlo kaj narobe in sva pač preklinjala, domačini pa so nama prijazno kimali, misleč, da imava vnete strokovne diskusije.

Zadnja faza, redna proizvodnja nama je stekla časovno po planu, predvsem zaradi tega, ker je bilo premalo poskusnih taljenj in vli-

V obdelovalnici valjev.

GRADIVO ZA KONFERENCO ZK GRADIVO ZA KONFERENCO ZK GRADIVO ZA KONFER

POROČILO

osnovne organizacije Zveze komunistov Železarne Štore o delu v času od oktobra 1969 do maja 1971

Poročilo, ki ga sekretariat osnovne organizacije ZK železarne daje članstvu ZK vsebuje:

1. Splošni pregled dela komunistov po področjih dela v razdobju med zadnjo in predvideno volilno konferenco

2. Kratek pregled gospodarskih gibanj za to obdobje

Delovanje Zveze komunistov v železarni je bilo programsko in vsestransko. Politična in idejna aktivnost, organizacijska vloga osnovne organizacije železarne, sekretariata OO ZK železarne, oddelka OO ZK železarne in članstva, nenehna dejavnost in vodilna vloga v akciji za popolnejši in čimbolj razumljivi programski razvoj železarne, praktična in politična usmerjenost k samoupravljanju so bili v tem obdobju zelo pomembni. Pri oceni dela je mogoče dobiti jasno predstavo o prisotnosti Zveze komunistov v železarni samo, če na njeno aktivnost gledamo v ozki povezavi s celotnim procesom gospodarskih gibanj v železarni, materialno rastjo ter modernizaciji železarne, standardom zaposlenih, povezavi s kadri, organizacijo dela in odnosi med ljudmi. Vse to je med sprejemanjem stališč spadalo v prioriteten program dela osnovne organizacije Zveze komunistov železarne. Številni rezultati naših prizadevanj v stabilizaciji gospodarjenja so znani, o njih smo že razpravljali in pisali. Zaradi tega se poročilo omejuje predvsem na to, da v splošnih potezih prikaže aktivnost Zveze komunistov železarne, njeno organizacijsko vlogo, njeno notranje življenje in razvoj ter, da pokaže njene uspehe in pomanjkljivosti v času med dvema volilnima konferencama. Sekretariat osnovne organizacije železarne želi v drugem delu poročila nakazati osnovne, idejne tokove, ki stojijo pred organizacijo Zveze komunistov v železarni v naslednjem obdobju.

ORGANIZIRANOST IN NAČIN DELOVANJA KOMUNISTOV V ŽELEZARNI ŠTORE

Pregled organiziranosti in rezultatov delovanja ZK v železarni, organiziranost, predvsem pa oblike dela kažejo, da se nismo v akciji odtrgli od formalizma. Površnost, načelnost, nepripravljenost, pomanjkanje časa pri delu članstva so osnovne zavore naše učinkovitosti v akcijah.

Uvodoma navajamo oblike organiziranosti in oblike dela organizacije ZK železarne za pripravljane akcij in stališč:

1. Konferenca OO ZK ali sestanek članstva
2. Sekretariat OO ZK
3. Oddelki ZK po enotah
4. Stalne in občasne komisije
5. Občasni aktivni članov ZK v organih samoupravljanja, sindikatu in mladini
6. Občasni politični aktiv železarne
7. Ostali posveti in razgovori
8. Sekretariat in konferenca združenega podjetja

Navedene oblike delovanja še ne dajejo garancije, da smo bili dovolj dinamični in dovolj učinkoviti za dosledno izvajanje sprejetih nalog in popolno aktivizacijo vsega članstva ZK. Velikokrat smo bili zadovoljni z dobrim širokim programom, dobro pripravljeno konferenco, takoj pa, ko se je začela praktična akcija pa je bremena realizacije in organizacije akcije nosil samo del članstva.

V obdobju med volilnima konferencama smo se po oblikah organiziranosti ZK sestali:

- 5-krat na konferencah osnovne organizacije ZK
- 25-krat na sestankih sekretariata osnovne organizacije ZK
- 13-krat na posvetih s sekretarji oddelkov ZK
- 1-krat na sestanku s člani ZK v samoupravnih organih
- 37-krat na sestankih oddelkov ZK
- 11-krat na seji komisij in delovnih grup za pripravo konferenc
- 1-krat na sestanku z mladimi komunisti
- 9-krat na sestanku političnega aktiva železarne
- 1-krat na sestanku s člani ZK inženirjev in tehnikov železarne
- 1-krat na sestanku s člani ZK, ki imajo voljene funkcije v sindikatu

- 1-krat na konferenci Združenega podjetja slovenske železarne
- 2-krat na sestanku predstavnikov terenskega aktiva ZK območja Stor

7-krat na raznih posvetih in razgovorih s člani ZK

Konferenco sestavljajo vsi člani osnovne organizacije ZK Železarne Štore. Prisotnost na konferencah je bila približno enaka na vseh konferencah, tj. nekaj nad 50-odstotna. Nekaj vzrokov za to:

- nezainteresiranost
- preobremenjenost
- predavanja
- sestanki ostalih političnih organizacij
- osnovni vzrok pa je neodgovorno obnašanje dela članov ZK do lastne organizacije.

Na konferencah smo po dnevnih redih obravnavali:

1. konferenca:
 - samoupravljanje v delovni organizaciji,
 - politične in kadrovske priprave na volitve v samoupravne organe,
 - gospodarska situacija v železarni s poudarkom na programsko politična načela,

— program dela osnovne organizacije ZK železarne;

2. konferenca:

— ocena političnih žarišč in samoupravnih odnosov v Železarni Štore;

3. konferenca:

— idejni in ekonomski vidik srednjeročnega razvojnega programa Železarne Štore in Združenega podjetja slovenske železarne

4. konferenca:

— razprava o poteku prve konference ZKJ, njenih sklepih in stališčih,

— razprava in sprejem sklepov 3. konference osnovne organizacije ZK železarne;

5. konferenca:

— realizacija sklepov druge in tretje konference osnovne organizacije ZK železarne,

— stabilizacijski program in naloge v zvezi s tem programom.

Sprejeti sklepi, stališča in gradivo konferenc je bilo posredovano vsem članom ZK in članom kolektiva preko glasila »Štorski železar«. Se posebej želimo naglasiti, da je bila osnovna organizacija ZK železarne nosilec idejnih projektov akcij dveh stabilizacijskih programov, tj. dolgoročnega programa in programa za leto 1971. Iz teh dveh programov izhajajo vse naše akcije in je podana osnovna smer za delo članov ZK v prihodnjem obdobju.

Na zadnji volilni konferenci je bil izvoljen sedem-članski sekretariat. Deloval je kot koordinacijski organ za realizacijo sprejetih sklepov in koordiniral delo med oddelki.

Sekretariat je obravnaval:

- metode dela osnovne organizacije in izhodiščne točke za delo osnovne organizacije ZK in članov ZK;
- priprave za sklic oddelkov ZK v enotah;
- priprave za sklic osnovne organizacije ZK železarne;
- razprava za sklic političnega aktiva na nivoju tovarne;
- razprava o samoupravnih aktih železarne (XV. amandma ustave);
- razprava o ekonomskih nalogah v letu 1970 vezano na plan železarne;
- razprava o programu organizacije ZK v železarni;
- pregled aktivnosti oddelkov ZK v enotah;
- priprave za sprejem novih članov v ZK;
- informacija in ocena o delu komunistov v oddelkih in aktivnost članov sekretariata;
- ocena programov oddelkov ZK in program dela komunistov železarne;
- informacija o gospodarskem stanju železarne in bodoča smer delovanja;
- samoupravljanje, ocena kadrovske politike, kadrovanje in politična izhodišča za pripravo volitev v samoupravne organe;
- pregled materialov za prvo konferenco OO ZK;
- organizacijska vprašanja (sprejemi, disciplina);
- razprava o delu komunistov v političnih organizacijah in društvih;
- razprava oziroma priprave za sklic organizatorjev proizvodnje;
- razprava o statutu železarne;
- aktualna politična vprašanja vezana na delitev dela v vodstvu tovarne;
- aktualni politični problemi vezani na prekinitev dela in priprave za sklic konference o teh problemih;
- konkretizacija sklepov druge konference osnovne organizacije ZK železarne;
- ocena notranje delitve OD in odnosi v železarni;
- obravnava občinskega programa ZK Celje;
- vloga in naloge članov ZK v Združenem podjetju slovenske železarne;
- idejna in ekonomska izhodišča srednjeročnega razvoja železarne;
- organizacijska vprašanja — razprava o disciplini in o izključitvah iz organizacije ZK;
- priprave na sestanek sekretariata ZK v Združenem podjetju slovenske železarne;
- razprava o sklepih tretje konference osnovne organizacije železarne;
- vsebina, metode političnega dela v železarni odnosno političnih organizacijah in odgovornost;
- aktualna politična vprašanja v livarni valjev, razprava o planu;
- pregled materiala za peto konferenco osnovne organizacije železarne;
- obravnava poslovnika konference ZK Združenega podjetja slovenske železarne;
- pregled predlogov za sprejem novih članov v organizacijo ZK;
- razprava o ustavnih amandmajih;
- priprave na konferenco oddelkov ZK;
- naloge članov sekretariata vezane na konferenco oddelkov ZK;
- priprave na volilno konferenco osnovne organizacije ZK železarne;
- stališča in sklepi 17. seje predsedstva ZKJ, 20. seje CK ZKS in program družbenopolitičnih organizacij Celja.

Sekretariat osnovne organizacije ZK železarne je na osnovi sprejetih stališč in sklepov na konferencah osnovne organizacije ZK izdelal konkretne programe za njihovo uveljavitev.

Na petih konferencah osnovne organizacije ZK železarne je bilo sprejetih 37 sklepov in stališč. Pregled političnih izhodišč in realizacijo sklepov je sekretariat posredoval v obravnavo peti konferenci osnovne organizacije ZK železarne. Politična izhodišča, ki imajo dolgoročni učinek ostanejo kot osnova za nadaljnje delo komunistov v

GRADIVO ZA KONFERENCO ZK GRADIVO ZA KONFERENCO ZK GRADIVO ZA KONFER

železarni. Stališča so politično obdelana, zato sekretariat meni, da ni potrebno odpirati ponovne razprave, temveč da je potrebna samo konkretizacija oziroma praktična akcija.

Seje sekretariata osnovne organizacije ZK železarne so bile v večini primerov razširjene, poleg članov sekretariata so bili prisotni tudi sekretarji oddelkov ZK. Delo sekretariata se je odvijalo po programu dela osnovne organizacije ZK železarne.

Sekretariat je na svojih sejah sprejel 103 sklepe in stališča praktične narave. Vsi sklepi, za katerih izvršitev so bili zadolženi člani sekretariata ali sekretarji oddelkov so bili realizirani. Važen sklep, ki ni bil izvršen, sprejet na sekretariatu in političnem aktivu železarne pa se nanaša na sklic organizatorjev proizvodnje.

V naštetih glavnih točkah poročila je sekretariat osnovne organizacije ZK železarne obravnaval točke, ki so se večkrat, časovno ponavljale na sejah, v poročilu pa so našteje le najvažnejše.

Oceno o delu sekretariata naj dajo člani ZK na volilni konferenci.

Da bi bilo delovanje organizacije ZK učinkovito in prisotno v vseh sferah politične in samoupravne dejavnosti je bil v železarni formiran politični aktiv, katerega sestavlja:

— vodstvo železarne, člani sekretariata OO ZK, predstavniki DST, sindikata in mladine.

Aktiv je imel nalogo, da izmenja mnenja in poglede na porajajoče se politične probleme v delovni organizaciji in v širši družbi.

Politični aktiv se je sestajal po potrebi tudi v širšem sestavu. Sodelovali so tudi predstavniki enot, DSE, sindikata in sekretarji oddelkov ZK. Aktiv je obdelal in izmenjal poglede o naslednjih vprašanjih:

- razprava o samoupravnih aktih delovne organizacije v luči XV. amandmaja zvezne ustave;
- razprava o ekonomskih nalogah v železarni in združenem podjetju v duhu gospodarskega načrta tovarne ter likvidnost;
- ocena stanja na področju delitve osebnih dohodkov;
- idejna situacija na področju dela strokovnih služb;
- ocena samoupravnih odnosov v železarni;
- vsebina, metode in delitev političnega dela v železarni, oziroma političnih organizacijah;
- stabilizacijski ukrepi in naloge vseh dejavnikov v železarni v zvezi s tem vprašanjem;
- obravnava materiala za 18. sejo CK ZKS;
- ocena gospodarske situacije in informacija o gospodarskem stanju v železarni;
- vloga delovne organizacije v združenem podjetju;
- priprave in izdelava stališč za volilno konferenco osnovne organizacije ZK železarne.

Analiza sestankov političnega aktiva je pokazala, da je bila akcija ZK pravilno usmerjena preko aktiva v utrjevanje, povezovanje političnih dejavnikov v železarni — na izvajanju gospodarskih programov znotraj podjetja ter integracije železarstva. Te akcije skupnega delovanja vseh dejavnikov v podjetju pa niso dale vidnih rezultatov v okolju, kjer delajo komunisti.

Stališča aktiva smo posredovali preko glasila »Štorski železar« vsem članom ZK in ostalim članom kolektiva. Ocena sekretariata je, da smo bogati na idejah in navdušeni na sestankih v diskusijah, praksa pa teče svojo večkrat samovoljno pot. Po političnih obdelavah na konferencah, aktivih, sekretariatu manjka sposobnih ljudi, ki naj bi v operativni praksi in programih podjetja, znali vodilno vlogo ZK učinkovito in praktično uveljavljati. Samo sposobni kadri, ki so kreativni, ki sprejemajo ideologijo ZK in imajo potrebno ambicijo lahko pospešeno utrjujejo vodilno vlogo ZK v sistemu samoupravljanja in ostalih gibanjih.

Posebna oblika delovanja ZK v železarni so bile komisije pri sekretariatu, in to:

- komisija za ideološka vprašanja,
- komisija za družbeno-ekonomska vprašanja,
- komisija za kadre in samoupravljanje.

Formirani sta bili dve delovni grupi iz vrst članstva ZK za izdelavo stališč in sklepov srednjeročnega programa in za izdelavo idejnih osnov stabilizacijskega programa za leto 1971.

Komisija za ideološka vprašanja ni v celoti izvršila svoje naloge po programu osnovne organizacije ZK. Na svoji seji je obravnavala program ideološke ravni in članstva ZK. Pripravila je program, ki pa ni bil realiziran zaradi premajhnega števila prijav za izobraževalne akcije. Realizacija izdelanega programa je premaknjena na jesenski čas letošnjega leta. Komisija je organizirala dva posveta o idejni vlogi ZK z novo sprejetimi člani ZK. Organizirala je razgovore s člani, ki izstopajo iz članstva ZK ter proučevala vprašanja mladih za sprejem v ZK.

Komisija za družbeno-ekonomska vprašanja se je v času svojega eno in pol letnega mandatnega obdobja sestala 5-krat. Na svojih sestankih je komisija obravnavala 4-letno, polletno in celoletno zaključno ekonomsko-poslovno politiko in tehnično-komercialni finančni uspeh podjetja. Tako je obravnavala plan podjetja za leto 1970 in 1971, ocenila je zaključni račun obeh let, obravnavala in ocenjevala razvojni program železarne do leta 1975, podala je izhodišča in perspektivne naloge za naslednje obdobje, dajala je politično oceno za pretekla in v bodoče predvidena ekonomska gibanja, zanimala se je za ekonomsko poslovanje kvartalno, obravnavala nelikvidnost, sanacijske in akcijske programe v letu 1970 in 1971.

Kot rezultat teh obravnav in prizadevanj je komisija tudi trikrat javno nastopila, in to na političnem aktivu februarja 1970, nadalje na delovni konferenci ZK marca 1970 in delovni konferenci ZK aprila 1971. Obe navedeni konferenci sta bili namenjeni obravnavi poslova-

nja našega podjetja oziroma ekonomskim gibanjem in akcijskim programom.

KOMISIJA ZA KADRE IN SAMOUPRAVLJANJE

Oblike dela komisije so bile različne, in sicer seje komisije, skupne seje s kadrovskimi komisijami drugih družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov ter seje političnega aktiva in osnovne organizacije za katere je material pripravila komisija.

Vprašanja, ki so bila obravnavana oziroma izvršena v tem obdobju so bila:

1. formiranje stališč ob XV. ustavnem amandmaju;
2. načelne smernice za izdelavo statuta tovarne;
3. sodelovanje pri izdelavi statuta tovarne;
4. razprava o statutu združenega podjetja;
5. kadrovanje v organe samoupravljanja, ki so bili na novo formirani ob sprejetju novega statuta tovarne;
6. kadrovanje v izvršne organe drugih družbenopolitičnih organizacij;
7. kadrovanje v predstavniške organe.

To so le večja vprašanja s katerimi se je komisija ukvarjala. Poleg teh je bilo več manjših tekočih problemov, o katerih je komisija razpravljala sama ali pa z drugimi forumi družbenopolitičnih organizacij ali organov upravljanja. Vsekakor pa je bilo težišče njenega dela na izgrajevanju notranje samouprave tako pri izdelavi samoupravnih aktov, kot pri razčiščevanju idejno političnih konfliktov, ki so ob tem nastajali.

V zvezi z nalogami in delovanjem samoupravnih organov je bil sklican posvet članov ZK izvoljenih v DST, DSE in ostale samoupravne organe po vprašanju aktivnosti članov ZK in uveljavljanje stališč organizacije ZK sprejetih na konferencah OO ZK. Pobudo za takšne sklice dajejo sami člani ZK.

Z istim namenom je bil sklican posvet mladih komunistov s poudarkom na odnosu mladih članov ZK do mladinske organizacije. Posvet članov ZK, ki imajo voljene funkcije v sindikatu ni bil realiziran zaradi slabe udeležbe.

Posveti s sekretarji oddelkov so bili organizirani z namenom, da se doseže enotnost akcije oddelkov. Obravnavana so bili naslednja vprašanja:

- programi dela oddelkov ZK,
- koordinacija dela med političnimi dejavniki enote,
- priprave na volitve v DSE,
- analiza oddelkov ZK,
- sprejem novih članov v ZK,
- gibanje gospodarjenja v podjetju,
- organizacijska vprašanja,
- delo komunistov v organih samoupravljanja enot in sindikatu,
- priprave na volilne konference oddelkov ZK,
- kadrovska vprašanja in
- ostali manjši problemi.

STRUKTURA ČLANSTVA

Število članov ob zadnji volilni konferenci oktobra 1969 je bilo 154, v razdobju od oktobra 1969 do maja 1971 je bilo:

— novo sprejetih	11
— iz drugih organizacij je prišlo	15
— odšli v druge organizacije	14
— samovoljnih izstopov je bilo	5
— izključen je bil	1
— črtana iz evidence sta bila	2

Število članov ZK v maju je bilo 158

Struktura članov ZK po osebnih kvalifikacijah, in sicer:

delavci	VK	KV	PK	NK	
število	17	30	16	8	skupaj 71 članov
uslužbenci	VS	VŠ	SS	NS	
število	13	13	42	19	skupaj 87 članov

skupaj: 158 članov

Struktura članov ZK po starosti, in sicer:

od 18—19 let	1 član
od 20—27 let	25 članov
od 28—35 let	43 članov
od 36—40 let	30 članov
od 41—45 let	31 članov
od 46—50 let	17 članov
od 51—55 let	6 članov
od 56 in več	6 članov

skupaj 158 članov

Struktura članov ZK po stažu v organizaciji, in sicer:

od 1941—1945	4 člani
od 1946—1950	37 članov
od 1951—1955	7 članov
od 1956—1960	45 članov
od 1961—1968	49 članov
od 1969—1971	16 članov

skupaj 158 članov

GRADIVO ZA KONFERENCO ZK GRADIVO ZA KONFERENCO ZK GRADIVO ZA KONFER.

Članov ZK, ki so voljeni v organe samoupravljanja, in to:

v DST	22 članov
v DSE	16 članov
v odbore pri DST	24 članov
v komisije pri DST	20 članov
skupaj	82 članov

Članov ZK, ki imajo voljene funkcije v sindikalni organizaciji, in to:

v TO sindikata	20 članov
v predsedstvu sind.	5 članov
v odborih pri sind.	6 članov
v komisijah pri sind.	25 članov
skupaj	56 članov

Število članov ZK po oddelkih:

oddelek I. skupnih služb ZK	51 članov
oddelek II. skupnih služb ZK	22 članov
oddelek metalurške enote ZK	28 članov
oddelek kovinske enote ZK	34 članov
oddelek ZK vzdrževalnih služb	22 članov
skupaj (stanje 15. 5. 1971)	158 članov

METALURŠKI ODDELEK ZK

Metalurški oddelek ZK za metalurški sklop, ki jo sestavljajo komunisti valjarne, plavža, jeklarne in šamotarne, so se sestali v pretekli mandatni dobi 9-krat.

Na sestankih so razpravljali o naslednjih vprašanjih:

- ekonomsko poslovanje sklopa;
 - ekonomska rast podjetja v Združenem podjetju slovenske železarnice;
 - sprejem v ZK;
 - disciplina članov ZK;
 - reorganizacija samoupravnih organov 15. amandma;
 - zunanji vplivi na poslovanje — relukvidnost;
 - ker je v sklopu zelo aktivna investicijska dejavnost, je bilo veliko razprav o investicijah;
 - znanjopolitična dejavnost odnosi med Italijo in Bolgarijo;
 - gospodarski načrt za leto 1970 in 1971.
- Udeležba na sestankih ni bila zadovoljiva saj je bila ca. 55 %.

ODDELEK KOVINSKE ENOTE ZK

Oddelek je bil v sedanjem sestavu formiran 3. decembra 1969. Vključeni so člani ZK iz livarne I., livarne II., obdelovalnice valjev ter komunisti iz priprave proizvodnje. V pretekli mandatni dobi so se sestali na 6 sestankih. Obravnavali so naslednje probleme:

- gospodarski načrt za leto 1970 in 1971;
- izvrševanje plana, statut podjetja, volitve v samoupravne organe, prekinitve dela v livarni II., ter politična ocena vzrokov,
- prekinitve dela v metalurški enoti, formiranje skupin samoupravljalcev;
- sprejem v ZK, konkretne zadolžitve za sprejem, organizacijska vprašanja, ter disciplino članov ZK zaradi neudeležbe na sestankih oddelka in na konferencah ZK železarnice.

Udeležba na sestankih je bila tudi tu nezadovoljiva, saj je bila le nekaj nad 60 %.

ODDELEK I. SKUPNIH SLUŽB

Aktivnost komunistov v oddelku skupne službe se je odrazila na tistih področjih, kjer so kot člani ZK delovali. Število članov ZK v tem oddelku se je skozi vse leto stalno spreminjalo. Od 64 članov je zaradi sprejemanja novih članov število naraslo na 69. Na sestanku oddelka dne 15. 12. 1970 so sklenili, da se zaradi številčnosti in boljšega oziroma uspešnejšega dela formira oddelek II iz članov ZK, ki so zaposleni v tehničnem sektorju, razvojni službi, laboratoriju in oddelku tehnične kontrole. Ta oddelek je bil v sporazumu s sekretariatom OO ZK formiran 17. 2. 1971 z 21 člani ZK. V oddelku je ostalo še 51 članov. V preteklem letu so imeli skupaj 7 sestankov na katerih so obravnavali različna vprašanja, ki so se pojavila v samem oddelku ali pa posredovana preko sekretariata OO ZK, kot so:

- program dela oddelka ZK,
- sprejem novih članov v ZK,
- aktualna politična vprašanja,
- družbeno gospodarska vprašanja,
- vprašanja stabilizacijskih ukrepov,
- organizacijska vprašanja,
- obravnava aktivnosti članov ZK v organizacijah in društvih,
- razprava o srednjeročnem planu podjetja, družbenem planu za leto 1971 in drugih aktih podjetja,
- aktivno so sodelovali v pripravi na volitve v organe upravljanja,
- na 6. sestanku dne 30. 3. so obravnavali opredelitev izhodišč in temeljnih programskih ciljev v srednjeročnem razvojnem programu Celje.

Udeležba na sestankih je bila nezadovoljiva, saj je odsotnost upravičena in neupravičena vedno ogrožala sklepčnost pri povprečni udeležbi navzočih 54 % članov, opravičeno odsotnih 35 % in 11 % neopravičeno odsotnih.

ODDELEK II. SKUPNIH SLUŽB OO ZK

Oddelek II. skupnih služb je bil formiran v februarju 1971 na pobudo sekretariata osnovne organizacije ZK. V oddelek so vključeni komunisti iz naslednjih služb: OTK, UOS, laboratorij, razvojni oddelek in vodstvo tehničnega sektorja uprave — skupno torej 22 članov ZK. V tem tri in pol mesečnem obdobju je imel tri sestanke, kjer so obravnavali aktualna politično-gospodarska vprašanja, kot na primer: dokumente konference CK ZKJ, CK ZKS in občinske konference, nadalje opredelitev občinske konference ZKS Celje o srednjeročnem razvoju občine in regije, nadalje so pregledali izvajanje sklepov organizacije ZK v železarni ter seznanili članstvo o perspektivnem razvoju železarnice ter o težavah pa tudi pomanjkljivostih v vsakodnevni praksi. Udeležba na sestankih je bila nezadovoljiva (povprečno 60 do 70 %), razen na zadnjem, katerega so morali drugi sklicati in je šele nato uspel tako po udeležbi kot po vsebini. Lahko ugotovimo, da je disciplina popustila, saj vsak član ZK smatra za prioritete druge dolžnosti in obveznosti.

ODDELEK ZK VZDRŽEVALNIH SLUŽB

Realizacija programa oddelka ZK vzdrževalnih služb ni bila v celoti realizirana.

Delo z mladimi člani kolektiva vzdrževalcev za sprejem v ZK ni bilo realizirano, kakor je bilo v programu, na delovnih mestih, kjer skupno delajo z mladimi, da bi s svojim usmerjanjem pridobivali nove člane ZK.

Vse premalo se je razpravljalo o mesečnih realizacijah in planih gospodarjenja v podjetju in vzdrževalnih služb na tem področju.

Aktiv ZK vzdrževalcev ni razpravljal o novih ustavnih spremembah o oddelku, razprave, ki so pa bile organizirane v okviru sindikata ali pa na terenu, se pa po preverjanju v tem oddelku v celoti ni nihče udeležil, kar zelo negativno vpliva na oddelek.

Koordinacija in vpliv komunistov v enoti vzdrževalnih služb je v tem dvestoletnem obdobju bila zelo slaba, predvsem v sindikalnem delu sklopa vzdrževalcev in mladinskem aktivu tega oddelka, zato je tudi vpliv komunistov v tem oddelku majhen.

Oddelek ZK vzdrževalnih služb je v svoji mandatni dobi imel 9 sestankov, povprečno udeležbo od 60—65 %. Že iz samega odstotka je razvidno, da disciplina ni najboljša v tem sklopu.

Oddelek ZK vzdrževalnih služb je sprejel v tem obdobju 1 člana v ZK.

Crtnje ali izbris iz članstva ZK — 2 člana.

Izključen iz članstva ZK — 1 član.

DELO ČLANOV ZK V ORGANIH UPRAVLJANJA ZDRUŽENEGA PODJETJA

Pretekli sta dve leti, odkar so se slovenske železarnice združile v eno podjetje. Z združitvijo oziroma z ustanovitvijo novega podjetja so tudi člani ZK v naši tovarni dobili nove naloge v organih upravljanja združenega podjetja. S sprejetjem statuta in podpisom pogodbe so bili v vsaki tovarni izvoljeni člani kolektiva, ki zastopajo svojo tovarno v organih upravljanja združenega podjetja. Organizacija ZK skupno s sindikalno organizacijo je obravnavala kadrovske sestave, kdo bi naj zastopal tovarno v organih ZP ter se pri tem zavedala, da je vloga izvoljenih članov izredno pomembna. Tako je bilo za delavski svet združenega podjetja izvoljenih 8 članov, od teh je 7 članov ZK, v poslovni odbor sta bila izvoljena dva člana, ki sta oba člana ZK.

Delavski svet združenega podjetja je imel v tej mandatni dobi 7 sej, dočim je imel poslovni odbor 12 sej.

V tem času je bila aktivnost članov v organih upravljanja združenega podjetja usmerjena predvsem v:

a) Sprejemanje 5-letnega srednjeročnega programa in pa gospodarskega načrta za leto 1971, ki je v bistvu sestavni del srednjeročnega programa. Pri obravnavanju te izredno važne naloge je bila dejavnost članov ZK

usmerjena predvsem na vsklajevanje nadaljnje investicijske izgradnje, kar je bilo za naše podjetje izredno važno predvsem zaradi tega, ker smo pri izgradnji po 47. natečaju precej zaostali.

b) Kot ena izredno važnih nalog je bilo tudi vsklajevanje normativnih aktov med posameznimi železarnami. Čeprav smo je reševali že večkrat pred združitvijo, so bile še med posameznimi železarnami pred združitvijo precejšnje razlike.

c) V pripravi je tudi samoupravni dogovor v okviru slovenskih železarn, ki so po predlogu republiškega sindikata v tej grupaciji skupaj še z nekaterimi drugimi metalurškimi podjetji. Samoupravni odgovor je v delu in bo predložen delavskemu svetu tovarne v odobritev.

Poleg teh treh navedenih bistvenih vprašanj, ki so bila obravnavana, so samoupravni organi obravnavali tudi druge probleme, ki jih je bilo potrebno tekoče reševati.

Iz vsega tega je razvidno, da so naloge članov ZK v samoupravnih organih združenega podjetja izredno važne in tudi odgovorne. Glede na dosedanje izkušnje v dvestoletni mandatni dobi pa bi moralo biti delo članov ZK usmerjeno predvsem še v nadaljnje utrjevanje združenega podjetja.

GRADIVO ZA KONFERENCO ZK GRADIVO ZA KONFERENCO ZK GRADIVO ZA KONFER

Delo komunistov v organih samoupravljanja tovarne

Pri delu teh organov so komunisti brez dvoma odigrali pomembno vlogo. Njihovo delo je bilo vseskozi aktivno in ktnitetno, ni ga pa mogoče zožiti samo na delo v organih upravljanja, ampak ga je treba obravnavati znatno širše.

Ni samohvala če zapišemo, da so bili komunisti v organih samoupravljanja tisti del članstva, ki se je zavzemal za najboljše in najprogresivnejše rešitve, in so skladno s svojim poslanstvom temu primerno vplivali tudi na preostale člane organov, nekommuniste. V tem pogledu je bila pri njihovem delu stalno prisotna najširša družbena angažiranost zveze komunistov Jugoslavije, zlasti pa je bila opazna aktivnost komunistov pri uveljavljanju principov XV. ustavnega amandmaja.

Posebne pozornosti so bili deležni sklepi, zaključki in različni materiali konference in občinske konference ZKS ter višjih partijskih organov.

V veliki meri je na delo komunistov v posameznih organih samoupravljanja vplivala njihova seznanjenost s problematiko oziroma materijo, s katero so se srečevali. Njihovo delo je bilo kvalitetnejše in bili so v razpravi ter realizaciji sklepov aktivnejši, če so bili z materijo bolj seznanjeni in obratno. Ni pa vplivala na tako stanje samo informiranost članstva oziroma kvaliteta pripravlje-

nega materiala za posamezne seje. Njihovo sodelovanje v delu posameznih organov je bilo aktivnejše, če so obravnavali gradivo, ki je sicer bilo blizu njihovi strokovni specializaciji.

Ugotavljamo pa, da vsi člani ZK, ki so voljeni v organe samoupravljanja niso enako družbeno aktivni in mirno lahko zapišemo ugotovitev, da ostaja precejšen del komunistov v podjetju predvsem pasivni opazovalec, registrator dogajanj in življenja v tovarni, ne pa — kot bi sicer moralo biti — aktivni kreator politike in ustvarjalec delovnih pogojev.

Istočasno je mogoče ugotoviti tudi večjo prisotnost starejših kadrov in pomanjkanje mlajših kadrov v organih samoupravljanja. Deloma najde tako stanje utemeljitev v težnji, da se v posamezne organe vključijo predvsem ljudje s potrebnimi izkušnjami in poznavanjem problematike, mlajši kader pa običajno nima toliko teh izkušenj in problematike tudi dovolj dobro ne pozna. Vendarle pa bi bilo mogoče stanje izboljševati s kontinuiranim pomlajevanjem organov, kar pa je bilo v preteklosti zelo sramežljivo zastavljeno in zato v pretežni meri neuspešno.

Na splošno je mogoče ugotoviti, da je v posameznih organih angažirano veliko število komunistov. Spodnja tabela to zgovorno ilustrira:

Organ	članov Število	Komunisti	V %
Delavski svet	45	21	46,6
Svet enote skupnih služb	15	6	40
Svet enote vzdrževalnih obratov	11	2	18,1
Svet metalurške enote	17	4	23,5
Svet kovinske enote	15	3	20
Svet gostinske enote	7	—	—
Svet stanovanjsko-gradbene enote	7	—	—
Odbor za splošne zadeve, normativne akte in informacije	9	6	66,6
Odbor za kadrovsko-socialne zadeve	11	8	72,7
Ekonomsko-poslovni odbor	11	9	81,8
Skupaj:	148	59	39,8

Vsekakor je treba poudariti, da v svetih gostinske in stanovanjsko-gradbene enoti ni komuni-

stov, kar gotovo ne bi smeli dopustiti.

Ocena dela komunistov v mladinski organizaciji

Če ocenjujemo delovanje komunistov v Zvezi mladine, potem lahko zapišemo, da so bili predvsem komunisti pri delu organizacije v zadnjih dveh letih zelo uspešni.

Predvsem v vodstvenih organih mladinske organizacije se nahajajo komunisti na ključnih mestih ter so tudi gonilna in idejna sila dela mladinske organizacije.

Značilno za delo komunistov v organizaciji je, da se je organizacija vključevala v razprave o integraciji, obravnavala statut in

poslovnik podjetja, ter bila prisotna tudi pri obravnavi drugih samoupravnih aktov.

Člani zveze komunistov so delovali tudi na idejnem in ekonomskem izobraževanju mladincev in mladink, na športnem in rekreacijskem področju, kulturnem področju, uspeli pa so tudi z aktiviranjem mladincev in mladink po vseh obratih in oddelkih v podjetju.

Uspešno je mladinska organizacija sodelovala z vsemi družbeno-političnimi organizacijami pred-

vsem z sindikatom, zvezo komunistov ter samoupravnimi organi.

Člani mladinske organizacije — komunisti tudi delujejo v vse večji meri kot člani samoupravnih organov, ter so jim zaupane tudi odgovorne naloge, katere dosledno in uspešno opravljajo.

V bodoče bi morali biti med vsemi člani zveze komunistov prisotne naslednje naloge:

— doslednje in vsi bi morali nenehno širiti ideje socializma

med mladino ter skrbeti za nenehen sprejem mladih v zvezo komunistov,

— potrebno je vključiti vse mlade komuniste v aktivno delo in pomoč mladinski organizaciji ali

— jih vključiti v organe mladinske organizacije ali

— pa zajeti delo mladih komunistov v aktivu mladih komunistov.

Člani ZK v sindikatu

V vodstvenih forumih sindikata, t. j. v predsedstvu, in izvršnem odboru in v sindikalnih odborih sklopov je večina članov sindikata tudi člani ZK.

Delovanje sindikata in predvsem tudi članov ZK je bilo najbolj vidno na naslednjih področjih:

— Komunisti v vodstvenih organih sindikata so aktivno sodelovali pri izdelavi poslovnika in statuta sindikalne organizacije, pri njihovem tolmačenju med ostalimi člani in v samoupravnih organih ter pri sprejemu teh organizacijskih in delovnih aktov.

— Pomembno vlogo so opravili komunisti v sindikatu tudi pri pripravi na integracijo slovenskih železarn ter pri razširjanju miselnosti integracije in skupnega delovanja.

— V zadnjem obdobju je nastopila precejšnja razgibanost in uspešnost delovanja športno-rekreativne dejavnosti, ki že zajema precejšen del zaposlenih in katere pobudniki so tudi člani ZK v sindikatu.

— Komunisti v sindikatu so bili nosilci razprav o vseh osnutkih pravilnikov in ostalih samoupravnih aktov, kakor tudi nosilci celotne družbene-politične dejavnosti (npr. organiziranje proslav).

— Komunisti v sindikatu so delovali kot mobilizatorji doslednjega uresničevanja statutarnih določil, posebno so se zavzemali za uveljavitev delovnih skupin, kot oblike najbolj neposrednega samoupravljanja.

— V okviru združenega podjetja so delovali pri formiranju koordinacijskega odbora in večkrat posredovali izredno koristne in tehtne predloge, ki so dobili tudi širšo podporo v združenem podjetju.

— Prav tako so aktivno sodelovali pri izvedbi volitev v organe upravljanja in na unificiranju določil pravilnika o delovnih razmerjih združenega podjetja.

Dejavnost sindikata kot najbolj množična organizacija zaposlenih zajema izredno široko področje delovanja in bi bilo v bodoče potrebno dati poudarek predvsem naslednjim vprašanjem:

— Najnovejši širši politični dogodki nam nalagajo nekatere jasne in nedvoumne naloge, ki so odločilnega pomena za razvoj političnega, ekonomskega in samoupravnega sistema naše družbe in katere mora konkretizirati tudi sindikalna organizacija, predvsem pa morajo prevzeti aktivno vlogo člani ZK pri sindikatu.

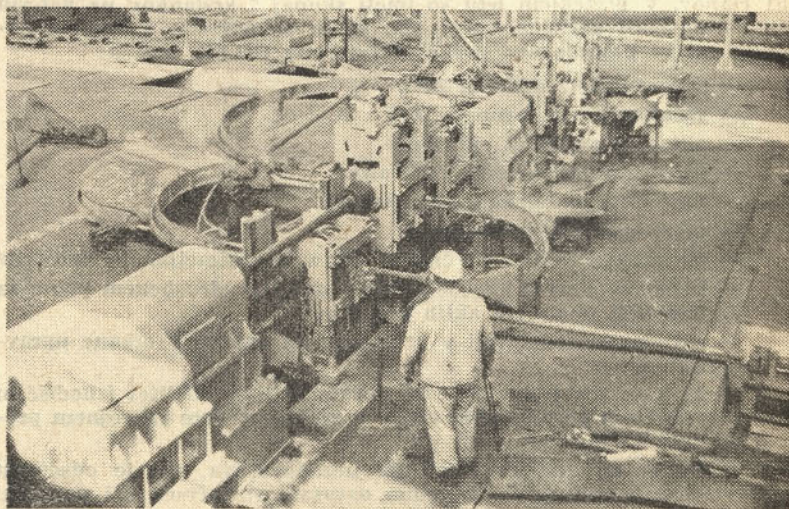
— Člani ZK v sindikatu se morajo zavzemati v bodoče predvsem za poglobljeno in čim bolj neposredno samoupravljanje.

— Člani ZK v sindikatu morajo biti nosilci vseh akcij v združenem podjetju in se boriti za dosledno uresničevanje stabilizacijskih programov.

— skrb vseh članov ZK v sindikatu mora biti na doslednem izvajanju vseh samoupravnih odločitev in na spoštovanju samoupravnih aktov.

— V bodoče čaka člane ZK v sindikatu tudi delo na vedno bolj razvijajoči instituciji družbenega in samoupravnega dogovarjanja.

— Sindikat in člani ZK v sindikatu morajo biti soudeleženi pri razvijanju sistema delitve osebnih dohodkov in skrbeti za nenehen dvig življenjskega standarda zaposlenih, razvijati obliko rekreativne dejavnosti in nuditi pomoč vsem zaposlenim pri uveljavljanju pravic iz delovnega razmerja in ostalih pravic in dolžnosti temelječih na samoupravnih aktih.

Poizkusi na progi 300 v novi valjarni.

GRADIVO ZA KONFERENCO ZK GRADIVO ZA KONFERENCO ZK GRADIVO ZA KONFER

Realizacija proizvodnega programa

Proizvodni program se je v letu 1970 razvijal še dokaj ugodno, tako v primerjavi s prejšnjim letom, kot tudi s planom.

Nekateri osnovni pokazatelji poslovanja v podjetju kažejo v tem času nedvomno na napredek.

	Indeks 1970 : 1969
Realizacija din	119
Proizvodnja ton	104,6
Dohodek	109
OD izplačani	123,6
Dohod. za razdelitev	162
Produktivnost kg/h	104,9
Za standard	
in družb. st.	131

Konec leta smo pričeli s poizkusnim obratovanjem v novi valjarni na progi 550.

Naše podjetje je vložilo mnogo naporov za povečanje produktivnosti, zboljšanje ekonomičnosti poslovanja, forsiranju izvoza.

Podobno kot v celotnem gospodarstvu smo kljub ugodnemu gibanju proizvodnih rezultatov podjetja večali tudi nekatere negativne efekte, ki so zmanjševali naša prizadevanja. Ti negativni pojavi so nas spremljali skozi vse leto in so bili v veliki meri posledica nestabilnosti celotnega gospodarstva. Deloma pa bi tudi v domači hiši našli pojave, ki so prepreka hitrejši in trdnější gospodarski osnovi podjetja ter spadajo v področje dela naših organizatorjev proizvodnje od predelavcev do vodilnih.

Ves ta čas nas spremljajo velike težave nelikvidnosti, zaradi česar smo bili pogosto v kritični situaciji zaradi nepravočasnih dobav. Težave so nam povečali še restriktijski ukrepi z obveznim polaganjem depozitov za uvoz. Velik porast cen nabavljenim surovinam, podražitev pri investicijah stalno ogroža rentabilnost proizvodnje posameznih izdelkov. Na drugi strani pa je možnost dvigovanja naših prodajnih cen kljub pravočasno podvzetim stopkom nujno zaostajala, ker je nemogoče slediti stalnemu porastu tržnih cen. Razumljivo je, da smo vse od jeseni 1969. leta bili primorani del težav prenesti na kupce z dvigom prodajnih cen, kar pri valjarskih izdelkih do danes znaša ca. 30 % in pri livarskih izdelkih ca. 25 %.

Mnogo smo pričakovali od reforme, posebno da se izenačijo pogoji poslovanja ter da se omogoči hitrejši razvoj organizacijam, ki so sposobne, da uspejo na domačem in tujem tržišču.

Obljubljenih zmanjševanj obremenitev gospodarstva pa ves ta čas v našem podjetju nismo čutili.

Se vedno veljajo predpisi, po katerih plačujemo delovne organizacije več vrst prispevkov, oziroma davkov, ki močno bremenijo naš dohodek. Še večja pa je obremenitev osebnih dohodkov s prispevki, ki bremenijo ceno proizvoda in zmanjšujejo sposobnost gospodarstva, da se prilagodi tržnim pogojem.

Ker se morajo vsi ti prispevki izplačevati pred dvigom osebnih dohodkov, zato ni čudno, da se dohodki za finansiranje skupnih družbenih potreb pogosto gibljejo hitreje od rasti družbenega proizvoda. Te obveznosti se pogosto plačujejo tudi neodvisno od poslovnega rezultata.

Te in podobne pojave smo skušali zaježiti in nakazati rešitve s sanacijskim programom, prav tako pa tudi težave in problematiko, ki se pojavlja znotraj podjetja in jo lahko očrtamo v naslednjem:

Materialni stroški predstavljajo veliko postavko, zato vsak prihranek zelo veliko pomeni. V kvalitetnem pogledu je ostalo še odprto široko torišče dela, zlasti pri proizvodnji za izvoz; prav tako nam preširok asortiment proizvodnje nalaga politiko čimprejšnje zožitve. Dejstvo je tudi, da je ušla naši pazljivosti slaba izkoriščenost nekaterih proizvodnih kapacitet.

Racionalnejše poslovanje z zalogami bi brez dvoma izboljševalo našo likvidnost. Budnost nad prezadolžitvijo pa mora postati sestavni del naše politike. Glede politike osebnih dohodkov je potrebno stalno prilagajanje poslovnim uspehom in posvečanje večje pozornosti notranji delitvi.

Danes je skoraj vsak član kolektiva tako ali drugače udeležen pri naši izvozni dejavnosti, ki beleži po planu 97 % povečanje nasproti lanskemu letu. Ta bistveni

premik izhaja prav iz osnovnega motiva stabilizacije naše zunanje trgovinske bilance, da pokrijemo uvoz, da pridemo hitreje do denarja, da s specializiranim izvozom na dolgoročni osnovi zagotovimo obratom prednosti širšega tržišča s čim ožjim asortimentom, kateri naj nam zagotavlja konkurenčnost.

Po drugi strani pa smo preko izvoza izpostavljeni pritisku na našo lastno ceno ter se nam vključevanje v mednarodno delitev dela sedaj kaže tudi v tej luči — borbi za produktivnost in kvaliteto.

Pogoji, v katerih posluje podjetje še posebej z ozirom na posebnost naše panoge, postajajo vse težavnejši spriči restriktijskih ukrepov, kar nalaga vsem službam in posameznikom mnogo več dela, prav tako pa več negotovost v poslovanju podjetja.

Uspeh stabilizacije gospodarstva v državi, kakor tudi v poslovanju našega podjetja je ozko vezan na čim večjo vključitev in angažiranost članov ZK ter aktivnih družbenih delavcev pri izvajanju sprejetih ukrepov in programa. Treba je ne samo nadaljevati začrtano pot, temveč se angažirati in prisluhniti razvojnemu tokovom sproženim z ekonomsko in družbeno reformo.

Organiziranost delovne organizacije in kadri

Skladno z razvojem tehnologije in rastjo podjetja smo imeli v vidu potrebo po uskladih organizacijah dela v podjetju. V ta namen smo vključili v proučevanje tega področja zunanje izvajalce. Pričakovali smo uspešno izvedbo naloge z maksimalnim angažiranjem tudi naših strokovnih sodelavcev v podjetju. Kljub vloženemu trudu in sredstev je bila zadeva le delno izvršena. Zapreka je nastala predvsem pri izvajalcu dela. Bili smo primorani poiskati drugega izvajalca, ki je lahko na osnovi dotedanjih ugotovitev in analiz nadaljeval delo, ki še vedno poteka. Da so v makro shemi v glavnem zaključena v tehničnem sektorju, kjer sega organiziranost le do obratovodij in čaka še izdelavo mikro organizacije in precizne razmejitve nalog ter odgovornosti v skladu s postavljeno organizacijo. V kratkem pričakujemo, da bo predložen predlog nove organizacije komercialnega področja in takoj zatem še štabnih služb pri upravi podjetja. Med štabnimi službami je po našem mnenju pospešiti postopek za izvedbo organizacije in nato ustrezne zasedbe plansko-ekonomsko-organizacijskega biroja. Mnenja so, da se celoten potek priprav za reorganizacijo preveč počasi odvija, čeprav vemo, da je to zahtevno delo, je pa tudi zelo važno in potrebno, da se čimprej zaključi in tako postavi celotno organizacijo dela v podjetju na trdnjšo osnovo. Skrb za spremljanje sprememb na tem področju je treba prenesti na ustrezno strokovno službo v tovarni, da se zagotovi kontinuiteta tega dela skladno z razvojem podjetja. Sestavni del organizacije in iz nje izhaja je sistemizacija delovnih mest, kar žal ni pri izvajanju reorganizacije premalo upoštevalo oziroma dajemo temu premalo poudarka. Tega dela še nismo prav začeli in ga ne moremo delati amatersko in kompanjsko, če nečemo, da se nam ne izjalovi. Delo zahteva precejšnjo mero truda in strokovnega angažiranja ustreznega kadra, katerega še nimamo. Strokovnost te naloge zahteva sodelovanje in angažiranost tudi strokovnjakov s področja tehnologije. S temi nalogami na področju organizacije v podjetju moramo pohiteti, ker so ta vprašanja predpogoj za urejevanje kadrovskih vprašanj, od ustreznega planiranja do zaposlovanja ustreznega kadra na ustrezno delovno mesto.

O vsklajenosti potrebe po kadrih in dejanskem stanju vemo premalo, da bi lahko na tem mestu dali ustrezno oceno še posebno ker so razmejitve pristojnosti in odgovornosti premalo dodelane. To je spet posledica odsotnosti realne sistemizacije delovnih mest, ki naj izhaja iz delitve dela in tehnoloških postopkov v podjetju. Trenutno imamo v podjetju

(Dalje na str. 14)

Člani ZK na vodstvenih položajih

OCENA DELA ČLANOV ZK NA VODILNIH IN VODSTVENIH POLOŽAJIH IN OSTALA KADROVSKA ZASEDBA OZIROMA OBNOVA KADROV.

Med vodilnimi kadri, katerih delovna mesta so določena v Statutu tovarne so trije, ki niso člani ZK, sedem pa je članov ZK. Pri ocenjevanju odnosov, do dela enih in drugih ni bistvenih razlik. Če pa ocenjujemo individualno angažiranje pri razvoju družbeno-političnih odnosov, pa ugotovimo, da so člani ZK znatno bolj aktivni in delovni. Enako velja, vendar v manjši meri za kadre na vodstvenih delovnih mestih. Tu imamo v mislih kadre od obratovodskih do skupinovodskih delovnih mest. Med obratovodji je polovica članov ZK, med šefi oddelkov in samostojnih služb je prav tako polovica članov ZK, polovica pa ne. Med delovodji in skupinovodji je razmerje znatno slabše, ker od skupnega števila 173 je članov ZK le 23, ali 13,3 %. V vseh navedenih grupah se ugotavlja isti odnos na eni strani do dela (odvisno predvsem od strokovne usposobljenosti) na drugi strani, kadar ocenjujemo odnos do našega družbenega razvoja, se pojavlja pri nečlanih, razen nekaterih izjem, kar je opaziti tudi pri članih, da se prizadevanje za nadaljnji razvoj naših socialističnih odnosov in samoupravljanja na zelo nizki stopnji, da ne bi rekli celo brezbrizhen. Ugotovitev tega pojava nam nujno narekuje, da moramo spremeniti našo politiko do kadrovanja na posamezne položaje. Poleg vprašanja strokovne sposobnosti, kar smo neredko tudi zanemarili, moramo in bomo morali upoštevati tudi vprašanje in dejstva družbene pripadnosti vodilnih in

vodstvenih kadrov, kar mora biti izkazano z dejanji in ne z izkaznico. Izbor na vodilna ali vodstvena delovna mesta ne pomeni privilegija, ampak prevzem večje odgovornosti za gospodarski, samoupravni in družbeni napredek. Če kdaj, je to potem sedaj, ko smo se odločili, da stabiliziramo naše gospodarstvo in da razvijemo tak učinkovit samoupravni sistem na pravih temeljih, čas da to storimo, ker so prav kadri osnovni pogoji, da postavljene naloge tudi realiziramo. Ugotavljamo, da so med vodstvenim kadrom in celo med člani ZK pojavi premale angažiranosti za maksimalno izkoriščanje proizvodnih kapacitet in istočasno demagoškega ponašanja do zadolžitve in probleme usmerjajo izven svojega proga, z namenom da orientirajo pozornost za lastne neuspehe drugim. Taki kadri niso in ne morejo opraviti izpita za vodilno ali vodstveno delovno mesto, ker se sami onemogočijo v sredini kjer delajo in za katero so prevzeli odgovornost.

Na osnovi ugotovljenega in navedenega izhaja zaključek, da naj družbeno-politične organizacije sodelujejo pri usmerjanju politike kadrovanja, samoupravnih organov pa sprejemajo kriterije kadrovanja na vodstvena in vodilna delovna mesta. Poleg strokovnih morajo biti med kriteriji tudi družbena pripadnost našemu sistemu. Tudi ta naloga spada k obvezni za realizacijo sklepov 17. seje predsedstva ZKJ, ki je za člane ZK obveza.

GRADIVO ZA KONFERENCO ZK GRADIVO ZA KONFERENCO ZK GRADIVO ZA KONFER

27 oseb z VS izobrazbo, od tega 16 metalurгов, 20 z višjo izobrazbo, 151 s srednjo izobrazbo in 17 z delovodsko šolo. Težko je reči ali ti kadri zadostujejo in zadovoljujejo vsem zahtevam, ki so postavljene pred delovno skupnost. Nekatere analize kažejo, da je kadra z visoko in višjo šolsko izobrazbo premalo in imamo v okviru združenja jugoslovanskih železarn najslabšo sliko. Po številu oseb z visoko in višjo šolsko izobrazbo in številom zaposlenih smo na zadnjem mestu in razlike niso majhne. Ugotavljamo, da smo dosedaj preveč gradili naš razvoj na srednjem strokovnem kadru, kjer je razmerje ugodnejše. S to politiko ne smemo več nadaljevati, če nečemo nazadovati v našem razvoju. Preobrat bo potreben tudi pri načrtovanju kadra. Trenutno stanje na področju kadrov tudi pri nas, ni le odraz objektivnih težav, ki so brez dvoma botrovali temu, ampak v veliki meri tudi odraz podcenjevanja in nerazumevanja do vsklajenosti kadrovskih planov s proizvodnimi plani, tako kratkoročnimi kot tudi dolgoročnimi.

Druga važna zadeva je vprašanje polne ustrezne angažiranosti našega strokovnega potenciala, ki je v podjetju. Nekatere analize napravljene v SRS so pokazale, da je visok in višji strokovni kader v DO le 30 % delovnega časa izkoriščen za delo, ki ustreza stopnji strokovnosti. To velja tudi za naše podjetje in tu se kažejo velike rezerve, ki so neizkoriščene ali premalo korišćene.

Zaostajamo tudi na področju funkcionalnega izpopolnjevanja kadra in strokovnega dopolnjevanja znanja. Znano je, da 50 % pridobljenega znanja v 10 letih zastara in je neuporabna zaradi

nenehnega in hitrega razvoja znanosti. Kdor ne sledi tem tokovom zaostane in je vprašanje njegove uspešnosti predvsem, če je na vodilnem ali vodstvenem delovnem mestu. Zato mora skrb za nenehno dopolnilno strokovno in funkcionalno izpopolnjevanje postati ena od osnovnih nalog posameznikov in delovne organizacije. Veliko več pozornosti kot doslej, bomo morali posvetiti kadru na ključnih delovnih mestih. V mislih imamo kadre na delovodskih in skupinovodskih delovnih mestih, ki imajo največji vpliv pri formiranju tako imenovane baze v odnosih in politiki podjetja. Če kje, potem je prav gotovo izboru in ustreznosti tega kadra posvetiti veliko skrb. Če ne bomo tega storili, je odveč vsako prizadevanje po izboljšanju storilnosti dela, izboljšanju medsebojnih odnosov, ter za razvoj in napredek samoupravljanja prav v njegovi osnovi. Za organizacijo te naloge že načrtujemo program za akcijo, ki naj ne bo enkratna, ampak permanentna.

Na koncu naj navedem še dejstvo, da je iluzorno pričakovati, da bomo le s povečanjem števila zaposlenih, predvsem nekvalificiranih delavcev, izboljšali naše poslovanje in povečali produktivnost. Nujno je poiskati rezerve v boljši organizaciji dela v tehničnem izpopolnjevanju tehnoloških postopkov in investiranju v modernizacijo teh postopkov. Upoštevati moramo dejstvo, da teh kadrov ni, če ne bo prišlo do kakšnih nepredvidenih sprememb. Usmeritev težnje le po novih zaposlitvah, v sedanji situaciji ne bo rodila sadov, zato moramo ugotoviti, kaj je primerno proizvoditi in opustiti tisto, kar je manj donosno ter preusmeriti kadre v to dejavnost.

pošteva te zadolžitve kot svojo spodnjo mejo obveznosti.

Ko časovno zaključujemo to razmeroma veliko razvojno pot v našem podjetju nekako v letu 1972, pa se v tem času že srečujemo s srednjeročnim programom do leta 1975.

Za naše podjetje je v srednjeročnem programu začrtana preusmeritev na specializirani proizvodni tržni program z višjo stopnjo finalizacije, nadalje na povečanje rentabilnosti poslovanja, na višjo podjetniško donosnost in reproduktivno sposobnost, da bi se lahko sredstva za delo obnavljala hitreje, kar bi nam omogočilo posodobljenje tehnologije in tehničnega napredka.

Pri uresničitvi teh ciljev ob pomoči, da dosežemo višjo produktivnost dela z manjšimi fizičnimi napori, moramo jasno nenehno skrbeti za primerno rast osebnih dohodkov kakor tudi za urejanje ostalih življenjskih pogojev zaposlenih.

Takšna izhodišča pa zahtevajo sistematično obdelavo na vseh nivojih, kakor tudi sprejetje programov dela in skupnih akcij za doseganje postavljenih ciljev.

Brez dvoma, da se moramo pri novih naložbah, ki jih že vsebuje srednjeročni program, prvenstveno usmeriti na dvig tehnološke ravni, odpravo ozkih grl, povečanje produktivnosti dela in na nižje proizvodne stroške. To mora postati imperativ našega racionalnega obnašanja v procesu stabilizacije gospodarstva.

Že sedaj dobivamo realne osnove in pogoje za širše povezovanje naših proizvodnih zmogljivosti na osnovi kooperacije z domačimi ali tujimi poslovnimi partnerji. Nekaj takih akcij s tujimi partnerji tudi z možnostjo vlaganja tujih sredstev je že konkretno v proučevanju. S poglobljanjem samoupravnih odnosov in s pravilnim materialnim odnosom moramo sprostiti pobude za ustvarjalno in racionalno delo vseh zaposlenih. Nenehno se moramo zavedati, da se nahajamo pod pritiskom velike tehnološke in znanstvene revolucije, katera se danes

v svetu zelo hitro razvija. Danes postaja vprašanje sodobnega in učinkovito organiziranega gospodarstva tako pomembno, da moramo to vprašanje ocenjevati s stališča, ali bomo sposobni slediti hitremu tehnološkemu in tehničnemu napredku, ali pa bomo zaostali. Borba proti zaostajanju je hkrati borba proti vsem zaostalim in zastarelim odnosom in starim navadam v preteklosti in je prav zaradi tega pomembno, da pri tem sodeluje celoten kolektiv. Uresničevanje takega razvoja na nivoju tovarne pa obvezuje tudi zunanje društveno politične činitelje, da v oblikovanju družbenega ekonomskega sistema postavljajo takšne okvire, da lahko ustvarjalno delo popolnoma zaživi.

Vzporedno z nadaljnjim razvojem naših proizvodnih zmogljivosti in materialne moči moramo skladno razvijati družbeni, kulturni in stanovanjski standard članov kolektiva. Naša delovna organizacija ima zato izdelan program razvoja družbenega standarda in se vsako leto z družbenim planom podjetja določi prioriteten red. Obstojajo urbanistični načrti izgradnje na Lipi in Kompolah tako za individualno kakor za blokovno izgradnjo, nadalje imamo izdelan program in načrt za ureditev jedilnic, počitniških domov in rekreacijskih objektov.

Važno je, da že ob načrtovanju porabe finančnih sredstev, imamo izoblikovan kriterij, da moramo vzporedno z razvojem materialnih pogojev v proizvodnji v delitvi ostanka dohodka upoštevati tudi realizacijo programa družbenega standarda.

Vsa ta naša predvidevanja in izoblikovana stališča s strani naših samoupravnih in družbeno-političnih činiteljev morajo dobiti konkreten odraz pri vsakoletnem sestavljanju gospodarskega načrta, ki mora postati bolj kot doslej solidarna obveza v ustvarjanju, na drugi strani pa objektivno merilo za uspešno ali neuspešno delo vseh činiteljev, ki tvorijo to delovno skupnost.

NADALJNJA PROIZVODNA USMERITEV PODJETJA

Za nadaljnji hitrejši razvoj podjetja je brez dvoma za nas življenjsko važno, da v okviru postavljenega programa modernizacije in izgradnje podjetja po 47. natečaju začno obratovati vse naprave konec leta 1972. Z uresničitvijo tega programa ima podjetje možnost ostvariti skupno proizvodnjo v višini 260.000 ton na leto.

Naše podjetje vrši modernizacijo in nasploh akcijo za boljše delovne pogoje pod izredno težkimi razmerami, saj vsa ta dela izvajamo v pogojih izgubljenih amortizacij, ko se nam negospodarno zavlakuje investicije, ko na nas stalno pritiska inflacija in se ob takih pogojih stalno zmanjšujejo lastna sredstva, kar vse skupaj preprečuje posodobljenje tehnologije in proizvodnje.

Ce doseženi razvoj ocenjujemo pod tako težkimi pogoji našega dela, moramo priznati, da vložen napor niso zaman, temveč lahko ugotovimo, da se postopoma poslavljamo od tehnološke in tehnične zaostalosti. Vse te naložbe v novoizgradnjah in dopolnjenih kapacitetah in napravah izpričujejo tudi indeksi, če jih primerjamo na rezultat našega dela v letu 1970 s predvidenimi

rezultati dela v letu 1973, ko bo bo v treh obratih že več ali manj normalno poslovali. Tako na primer kaže indeks realizacije povečanje 283, amortizacije 294, osebne dohodka 150, stopnje akumulacije, računane s skladi in realizacijo od 4 % na 16 %, produktivnost realizacije na zaposlenega od 79.000 din na 212.000 din ali indeks 272.

Razumljivo je, da morajo vsi ti premiki v našem proizvodnem področju imeti za posledico boljše materialno stanje zaposlenih.

Tako je finančni načrt zasnovan na predvidenem obsegu blagovne proizvodnje in realizacije po sedaj veljavnih cenah, isto velja za oblikovanje poslovnih stroškov, pri čemer je upoštevan letni porast osebnih dohodkov s 6 % brez upoštevanja inflacijskega gibanja. Za regres in topli obrok je namenjeno 1.200 din na zaposlenega na leto. Za družbeni in stanovanjski standard pa 3 milij. din letno.

Tako ovrednoteni rezultati predstavljajo dokaj solidno in realno osnovo za polno prizadevanje celotnega kolektiva, da v naslednjih treh letih pri oblikovanju letnega gospodarskega načrta u-

Naša nadaljnja samoupravna rast

Veliko število delavcev danes neposredno sodeluje v upravljanju tovarne. Danes imamo v delavskih svetih, odborih delavskega sveta in raznih komisijah preko 200 članov kolektiva. Vsako drugo leto se sestav teh organov spremeni, zato lahko mirno trdimo, da je šlo skozi osnovno šolo samoupravljanja preko polovica članov kolektiva. Tako široka udeležba delovnih ljudi pri upravljanju s proizvodnjo in odločanju o rezultatih dela je pripomogla, da je samoupravljanje postalo naša osnovna pridobitev.

Ce analiziramo samoupravno strukturo pri nas, ugotovimo, da je ta izdelana in dodelana samo na vrhu. V bazi, tj. v enotah pa je samo proklamirana tako v samoupravnih aktih, kot v dejanskem izvrševanju svojih, kar je logično, saj ta samoupravna struktura nima nikakršne funkcije, materialne osnove, ki je pogoj za samoupravljanje.

Naša naloga je, da v bližnji prihodnosti to iz temelja menjamo. Medtem ko je bilo to doslej le bolj ali manj politična parola pri nas, pa nas danes na to zavezujejo sklepi II. kongresa samoupravljalcev, najnovejši ustavni amandmaji, ki bodo delovno enoto kot samostojnega nosilca družbene reprodukcije tudi uzakonili in ne nazadnje nujnost sodobnejše tehnologije in poslovne učinkovitosti.

Dosedanji razvoj neposrednega samoupravljanja je potrdil delovno enoto kot načelo in temeljno obliko samoorganiziranosti delovnih ljudi v delovnih organizacijah. Tako kot delavski svet je tudi delovna enota postala pojem delavskega samoupravljanja, izraz neodtujljive pravice delavcev, da določajo oblike organiziranosti združenega dela, kakor tudi pomembno obliko racionalne organizacije dela in sodobnega poslovanja.

GRADIVO ZA KONFERENCO ZK

Pri tem ne moremo mimo ugotovitev II. kongresa samoupravljanja: Razvoj delovnih enot, čeprav smo se zanj povsem jasno idejno politično opredelili, vendarle poteka prepočasi, ob precejšnjem omahovanju in odporu. V mnogih delovnih organizacijah še vedno obstajajo centralizirane in predstavniške oblike delavskega samoupravljanja. Toda tudi tam, kjer obstoji sistem delovnih enot, je čisto njihova vloga zgolj formalna.

V teh delovnih organizacijah so delovne enote, če jih že trpijo, dobile le posamezna občasna pooblastila, saj jih je že sistem notranjih odnosov omejeval na to, da opravljajo le nekatere prenešene funkcije upravljanja, sprejema, kaznovanje in odpustanje delavcev, delitev vnaprej določene mase osebnih dohodkov in podobno. Ker so delovne enote na ta način v odnosu na podjetje kot celoto reducirane na izrazito potrošniški teren, se tudi dejansko začno obnašati na potrošniški način. To pa seveda nudi določene argumente za obtoževanje delovnih enot.

Podedovana struktura podjetja, skupaj s staromodno organizacijo proizvodnje in teren ustrežajočim sistemom upravljanja »v imenu delavcev«, vztrajno nasprotuje široko izraženi zahtevi delavcev, da bi neposredno odločali o svojem delu in rezultatih dela.

Pri ustanavljanju delovnih enot se najbolj pogosto izražata dve negativni skrajnosti. Z vrha strukture podjetja so prenešene povsem omejene pristojnosti z obrazložitvijo, da podjetju primanjkuje sredstev in da odnosi na trgu niso urejeni, zato pa je najbolje, da večino sredstev za držijo pod »centralno oblastjo«, v drugi skrajnosti pa se delovne enote ustanovljajo samovoljno brez prave povezave z vsebino samoupravljanja.

Pred nami je torej naloga, da ob širokem praktičnem delu, podprtem z znanstveno politično mislijo brez vseh predsodkov najprej razvijamo in uveljavljamo neposredno samoupravljanje. Pri tem moramo imeti pred očmi predvsem:

— sistem dela in dohodka mora veljati za vse;

— delati moramo na nadaljnjem razvoju organizacije samouprave;

— poglobljati moramo vsebino samoupravljanja;

— pri razvoju ekonomskih enot je še posebej pomembno kar najbolj dosledno uresničevanje ekonomskih meril sistema dohodka.

Glede na to, da sta udeležba in vpliv delavcev v oblikah neposrednega in posrednega odločanja v prvi vrsti odvisna od informiranosti, demokratičnosti, idejno politične zavesti in socialistične usmerjenosti, je šele zlasti pomembna vloga subjektivnih sil, še posebej pa zveze komunistov.

VSESPLOŠNI LJUDSKI ODPOR IN ZK

Koncepcijo vsesplošnega ljudskega odpora so sprejele vse družbene strukture in vsi naši narodi kot najustreznejši izraz svojih interesov in teženj v obrambni politiki, kot naravno posledico splošnega procesa v samoupravnem razvoju naše socialistične skupnosti. Ta koncepcija, ki je bila v razpravi in tudi sprejeta na IX. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije, zahteva neposredno in aktivno angažiranje vseh družbenih dejavnikov pri izpolnjevanju nalog v pripravi in obrambi naše samoupravne družbene skupnosti.

Ni dvoma, da nam je lastna vztrajna pot v izgradnji samoupravne socialistične družbe dala v svetu veliko prijateljev in zaveznikov, po drugi strani pa tudi dosti močnih sovražnikov.

Podobno je tudi z neodvisno izvenblokovsko in protiblokovsko zunanjo politiko aktivnega in mirnega sožitja, ki jo vodi Jugoslavija.

Geografsko politični položaj Jugoslavije je prav gotovo razlog posebnega in stalnega interesa mnogih, predvsem pa velikih sil. Neodvisna, samostojna samoupravna socialistična Jugoslavija je glede na vse to kot izziv utesnjena med dva nasprotna si vojaško-politična bloka in s tem svojim primerom na en ali drug način vpliva na dogajanja tudi izven svojih meja. Tudi geostrateški položaj naše države je zelo pomemben in je zato eden od razlogov posebnega zanimanja velikih sil.

Že nekaj teh primerov govori, da ne glede na našo miroljubno politiko, ki jo vodi naša država, ne moremo mimo določenih dogajanj v svetu in, da moramo biti v vsakem času pripravljeni na obrambo naše suverenosti.

Tudi velike naravne katastrofe, ki so zadnja leta prizadele več predelov naše domovine, zahtevajo, da storimo vse potrebno v cilju zaščite ljudi in imovine, kar je ena izmed nalog v kontekstu vsesplošnega ljudskega odpora.

Široko zasnovana organizacija vsesplošnega ljudskega odpora od federacije, preko republik in občin do krajevnih skupnosti in delovnih organizacij, zahteva mobilizacijo delovanja vsakega občana in delavca v izpolnjevanju njegovih dolžnosti.

Naše podjetje ima v tem konceptu poleg nalog za proizvodnjo in zaščito imovine, tudi naloge zaščite ljudstva tako v miru kot v vojni.

Z ustanovitvijo enote teritorialne obrambe in enot civilne zaščite, izpolnjujemo prvi del programa organizacije vsesplošnega ljudskega odpora. Drugi del programa je usposobitev teh enot tako teoretično kot praktično, da bodo lahko v vsakem času zadane naloge hitro in uspešno izvrševale. Ni pa to naloga samo za članke teh enot, ampak je dolžnost vsakega člana kolektiva, predvsem pa članov zveze komunistov, da se v polni meri angažirajo in izpolnjujejo naloge, ki se bodo postavljale pred njih.

ANKETA
o samoupravljanju
v delovnih organizacijah
v celjski občini

I.

Občinski sindikalni svet Celje in komite občinske konference ZKS Celje sta pred II. kongresom samoupravljalcev formirala posebno delovno skupino, ki naj bi s pomočjo anketnega vprašalnika izvedla intervjuje s člani centralnih delavskih svetov v več delovnih organizacijah. Namen ankete in razgovorov pa tudi izbora oseb, ki naj bi sodelovali v anketi, je bil predvsem ta, da dobimo odgovore na vprašanja o nekaterih aktualnih problemih samoupravljanja — o neposrednem samoupravljanju, o odgovornosti in o razdelitvi samoupravnega vpliva, o delu centralnih samoupravnih organov in informiranju in o sistemu komuniciranja na relacijah neposredni proizvajalci — člani DS — seja DS in po procesu informiranja nazaj (po seji DS).

Čeprav v programu anketiranja ni bila upoštevana kontrolna skupina, pa dobljeni rezultati kljub temu omogočajo zanimiv prikaz nekaterih aktualnih vprašanj samoupravljanja. Vrednost in ocena mnenj članov delavskih svetov o uspešnosti delovanja oblik samoupravljanja je tudi v soodvisnosti z njihovo direktno sodelovanjem v samoupravljanju. Verjetno lahko domnevamo, da bi proizvajalci, ki ne participirajo v organih samoupravljanja, najbrž drugače sodili o posameznih problemih, nakazanih v vprašalniku.

Vendar pa je vzorec izbranih anketirancev toliko reprezentativen, da lahko večino ugotovitev posplošimo in na tej osnovi tudi izoblikujemo nekaj konkretnih sklepov in stališč — kot osnovo za tehtno in argumentirano oceno razmer v vsaki samoupravni sredini. Zlasti glede na uveljavljanje XV. ustavnega amandmaja.

S pomočjo enotnega vprašalnika in na osnovi naključnega izbora je delovna skupina anketirala 114 članov delavskih svetov (približno 1/3) v 11 večjih delovnih organizacijah. V anketi so bile zajete tele delovne organizacije: EMO, Cinkarna, Železarna, Metka, Aero, Libela, LIK Savinja, Toper, Izletnik, Kovinotehna in Etol. Izmed 357 članov delavskih svetov, ki jih je v teh delovnih organizacijah izvolilo čez 10.000 zaposlenih, je na vprašanja odgovarjala torej 1/3 članov, in sicer 80 moških in 34 žensk. Struktura anketiranih po izobrazbi je takale: 35 jih nima dokončane osemletke, 48 jih ima osemletko oz. poklicno šolo, srednjo jih ima 25, višjo in visoko pa le 6 anketiranih. Po starosti jih je v kategoriji do 27 let 6. Najmočnejši skupini pa sta stari od 27 do 35 let (49) in od 35 do 45 let (48). Preko 45 let pa ima le 11 članov, ki so sodelovali v anketi.

Že sama interpretacija strukture kaže na dvoje:

— v delavskih svetih je skromno zastopana mladina,

— še zanimivejši pa je podatek, da je v centralnih organih samoupravljanja tako malo strokovnjakov (delavcev z višjo in visoko izobrazbo). Hipotetično bi lahko ugotavljali, da je ta struktura že itak udeležena v upravljanju pri pripravi gradiva za seje delavskega sveta (strokovne službe) ali pa pri pripravi gradiva v okviru strokovnega kolegija. Možna pa je seveda še ena domneva — pomanjkanje deleža strokovnjakov v organih samoupravljanja zmanjšuje možnost, da postane DS mobilnejši, strokovnejši pri samoupravnih odločitvah o pomembnih vprašanih investicij, razvojnega programa idr. v delovni organizaciji. Ta ugotovitev ima realno osnovo v mnenjih anketiranih, češ da člani DS zavzeto razpravljajo predvsem o družbenem standardu, delitvi dohodka in o problemih proizvodnje.

Za strukturo, o kateri govorimo, pa je zanimiva sorazmerno ugodna udeležba žensk, čeprav je treba pridati, da imata za ta podatek največ zaslug dve pretežno ženski delovni organizaciji (Toper, Metka).

Število članov DS v delovnih organizacijah, ki so bile upoštevane v anketi, je razpeto med številoma 15 in 60.

II.

Interpretacija odgovorov sintetično povzema le najznačilnejše misli in ugotovitve anketirancev in anketiranih.

NEPOSREDNO
SAMOUPRAVLJANJE

Med vsemi anketiranimi (114) člani delavskih svetov nihče ni vedel, kaj je samoupravljanje in katere oblike neposrednega samoupravljanja so razvite (ali uveljavljene) v delovni organizaciji. Dočim je bila večini poznana struktura posrednega samoupravljanja, (vedeli so za obratni delavski svet, za poslovni odbor, za komisije itd.), so o zboru delovnih ljudi in o referendumu vedeli povedati le malo.

Zbori delovnih ljudi se le redko sestajajo. Za celotno delovno organizacijo le takrat, ko so volitve, v enotah pa takrat, če razpravljajo o delitvenem sistemu ali o problemih proizvodnje. O razvoju podjetja, o družbenem planu, o interni zakonodaji in drugih pomembnejših vprašanih delovne organizacije, razpravljajo na zborih delovnih ljudi le po redkoma (morda enkrat ali dva krat letno).

Med ostalimi oblikami samoupravljanja je (po mnenju anketiranih) pretirano uveljavljen poslovni odbor, po pomembnosti in učinkovitosti pa za njim sledijo centralni delavski svet in obratni delavski sveti (če jih imajo).

(Dalje na str. 16)

Anketa o samoupravljanju

Čeprav so oblike neposrednega samoupravljanja normativno opredeljene v statutih, pa jih v praksi ne uresničujemo in tudi ne iščejo možnosti, da bi omogočili neposrednejši vpliv proizvajalca na samoupravne odločitve in dogovore. Iz ankete povzemamo eno izmed značilnih misli o tej temi: vse premalo se zavedamo, da bo takšno samoupravljanje, kot je normativno opredeljeno, zaživel v praksi šele takrat, ko bo delavec subjekt, oblikovalec samoupravne politike v delovni organizaciji. Niti samoupravljanje, niti njegova zakonodajna pravnost nista sama sebi namen, ampak sta sredstvo za napredek socialistične družbe. Samoupravni mehanizem je zgrajen na povezanosti dveh samoupravnih procesov. Na neposrednem upravljanju članov delovnega kolektiva (kot temelju) in na njegovem posrednem izrazu, — na samoupravnih organih s posrednim upravljanjem voljenih in pooblaščenih. Če se povezanost razrahlja in deluje posredni del bolj ali manj odvisno, se začne posredno samoupravljanje odtujati od svoje neposredne proizvajalske baze... V bistvu tudi ta misel nakazuje zahtevo po preverjanju doslej dosežene stopnje in kvalitete samoupravnih odnosov. Sedanje oblike samoupravljanja nehoti zavestno usmerjajo neposrednega proizvajalca, da enostransko potrjuje svojo vlogo subjekta v sistemu samoupravljanja. Njegova samoupravna aktivnost je večja, če so na dnevnem redu seje DS ali obratnega delavskega sveta ali morda zbora delovnih ljudi v enoti vprašanja delitve dohodka (osebne dohodka) in standarda.

O globalnih vprašanjih, pomembnih za celotno delovno organizacijo, pa delavci niso dovolj obveščeni in tudi ne dovolj pripravljeni, da bi o njih razpravljali. O neposrednem samoupravljanju je zanimiva tudi tale misel (povzemamo): Oblike neposrednega samoupravljanja so neizkoriščene zaradi tega, ker delovne enote o ničemer ne odločajo. Posebno je potrebno analizirati položaj enot v večjih organizacijah združenega dela. Funkcija delovnih enot je omejena na razpravljanje in predlaganje. Obratni delavski sveti kot posredna oblika samoupravljanja so sicer uspešnejši (kjer jih imajo), vendar tudi njihova vloga ni kvalitetno izvedena. Statuta podjetja večina anketiranih ne pozna. V enoti delavci ne poznajo družbenega plana, razvojnega programa idr. Proces decentralizacije samoupravljanja bi moral potekati hitreje. Vloga neposrednega delavca v enoti se omejuje predvsem na sprejemanje informacij o delu člana DS. Na predstavnikovo delo pa le malo vpliva...

In še ena izjava: Člani DS zelo slabo poznajo interno zakonodajo (statute, pravilnike). Na razvitost samoupravnih odnosov pa v veliki meri vplivata struktura in velikost delovne organizacije. V manjših delovnih organizacijah je lahko obveščenost boljša in s tem tudi demokratičnost v odnosih...

INFORMIRANOST IN PRIPRAVE NA SEJO

Spodbudna je ugotovitev, da 90 % anketiranih ugodno ocenjuje formalne priprave na sejo (vabila in gradiva za sejo DS dobijo pravočasno). Manj pozitivno so se anketirani izrazili o poljudnosti in razumljivosti napisanih materialov. Nekateri člani DS so celo predlagali, da bi morale strokovne službe k ekonomskim rezultatom in analizam, izraženim v številkah, dodati vsaj krajšo obrazložitev.

Izredno pomanjkljive in največkrat prepuščene naključju ter prizadevnosti in iznajdljivosti člana DS pa so vsebinske priprave. Stališča in razprave, ki jih član DS podaja na seji, so rezultat bolj njegovega osebnega prepričanja, ali pa (morda) neobveznega razgovora z najbližjimi sodelavci (po številu je teh poprečno 5). Vendar pa je to pripravljanje (oblikovanje stališč na sejo zelo različno in že v delovni enoti, ki je člana DS izvolila, nastaja temeljni defekt neposrednega samoupravljanja — neposredni proizvajalec nima možnosti, da bi preko delegata izrazil svoja mnenja o gradivu ali posameznih točkah dnevnega reda seje. Člani DS so samokritično ugotavljali, da je njihova dejavnost pred sejo DS preskromna. Opozarjali so tudi na objektivne težave. Večkrat pa so poudarili, da so tudi sami premalo usposobljeni, da bi se uspešno pogovarjali s sodelavci o problemih, ki jih bo obravnaval DS.

Povzemamo eno izmed misli: Ob mnenju, da centralni samoupravni organi delno zadovoljivo delujejo, se vpliv delovne enote ne čuti oziroma se ne upošteva dovolj. To najbolj negativno vpliva na kakovost obveščenosti, kar med drugim povzroča spontane oblike prekinitve dela. Po uveljavitvi XV. ustavnega amandmaja so dobro zaživele nekatere komisije in aktivni kot pomožni organi samoupravljanja...

Ta misel odpira že zadnjo fazo v procesu informiranja po seji DS.

Zanimivejše so ugotovitve članov DS o poteku sej in o tem, kdo pretežno sodeluje v razpravah na sejah DS. Aktivnost članov samoupravnih organov je premajhna, enako pa to velja za njihovo udeležbo v razpravi. Na vprašanja, kdo največ razpravlja, je sorazmerno enako število odgovorov tistih, ki menijo, da so to člani DS, in tistih, ki pravijo, da so to direktorji in člani vodstva podjetja oziroma strokovnih služb. Manj razpravljajo (to je splošna ugotovitev) predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

Člani DS se oglašajo predvsem ob tistih vprašanjih, za katere so neposredno zainteresirani. Več anketiranih je menilo, da so premalo usposobljeni in usmerjeni za razprave o globalnih in drugih vprašanjih. Ta njihova preskromna dejavnost in neusposobljenost povzroča tehnokratizacijo in birokratizacijo samoupravljanja in zmanjševanje vpliva neposrednih proizvajalcev v delu samoupravnih organov.

Kljub tej ugotovitvi pa je spodbudno mnenje nekaterih članov,

da prav ljudje iz neposredne proizvodnje vse več razpravljajo na sejah DS. Očitno pa vendarle je, da imajo direktni samoupravljalci premalo stikov z bazo pri pripravi na sejo in da to vpliva na njihovo neaktivnost in neučinkovitost.

Informiranje po seji je spet le bolj naključno (čeprav pogosto) in je namenjeno le najožjim sodelavcem v enoti. Nedvomno pa je to informiranje obsežnejše, kot pa so priprave na sejo.

Povzemamo eno izmed misli: Informiranost članov delovne skupnosti je izredno slaba, poleg tega pa prihaja še do dezinformacij, zaradi katerih prihaja do konfliktnih situacij. Nekateri še vedno poveljujejo objave na oglasnih deskah. Preučiti pa bo potrebno vpliv in vlogo internih glasil delovnih organizacij...

V sistemu informiranja je torej kljub stalnim poudarjanjem o vlogi dobre obveščenosti za razvoj demokratičnih in samoupravnih odnosov še vedno mnogo pomanjkljivosti. Informiranje ni sistematično in ni organizirano, (je le bolj posredno preko oglasnih desk in interesnega glasila). Oblike neposrednega dogovarjanja in obveščanja pa niso razvite. Vloga članov delavskih svetov v verigi informiranja je premalo izrazita.

ODOGVORNOST

Problem odgovornosti je anketa želela osvetliti z več strani. Prva pozornost je veljala vprašanju, kakšno je preverjanje realizacije sprejetih sklepov na seji DS. Razveseljivo je, da »stalno« ali občasno preverja uresničevanje stališč večina DS. Vendar so vsi anketiranci menili, da je preverjanje medlo, formalno, predvsem kvantitativno, le redko pa vsebinsko, kvalitativno.

Povzemamo dvojice značilnih misli: Sklepi se preverjajo samo s kvantitativnega vidika. Mnogokrat se realizirajo le po večkratnem opozorilu, o posledicah, če kdo ne uresniči sklepov, pa njih ne razpravlja. Kako je odgovornost normativno urejena, člani delavskega sveta ne vedo dobro. Osebna odgovornost neposrednih proizvajalcev je jasno opredeljena, mnogo manj jasna in opredeljena pa je odgovornost vodilnih in strokovnih delavcev. Rak rana našega samoupravnega sistema je prav odgovornost, zato bi morali vprašanje odgovornosti sistemsko urediti. Mnoge slabosti posameznikov se dajo zakriti v sistemu samoupravljanja.

Če sklepi niso uresničeni, ni nobenih konsekvenc ali pa se na sklepe pozabi, v kolikor se ne prenašajo s seje na sejo. Zaradi takih nedoslednosti učinkovitost samoupravljanja slabi. Vsi se zavzemajo za večjo stopnjo odgovornosti. Obenem pa poudarjajo soodvisnost med močjo samoupravnega vpliva in težo odgovornosti...

Vsi odgovori anketiranih so pokazali, da v sistemu samoupravljanja odgovornosti nismo dosledno opredelili, kar povzroča zlasti med neposrednimi proizvajalci precej nezadovoljstva. Ne samo, da organi samoupravljanja niso

dosledni pri uresničevanju dogovorov. Za njihovo nedoslednostjo se skriva tudi neodgovornost posameznikov.

Presenetljivo pa je bilo enodusno mnenje vseh, da odgovornost ni enako konsekventno opredeljena za delavce in za vodilni oziroma strokovni kader. Člani DS so navajali več primerov, da bi potrdili to misel.

RAZDELITEV SAMOUPRAVNEGA VPLIVA

Pri tem vprašanju smo želeli predvsem ugotoviti, kdo ima določen vpliv na sprejemanje odločitev na sejah samoupravnih organov. Mnenja članov delavskih svetov so različna — več kot polovica anketiranih meni, da imajo najmočnejši vpliv direktor in strokovne službe, manj pa predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Člani DS več razpravljajo in imajo večji vpliv na oblikovanje in sprejemanje predvsem tistih sklepov, ki najbolj prizadevajo neposrednega proizvajalca.

Povzemamo eno izmed mnenj: Količina razprav na seji DS in s tem vpliv članov DS na oblikovanje odločitev, je večinoma odvisna od teme, določene z dnevnim redom. V razpravah se pojavljajo bodisi vsi enako ali pa pretežno strokovne službe...

Razdelitev samoupravnega vpliva smo obravnavali tudi glede na to, kolikokrat člani DS zavrnejo ali delno zavrnejo predloge strokovnih služb. Odgovorni so pokazali, da DS pogosto zavrne predloge, vendar pa to isto gradivo, le nekoliko dopolnjeno, prav gotovo sprejmejo na naslednji seji. Člani DS menijo, da predstavniki podjetja ali kolegija prevečkrat forsirajo posamezne odločitve, kar zmanjšuje pobude razpravljalcev.

III.

Nekaj predlogov kot osnovo za politično in samoupravno usmerjanje pri reševanju nekaterih vprašanj bi lahko strnili v te-le naloge:

— v vsaki delovni organizaciji bi morali na osnovi sedanje samoupravne prakse in stališč II. kongresa samoupravljalcev analizirati delo samoupravnih organov, posebno pozornost pa zaslužijo vprašanje neposrednega samoupravljanja;

— decentralizacija samoupravljanja je osnova za doseganje cilja, da postane delavec dejansko subjekt samoupravljanja;

— informiranje je še vedno neizdelano in nerazvito, zlasti v sistemu nastajanja, oblikovanja in sprejemanja stališč in seznanjanja neposrednih delavcev z njimi;

— izobraževanje in usposabljanje samoupravljalcev, posebno članov delavskih svetov ni zadovoljivo, zato bi morali razmisliti o pristopu k družbenemu dogovoru o družbenem izobraževanju;

— z vodstvenimi strukturami in strokovnimi službami so potrebne razprave o vprašanjih samoupravljanja in o razdelitvi samoupravnega vpliva posameznih struktur v delovnih organizacijah;

— odgovornost bi morali izpostaviti in opredeliti v posebnih pravilnikih in se dosledno zavzemati za njeno uveljavitev.

SINDIKATI O OBLIKOVANJU IN DELITVI DOHODKA

Na drugi konferenci Zveze sindikatov Slovenije smo dali pomembno mesto oblikovanju in delitvi dohodka in v sprejetih stališčih opredelili pglavitne cilje delovanja sindikatov pri razreševanju protislovnih interesov na tem pogrođu.

III. KONFERENCA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE UGO-TAVLJA:

— da je med drugo in tretjo konferenco Zveze sindikatov Slovenije skupščina SR Slovenije sprejela zakon o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov, ki je po svoji vsebini v skladu s stališči II. konference in javne razprave v sindikalnih organizacijah;

— da so bile pred sprejetjem zakona v sindikalnih organizacijah na vseh ravneh javne razprave in da so republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in njegovi organi ob sprejetju zakona zagovarjali sprejeta stališča v javni razpravi;

— da so sindikati organizirali javno razpravo o vsebini družbenih dogovorov, ki sta danes predložena konferenci in ki vsebujeta bistvene predloge, dane v razpravi;

— da so republiški svet Zveze sindikatov in republiški odbori sindikatov posameznih dejavnosti intenzivno sodelovali v politično-organizacijskih pripravah za sklepanje samoupravnih sporazumov, tako da iniciativni odbori, ki pripravljajo predloge samoupravnih sporazumov, lahko uspešno nadaljujejo delo;

— da je v prihodnje ena temeljnih nalog sindikalnih organizacij, da delovne organizacije spodbudijo, naj bi pri pripravljanju osnutkov samoupravnih sporazumov sodelovalo čimveč strokovnjakov; o pripravljenih predlogih sporazumov naj bi ob aktivni prisotnosti sindikalnih organizacij čimprej razpravljali in jih sprejeli delovni kolektivi.

III. konferenca Zveze sindikatov Slovenije sprejema vsebino uvodnega referata in tele ugotovitve in napotila za delovanje sindikalnih organizacij:

1. Konferenca sprejema predloge družbenih dogovorov kot sredstvo za presojanje skladnosti samoupravnih sporazumov z zakonom. Predloga ne posegata v normativno urejanje delitve dohodka in osebnih dohodkov v samoupravnih sporazumih. Predlog o zgornji meji sredstev sklada skupne porabe za regresiranje dopustov in družbene prehrane in določilo o osebnih prejemkih, ki bremenijo materialne stroške, sta bila v javni razpravi sprejeta.

2. Kalkulativni osebni dohodki so v družbenem dogovoru obračunski element in kazalec spodnje meje sredstev za osebne dohodke, hkrati pa so tudi merilo za presojanje še sprejemljive družbene rentabilnosti delovnih organizacij.

3. Najnižji osebni dohodek je sicer določen sorazmerno nizko, vendar upošteva možnosti in stanje v različnih delovnih organi-

zacijah ter območjih v Sloveniji. Konferenca ne glede na najnižje osebne dohodke, zapisane v družbenem dogovoru, postavlja za cilj, da moramo do konca leta 1971 z ustreznimi ukrepi v delovnih organizacijah in ob upoštevanju boljših poslovnih rezultatov doseči najnižje osebne dohodke 1.000 dinarjev. Ta znesek naj bi rabil tudi kot orientacija za vrednotenje pogojno nekvalificiranega delavca pri verifikaciji samoupravnih sporazumov.

4. Konferenca ugotavlja, da predloga družbenih dogovorov ne vsebujeta meril za upoštevanje minulega dela. Zato nosilec samoupravnih sporazumov predlaga, da to skladno s splošnimi in svojimi spoznanji upoštevajo pri sklepanju sporazumov.

5. Konferenca ugotavlja, da so oblikovane skupine podpisnikov samoupravnih sporazumov skladne z interesi večine članov sin-

sredni nosilci usklajevanja različnih interesov, ki so prisotni pri delitvi dohodka. Sindikati lahko skladno s svojim družbenim položajem sprejmejo samo vlogo političnega nosilca na področju usmerjanja.

9. V Sloveniji nimamo take delovne organizacije, ki bi lahko na ustrezni strokovni ravni preučevala za zdaj vsaj tekočo problematiko delitve dohodka in osebnih dohodkov. Zato konferenca soppodpisnikoma družbenih dogovorov predlaga, naj bi čimprej ustanovili takšno organizacijo. Sindikati so pripravljeni prevzeti njeno soustanoviteljstvo.

Do ustanovitve posebne organizacije naj bi pristojni upravni organ sproti obveščal podpisnike samoupravnih sporazumov o izkušnjah drugih.

10. Konferenca zavezuje pristojne republiške odbore, da pri dajanju soglasij k samopravnim

obračunska skupino za tiste, ki so si pridobili doktorat znanosti (KOD je 3.000 dinarjev; indeks 375).

— Pri valorizaciji kalkulativen osebnih dohodkov je treba skladno z ekonomsko politiko SR Slovenije upoštevati porast družbene produktivnosti dela.

— Pri delovnih mestih, za katera je kalkulativni osebni dohodek možno povečati do 40%, je treba upoštevati ne le vodilne delavce temveč tudi delavce s statusom individualnega izvršilnega organa.

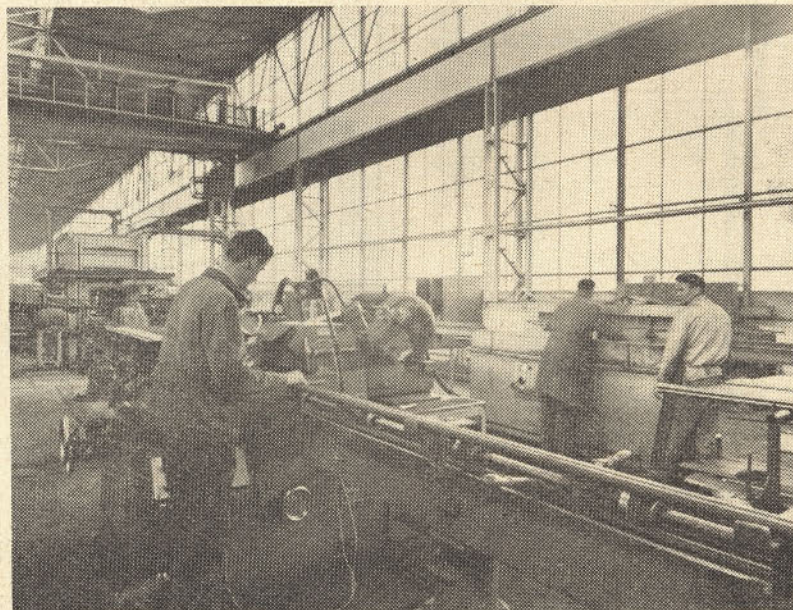
— Pri opredeljevanju najvišjega osebnega dohodka za normalni delovni uspeh v polnem delovnem času je treba izpustiti besedico »praviloma«.

— V oba družbena dogovora je treba vnesti nov člen. Ta naj ureja spreminjanje zneskov osebnih prejemkov iz sklada skupne porabe in osebnih prejemkov, ki bremenijo materialne stroške, tako, da se jih valorizira skladno z uradno ugotovljenim gibanjem cen v SR Sloveniji.

Člani konference so v razpravi utemeljeno opozarjali na nekatere vprašanja, ki v predlogih družbenih dogovorov niso posebej ali pa zadosti izražena. Večina teh predlogov zadeva področje, ki ga bodo uredili samoupravni sporazumi ali pa terjajo spremembe v zakonodaji. Deloma bo ta vprašanja možno reševati tudi v praksi družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja, seveda vključno s pričakovanim spreminjanjem ob novih spoznanjih.

Po javni razpravi, uvodni obrazilitvi, razpravi in sklepih konference o obeh predlogih družbenih dogovorov so se člani konference strinjali, da predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije podpiše oba družbena dogovora. Konferenca Zveze sindikatov Slovenije pooblašča hkrati predsednika republiškega sveta, da s podpisnikoma dokončno uskladi besedilo dogovora.

V Ljubljani, 24. maja 1971.

dikatov in njihovih organizacij. Meni, da je treba pri tem dosledno upoštevati proizvodno načelo, zato števila samoupravnih sporazumov vsaj za zdaj ne bi kazalo povečevati.

6. Pri oblikovanju samoupravnih sporazumov se morajo sindikalne organizacije zavzemati za njihovo javnost in demokratičnost. Že med nastajanjem sporazumov je treba doseči skladnost rešitev in zagotoviti cilje usmerjanja. Ne moremo se zanašati samo na soglasja pristojnih republiških odborov sindikatov in na verifikacijski postopek, saj bi bilo to politično kratkovidno in bi moglo pripeljati do navzkrižij med na videz uradnim razsojanjem in težnjami podpisnikov sporazumov.

7. Sindikalne organizacije se bodo tudi zavzele, da bodo samoupravni sporazumi čimprej podpisani. Ne bodo se izogibale ugotavljanju tistih delovnih organizacij, ki bodo kazale nasprotno težnjo družbenemu urejanju delitve dohodka in osebnih dohodkov.

8. Konferenca odklanja tezo, naj bi bili sindikati glavni nepo-

sporazumom upoštevajo določbe mednarodne konvencije o vrednotenju nadurnega in nočnega dela. Pri tem ostajajo sindikati pri svojem načelu za zmanjšanje nadurnega in nočnega dela in pri polni zasedenosti sistemiziranih delovnih mest. Izjeme so možne, če to terja narava tehnoloških postopkov. Sicer pa naj bo tako delo primerno visoko vrednoteno.

11. Konferenca ni sprejela predlogov, da bi obseg potrošnje — ki izvira iz civilnopravnega delovnega razmerja — upoštevati kot del osebnih prejemkov, ki naj bi bili družbeno neobvladani z družbenim dogovorom in zlasti s samoupravnimi sporazumi. Ti osebni prejemki so najpogostejše razlog za neutemeljeno socialno razlikovanje. Razprave o tem vprašanju so pokazale, naj upravni organi republike pripravijo analizo učinkov različnih prispevkov in davkov na osebne prejemke.

12. Konferenca je sklenila, da se predloga družbenih dogovorov dopolnita v naslednjih vsebinsko pomembnih točkah:

— Pri kalkulativnih osebnih dohodkih je treba vnesti novo

Ali sedaj veš, zakaj je tale napis?

Ogled železarn Moos'schen pri Luzernu

Pogled na 50 t elektro obložno peč pri izlivanju jekla.

Cilj naše ekskurzije je bil ogled jeklarne v Železarni Moos'schen pri Luzernu v Švici.

Zakaj smo si izbrali prav to jeklarno?

V tej železarni obratuje nova 50 tonska elektro obložna peč BBC-Krupp in pa štirižilna konti naprava tvrdke Concast. Podobno elektro obložno peč bodo v bližnji prihodnosti postavili tudi v naši železarni, ki bo lahko naenkrat sprejela do 46 t vložka.

Približno ista konti naprava — 4 žilna, ki obratuje v tej jeklarni pa bo Železarni Store dobavila že letošnje leto ista tvrdka, kot jo ima ta železarna. Elektro obložna peč in nova konti naprava obratujeta v tej železarni šele 3 mesece. Točno ob določeni uri nas je pričakal v Luzernu zastopnik Concasta, ki nas je odpeljal do Moos'schenske železarn. Tu nas je sprejel prijeten gospod dr. ing. Stauffer.

Ogledali smo si navedeni napravi: elektro obložno peč in konti napravo. Videli smo prehod jekla na elektro peči in vlivanje na konti napravi.

Opis jeklarne:

Obrat je sestavljen iz starega in novega dela jeklarne. V starem delu jeklarne obratuje že od

daj ta naprava ni več v rednem obratovanju. Na njej pa opravljajo razne poskuse vlivanja in to za jekla z visoko vsebnostjo žvepla (avtomatska jekla).

Nova jeklarne ima v skladišču starega železa moderno opremljeno pripravo vložka in to prešo, škarje in drobilec ostružkov. Vse te naprave so proizvod poznane firme Lindemman.

Prešani paketi in razrezano staro železo polnijo v zakladalne košare, ki so postavljene na vozičke. Vozički za vložek imajo lastne pogone in jih iz skladišča, ki je v isti hali kot jeklarne pripeljujejo po železniškem tiru pred 50 tonsko elektro obložno peč.

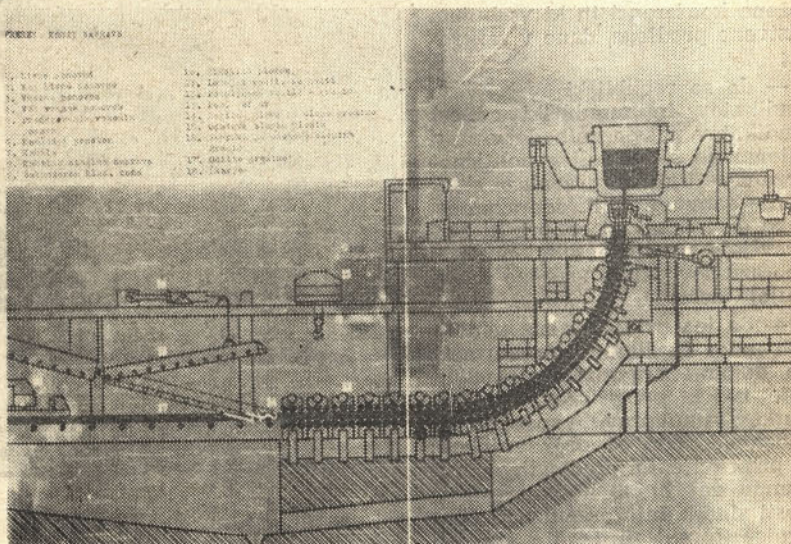
Ta peč, ki je izdelek BBC — Krupp zakladajo s pretresanjem vložka skozi dno košare, ki ga odprejo po odmaknjenju oboka peči. Za odlitje 1 šarže (50 t) sta potrebni dve košari vložka. Elektro obložna peč ima premer kotla 5.500 mm in je opremljena z visokozmogljivostnim transformatorjem moči 38 MVA. Poraba toka znaša 680—700 KWh/t, zakladajo 54 ton vložka, a odlitje 50 ton gredic.

Peč je zidana z magnezitno opeko. Obzidava ima vzdržnost okoli 120 šaržev. Obok je pozidan z visoko aluminatno opeko in njegova povprečna vzdržnost je okoli 200 šaržev.

Peč popravljajo po vsaki šarži s posebnim strojem s katerim zametavajo peč tako, da po odmaknjenju oboka spustijo stroj napolnjen s sintermagnezitom, v sredino peči in s komprimiranim zrakom razpršijo sintermagnezit, z dodatkom vode v višino žlinderne cone, kjer je obraba peči največja.

Šarža traja okoli 1 ure in 45 minut. Ponovce za jeklo so phane iz kremenčevega peska (85 do 90 % SiO₂). Po odlitju jekla iz elektro obložne peči v ponovco, prenesejo ponovco s tekočim jeklom, ki ima okoli 1.600 do 1.650 °C, nad vmesno ponovco naprave za neprekinjeno vlivanje.

Dno vmesne ponovce je obzidano s silikoaluminjsko opeko, ki je opremljena z izlivkom iz cirkona, ki usmerja jeklo proti kokili. Vmesna ponev se s pomočjo

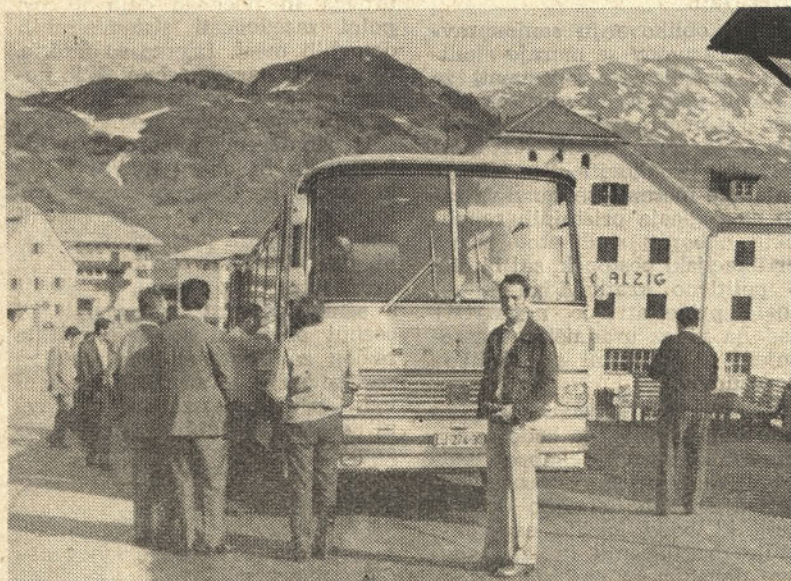

Schema naprave za neprekinjeno vlivanje.

plinskega gorilnika ogreva na okoli 1.200 °C. Med prelivanjem iz obložne peči v ponovco pade temperatura jeklu za okoli 30 °C. Pri prelivanju iz ponovce v medponovco pa za nadaljnjih 30 do 40 °C, zato obstaja nevarnost, da se zlivek zamaši. V takem primeru je potrebno medponovco med vlivanjem ogrevati s plinom.

Kokila za neprekinjeno vlivanje je nekoliko ukrivljena, sestavljena pa je iz bakrene cevi, katere stene merijo 6 mm, njena koristna dolžina znaša 650 mm. Cev je obdana s hladilno oblogo, po kateri kroži voda. Vzdržljivost cevi je povprečno 200 vlitkov.

Kokila se nahaja na vrhu livnega stolpa, ki je visok okoli 7 m. Med vlivanjem kokila vertikalno niha z amplitudo 38 mm. V nihanje jo zaganja poseben stroj. Vlek kokile kvišku je mnogo hitrejši kot spust, zato, da bi se olajšalo drsenje gredice ob stenah kokile.

Udeleženci ekskurzije na prelazu Arlberg.

Ogled železarn Moos'schen pri Luzernu

Hitrost vlivanja je odvisna od profila in kemične sestave jekla, sicer pa se uravnava avtomatično s pomočjo izotopa, ki pazi, da gladina jekla vedno ostane med 80 in 100 mm pod robom vrha kokile. Z druge strani regulira gladino jekla v vmesni ponovci ponovčar in s tem istočasno tudi hitrost vlivanja.

Med vlivanjem morajo biti delavci zelo pazljivi, kajti previsoka temperatura, prehitro vlivanje ali premočna sekundarna ohladitev, lahko povzroče, da se gredica pokvari.

Na začetku vlivanja je dno kokile zaprto s nastavkom slepe gredice, ki je tesnjeno z ostružki in azbestom. Dno ima v kokilo

tih od 80 do 120 mm istočasno. Tako ločeno zbrane gredice se nato transportirajo v valjarno.

Vsa hladilna voda za hlajenje elektro obločne peči, visokozmogljivostnega transformatorja, kakor od konti naprave se stalno hladi in ponovno vrača v hladilni obtok. Izguba hladilne vode znaša okoli 10% od celotne količine.

Dr. Stauffer nam je poleg ostalega pokazal tudi programer, ki sedaj še ni v obratovanju, bo pa služil za vodenje elektro obločne peči, da bo obremenjena z optimalno temperaturno obremenitvijo. S programerjem je možno zmanjšati porabo električne energije za 1/6 skupne količine, ki je sedaj okoli 700 kWh/t surovih gredic.

Z vrha prelaza St. Gotthard se cesta spušča v številnih vijugah.

podaljšek v obliki trna. Tesnjeno dno v bakreni kokili, ki je povezano s slepo gredico, držita dva vlečna valja in ko napolni tekoče jeklo kokilo do 10 cm pod vrhom, poženejo vlečne valje in mehanizem nihanja. V kokilo pronicajoče jeklo se ob stiku s stenami strdi in površinska skorja, ki se tvori, raste s kvadratnim korenom časa. Da bi se izognili prevelikemu trenju gredice ob stene kokile uporabljajo maziva na bazi lahkih olj.

Ko gredica zapusti kokilo, gre skozi ohlajevalno komoro, kjer s razprševanjem vode pod pritiskom pospešijo ohlajevanje gredice. V tej komori so tudi vzmetni valji, ki vlečejo gredico zelo nalahko in s tem preprečujejo, da bi se deformirala, kar bi bilo popolnoma mogoče, kajti sredina gredice je še vedno v tekočem stanju. Brizgalke, nameščene med valje, razpršujejo vodo proti gredici in tako ostanejo valji hladni. Pod hladilno komoro so stikalni valji, ki jih poganja motor z menjalnikom hitrosti, ki je sinhroniziran s strojem, ki poganja kokilo v nihanje. Ko dospe gredica v rezalni pas, je slepa gredica odstranjena in odstavljena, škarje pa prerežejo gredico na določeno dolžino. Rezanje poteka uspešno, ker je ves proces mehaniziran.

Gredice se zbirajo na 4 ločenih odstavkih mizah (vsaka žila za seboj), kar je koristno, ker se žile lahko vlivajo v različnih forma-

Da zmanjšajo zastoje obratovanja z elektro obločno pečo imajo rezervni kotel peči, ki se med obratovanjem pozida in se pri remontu samo zamenja, tako, da peč lahko nemoteno proizvoja.

Za zajezitev dima in prašnih delcev iz elektro peči, imajo montirano suho odpraševalno napravo, ki s pomočjo suhih filtrov zajame preko 90% vsega prahu in dima, tako, da je ozračje v jeklarni zelo čisto in nismo imeli občutka, da smo se sploh nahajali v jeklarni.

Na splošno imajo v tovarni velik red, disciplino in čistočo, kar ugodno vpliva na počutje delavcev.

Delovna atmosfera je na zavirljivi višini. Ceste in pota v tovarni so asfaltirane, nikjer ni videti nikakih odpadkov, čikov, papirja ali navlake, kljub temu, da zaposlujejo 70% tuje delovne sile, med njimi tudi precej Jugoslovancev.

Se vedno jim primanjkuje delovna sila, tako, da v jeklarni ne morejo polno obratovati.

S tem obiskom smo si pridobili zopet nekaj več znanja, videli do sedaj najčistejšo in zelo moderno železarno, v katero je dovoljen vstop le redkim tujcem in si nabrali novih izkušenj, ki bodo koristile naši železarni, še posebno pri postavljanju in obratovanju nove elektro obločne peči ter konti naprave.

OSNOVE EKONOMIKE

(Nadaljevanje s 7. strani)

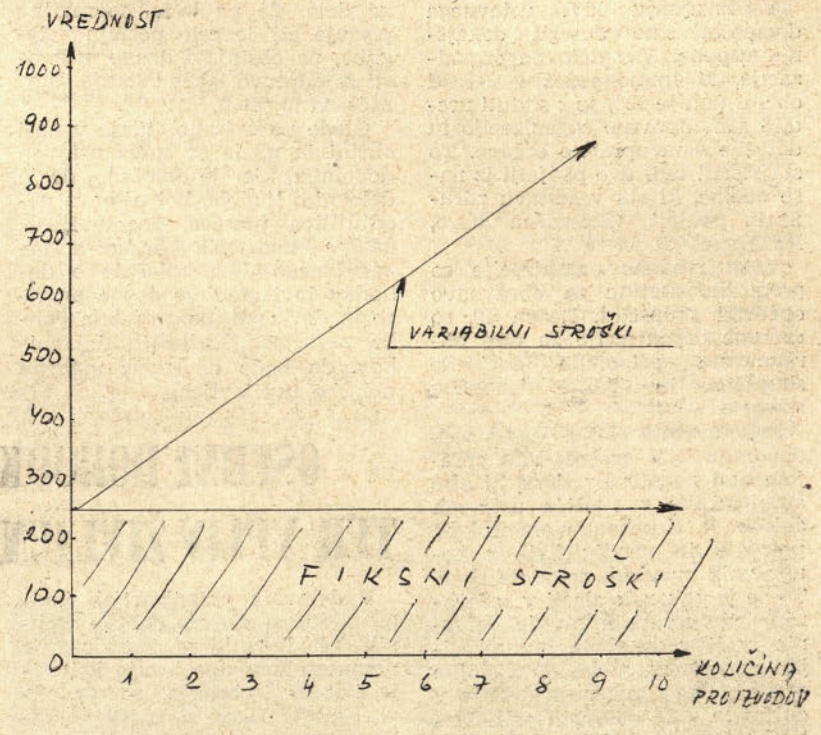
Druga ugotovitev je ta, da so variabilni stroški na enoto proizvoda vedno enaki (po 300 din) torej neodvisni od količine proizvodnje.

Naslednja zelo zanimiva ugotovitev je vpliv fiksnih stroškov na lastno ceno proizvodov pri različnih količinah proizvodnje. V primeru, ko imamo le 100 enot pro-

— stroški amortizacije (osnovna sredstva — ne vsa),

— vračunane pogodbene obveznosti iz dohodka (obresti od kreditov, provizije, zavaroval. premije, stanarine idr.),

— vračunane zakonske obveznosti iz dohodka (obresti od poslovnega sklada, prispevek za zemljišče, vodni prispevek idr.),

izvoda, je delež fiksnih stroškov 600 din + 300 din, variabilnih stroškov, tako da znaša lastna cena 900 din/enoto proizvoda.

V primeru, ko imamo proizvodnjo 500 enot, je znesek fiksnih stroškov na enoto proizvoda le še 120 din + 300 din variabilnih stroškov, tako da je lastna cena le še 420 din/enoto proizvoda, ali 480 din (21,4%) nižja od prvega primera, t. j. pri 100 enotah proizvodnje.

Primeri dovolj prepričljivo dokazujejo, da z večanjem akumulativne proizvodnje, to pomeni pri višji stopnji koriščenja kapacitet delovnih sredstev, delovnih mest in delovne sile, lahko na račun fiksnih stroškov dosežemo nižje lastne cene proizvodov, kar v nadaljevanjih predstavlja večjo razliko med lastno in prodajno ceno, to je večji dohodek ali dobiček.

Podjetja, ki so kapitalno intenzivna, visoka vrednost osnovnih sredstev, kot je to primer v železarski panogi, imajo visoke fiksne stroške in so dani pogoji, da z višjo stopnjo koriščenja kapacitet, dosežajo znižanje lastne cene.

Nadalje poznamo še razvrstitev stroškov na takoimenovane IZVIRNE stroške, ki se pojavljajo ne glede na obračun med organizacijskimi enotami v podjetju. Pri razvrščanju izvirnih stroškov se naslanjamo na osnovne knjigovodske rešitve. Skupine stroškov so naslednje:

— stroški materiala (osnovni material, goriva, maziva, energija, drobni inventar, razsip idr.),

— stroški storitev (tuje storitve vzdrževanja, prevoznice in potne storitve, reklama, reprezentanca, najemnine idr.),

— vračunani osebni dohodki (razlikujemo os. dohodke iz delov. razmerja, iz dopoln. dela idr.),

Opomba: Kadar govorimo o osebnih dohodkih, mislimo vedno na njihovo kosmato višino, ki vsebuje:

— čiste osebne dohodke (tisto, kar dobimo na roke),
— prispevek iz osebnih dohodkov iz del. razmerja,
— prispevek za socialno zavarovanje,
— prispevek za zaposlovanje.

Ta delitev stroškov je okvirna in služi le, kot informacija za splošno poznavanje razvrstitve na strokovna mesta in nosilce stroškov, zlasti v finančnem knjigovodstvu, moramo izvršiti bolj podrobno delitev stroškov. Pri registriranju in grupiranju ter prenašanju stroškov (Nadaljevanje v naslednji številki.)

Ekonomski biro

Pa še ti nastavi nogo.
Jaz imam zaščitne čevlje.

URESNIČEVANJE XV. USTAVNEGA DOPOLNILA V DELOVNIH ORGANIZACIJAH CELJSKE OBČINE

Namen XV. ustavnega amandmaja je ustvaritev ustavnih pogojev, da delovni ljudje samostojno določajo organizacijo samoupravljanja in samostojno urejajo notranje odnose v delovni organizaciji, da bi bila tudi s tem zagotovljena nadaljnja krepitev njihovih samoupravnih pravic in odgovornosti.

V izvajanju XV. ustavnega dopolnila smo dosegli dokajšnje uspehe. Vse delovne organizacije, ki imajo sedež v celjski občini (teh je 122) so s statuti uredile samoupravno organizacijo in določile samoupravne organe. To sta storili tudi dve podjetji iz naše občine, ki sta v sestavi združenih podjetij (Železarna Štore, PTT).

Vse navedene organizacije so predložile statute za obravnavo občinski skupščini. Razen 16, so delovne organizacije že tudi obravnavale pripombe občinske skupščine in statute dokončno sprejele.

Pri uresničevanju ustavnega dopolnila XV pa so bile sprejete tudi nekatere rešitve, ki niso sprejemljive s stališča ustavnih določb o družbeno-ekonomskem položaju in neodtujljivih samoupravnih pravicah delovnih ljudi. To se je pokazalo zlasti v zoževanju samoupravnih pravic delovnih ljudi v osnovnih organizacijah združenega dela. Samostojne organizacije združenega dela so v občini le v 14 delovnih organizacijah: **Splošna bolnica Celje** ima samostojne organizacije združenega dela v Celju, Vojniku, Topolšici, **Elektro Celje** v Celju, Krškem in Slovenj Gradcu, **Zlatarna Celje** v Celju, Ljubljani, Trbovljah in pa **Kovinotehna Opremo** tehno v Ljubljani. V statutih tudi nekatere druge delovne organizacije govorijo o organizacijah združenega dela, vendar ko se določbe o pristojnosti le-teh proučijo, se vidi, da v bistvu o ničemer ne odločajo.

Predstavniki delovnih organizacij zatrjujejo, da bi bilo dajanje samoupravnih pravic posameznim delom podjetja neekonomično, nesmotno in da obstaja pri tem velika nevarnost, da bi se že itak premajhna sredstva podjetja drobila in neracionalno uporabljala. Obstaja **zmotno** mnenje, da predstavlja decentralizacija samoupravljanja tudi decentralizacijo sredstev oziroma poslovanja. Vendar to ni res. Gre namreč le za to, da neposredni proizvajalci, tisti, ki so sredstva ustvarili, odločajo o njihovi uporabi. Morda je res treba več prepričevanja in dokazovanja o potrebi združevanja sredstev, če se o tem odloča v osnovni organizaciji združenega dela, nobenega dvoma pa ne more biti, da so tudi sklepi, ki so sprejeti na tej ravni večje jamstvo, **da bodo sredstva najbolj pravilno uporabljena.**

V statutih je bilo zaslediti nekatere nesprejemljive določbe o samostojnih organizacijah združenega dela. Tako je v statutu Kovinotehne določeno, da del podjetja izgubi statut samostojne organizacije združenega dela, če podjetje anežira 50 % ali več sredstev. Tako določba ni sprejem-

ljiva (kar je potrdila tudi praksa v tej delovni organizaciji. Zato že predvidevajo, da bodo posameznim enotam priznali status samostojne organizacije združenega dela s svojstvom pravne osebe), obseg samoupravnih pravic namreč v nobenem primeru ne more biti odvisen od sredstev, ki so dana samostojni organizaciji združenega dela. Če pa le-ta nepravilno posluje ali če celo posluje z izgubo, pa obstajajo druge možnosti za odpravo takega stanja (npr. začasna uprava).

Glede na opisano stanje v naši občini in glede na nova ustavna dopolnila, kjer je določeno, da je delovnim ljudem, kot njihova neodtujljiva pravica, zagotovljeno, da v temeljnih organizacijah združenega dela odločajo o dohodku in izvršujejo druge pravice in dolžnosti, bo potrebna velika zavzetost družbenih dejavnikov, da bodo navedene ustavne določbe uveljavljene.

Velika večina delovnih organizacij je pri določanju mandata za člane delavskih svetov in izvršilnih organov upoštevala družbeno-politična priporočila in določila, da traja mandat dve leti s tem, da je vsakdo lahko izvoljen še za eno mandatno dobo. Nekateri so določili tudi štiriletni mandat. Niso pa sprejemljive določbe, ko je mandat določen za 4 leta, vsakdo pa je lahko izvoljen še za eno mandatno dobo (Izletnik, Železarna Štore) ali pa ko mandatna doba sploh ni omejena (upravni odbor gostinskega podjetja Ojstrica).

Nekatere delovne organizacije so tudi za direktorje določile mandatno dobo 5 let (Zvezda, Ljudska restavracija).

Nesprejemljive so tudi določbe v statutih, s katerimi se v taki ali drugačni obliki odstopa od uveljavljanja načela ponovne izvolitve direktorja. Tako je v sta-

tutu EMO določeno, da delovnega mesta direktorja ni treba razpisati, če je podjetje 4 leta uspešno poslovalo in je bilo poslovanje nad poprečjem tiste stroke v državi. Ta avtomatizem pa velja le za dve obdobji (8 let). Podobna določba je tudi v statutu Opekarne Ljubečna, le da ni časovno omejena. V statutu Libele je določeno, da določbe o posebnih pogojih za direktorja (ki so dokaj zahtevni) ne veljajo za sedanjega direktorja. Nekatera podjetja so določila za direktorje pre nizko šolsko izobrazbo.

Seveda pa samo sprejetje statutov ne bo dovolj, če ne bodo njihova **določila konkretizirana tudi v drugih splošnih aktih.** Tu pa stanje ni zadovoljivo. **Večje število delovnih organizacij še ni sprejelo aktov o sistemizaciji, pa tudi drugih splošnih aktov nima jo urejenih.**

OSEBNI DOHODKI, RAZPONI, EKSISTENČNI MINIMUM, TER VPLIV ŽIVLJENJSKIH STROŠKOV NA OSEBNE DOHODKE

V delovnih organizacijah imamo različne sisteme delitve osebnih dohodkov, ki za nagrajevanje posameznikov upoštevajo kriterije, kot so: izobrazba, praksa, odgovornost, pogoje dela itd. Nadalje se upošteva pri tem tudi količina in kvaliteta opravljenega dela. Pri delitvi osebnih dohodkov pa imajo odločilen vpliv pogoji za oblikovanje dohodka. Ker pa pogoji za oblikovanje dohodka niso urejeni, dobimo nesprejemljive in za pravilne odnose med posameznimi dejavnostmi in med kvalifikacijskim skupinami nerazumljive razlike med osebnimi dohodki istih ali podobnih delovnih mest. Tako se nam pojavljajo velike razlike za plačilo enako opravljenega dela, kar povzroča neprestane očitke in nezadovoljstvo med delovnimi ljudmi, ko se primerjajo med sabo. Posledice takega stanja se kažejo tudi v neprestani fluktuaciji delavcev iz ene v drugo delovno organizacijo oziroma v emigraciji in iskanju dela v inozemstvu. Zmotno je mišljenje, da je za odhajanje delavcev v inozemstvo razlog samo prenizek osebni dohodek, ampak je bolj kot to, občutek delavca, da ni pravično nagrajen za svoje delo in da so prevelike razlike med posameznimi delovnimi organizacijami, kot tudi med posameznimi panogami.

Splošno je znana tudi zahteva, da naj osebni dohodki v delovnih organizacijah rastejo le največ toliko, kolikor naraščajo rezultati poslovanja. Rezultati poslovanja pa se najbolj enostavno merijo z ustvarjenim družbenim proizvodom in s produktivnostjo.

Lahko dodamo še to, da delovne organizacije od leta 1969 ponovno delijo fakturirano in ne več le plačane realizacije.

Tam kjer znaša neplačana realizacija (terjatve od kupcev) več kakor znaša res ustvarjeni dohodek, lahko sklepamo, da je pre-

komerna delitev dohodka in delitev dohodka, ki sploh ni vplačan, **močan faktor inflacije, zoper katero se danes vsi moramo boriti.**

Četudi poskušajo posamezniki zagovarjati tak način poslovanja z raznimi razlogi, je vendarle treba ugotoviti, da je ta pojav zelo negativen in da ga je treba v principu odpraviti, čeprav bo tudi v prihodnje potrebno najbrž posamezne izjeme dopustiti zaradi objektivnih razlogov.

Nimamo namena naštevati že znane akte, ki nakazujejo usmeritev glede delitve dohodka in osebnih dohodkov. Toda žal moramo ugotoviti, da se mnogokje, največkrat pa v tistih delovnih organizacijah, ki imajo osebne dohodke daleč nad poprečjem, na te usmeritve, često pa tudi na predpise ne ozirajo oziroma jih ne spoštujejo.

Tudi pri nas je dokončno prevladalo mnenje, da so poleg pretirane splošne potrošnje, pretirane investicijske potrošnje, pretirane emisije denarja, **tudi neustvarjeni, a izplačani osebni dohodki eden od pomembnih virov inflacije.**

Upravičeno pričakujemo, da bosta splošna družbena dogovora in samoupravni sporazumi glede teh razmerij uvedli več doslednosti v delitvi. Neodgovorno izplačevanje osebnih dohodkov, ki rastejo hitreje kakor družbeni proizvod oziroma produktivnost, ima npr. za posledico **dvig cen, s tem pa tudi nominalnih življenjskih stroškov vseh delavcev.** Seveda pa so na tak način močno prizadeti delavci v tistih delovnih organizacijah, kjer spoštujejo splošno priznane smernice glede delitve dohodka.

Premalo pa se upošteva vpliv povečanih življenjskih stroškov in načelo po katerem naj bi standard delovnega človeka stalno raste. Na ta problem gledamo preveč z vidika poprečij, ki ne mo-

rejo vedno služiti kot izhodišča za izravnavo tistega dela življenjskih stroškov, ki jih povzroča zvišanje cen. Saj je znano, da naraščajo cene relativno najmočnejše v tako imenovani osnovni potrošnji in da **prizadenejo v največji meri delavce z najnižjimi osebnimi dohodki.** Se vedno pa nismo razčistili, ali naj se naraščanje življenjskih stroškov nadomesti samo z dvigom produktivnosti ali pa je treba vendarle osvojiti ustrezno metodo, po kateri bi kategorija življenjskih stroškov imela svoj vpliv tudi na politiko delitve osebnih dohodkov, še posebej v pogojih nestabilnega trga. V celjskih sindikatih se npr. vzemamo za to, da bi v delovnih organizacijah porast osnovnih življenjskih stroškov nadomestili s **fiksni zneskom vsem zaposlenim,** ne pa z enakim procentom na osebni dohodek posameznika.

Naše strokovne in znanstvene institucije doslej niso dovolj sledile družbenim naporom in pomagale izoblikovati ustrezna, vsaj kolikor toliko točna merila za ovrednotenje vloženega dela. Če bi namreč to v preteklosti dosegli, bi imeli danes razčiščene mnoge izbire, ki nas spremljajo pri sprejemanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, kot regulatorjev pri usklajevanju politično nevzdržnih razlik v nagrajevanju, prav tako pa bi odpadle razprave okoli takšnih ali drugačnih razponov.

Delavci upravičeno pričakujejo, da bomo čimprej z družbenimi instrumenti bolje uredili pogoje za pridobivanje dohodka, istočasno pa s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori dosledno odpravili neupravičene razlike med dejavnostmi in posameznimi delovnimi mesti, kakor tudi kršitve, ki jih pogojuje neurejenost in neučinkovitost sistema.

NEZGODE PRI DELU

V mesecu maju 1971 je bilo po obratih in oddelkih naslednje število nezgod pri delu:

Jeklarna 2, valjarna I 5, valjarna II 1, livarna I 4, livarna II 5, elektroobrat 1, promet 1; skupaj 19 nezgod pri delu.

Brez nezgode pri delu so bili naslednji obrati oziroma oddelki: elektroplavž, modelna mizarna, šamotarna, obdelovalnica valjev, OTK, mehanična, energetski obrat, ekspedit, razvojni oddelek, komunalni oddelek in ostalo.

Na poti na delo in z dela imamo v tem mesecu naslednje število prijavljenih nezgod: valjarna I. 1, livarna I. 2, livarna II. 1.

Pri delu so se poškodovali:

JEKLARNA:

LESJAK Franca so pri zape-
njanju žleba in zaradi nekoordiniranega dela z žerjavovodjo udarile klešče pod koleno desne noge.

BELEJ Martin — je naravnaval prekucnik s pomočjo droga, ki mu je zdrsnil in ga udaril po prsnem košu in desni roki.

VALJARNA I.:

PLANKO Karlu je pri menjavi valjev spodrsnilo in se je z desno nogo udaril v valjčno stojalo.

MAVSAR Antonu je brizgnila škaja v desno oko pri izvlačanju valjanca.

GRACNER Francu je padla vez valjanih palic na tretji prst leve roke.

ŠMID Milan — napačno vtaknjena valjana palica je krivo izšla in ga udarila ter opekla po mečah obeh nog (neprevidnost sodelavca).

TUHTAR Franca je sodelavec sunil s koncem valjane palice nad komolcem leve roke (nekoordinirano delo!).

VALJARNA II.:

LAH Stanislav je na poti v jedilnico stopil na debel gramoz in si zvil levo nogo.

LIVARNA I.:

ŠABERL Štefana je pri nakladanju kokilne zloznine stisnilo za četrti prst leve roke.

LORGER Martin — zaradi nekoordiniranega dela z žerjavovodjo,

mu je le-ta spustil kokilo na desno nogo.

ŽERAK Franc je s sodelavcem dvignil kos kokilne zloznine, pri čemer mu je stisnilo prvi prst leve roke.

VIDEC Jože je hotel ukriviti spono s kladivom, pri tem pa je spona odskočila in ga udarila na koleno desne noge.

LIVARNA II.:

FERENČAK Stanko — pri ulivanju mu je brizgnilo železo iz forme in ga opeklo na peto leve noge.

ZUPAN Ladislav — pri ulivanju mu je brizgnilo železo za čeljusti in ga opeklo po nartu leve noge.

IVKOVIČ Ranko — pri čiščenju okrog elektropeči mu je brizgnila tekoča žilindra iz kupolke in ga opekla po gležnjih obeh nog. (Nekoordinirano delo!)

ŠKORJAK Vinko in GODALOVIČ Žarko sta pri brušenju odlitkov dobila tujke v oči kljub zaščitnim očalam.

ELEKTROOBROT:

LUKAČ Franc — je pri sesto-

pu s temelja elektromotorja v valjarni II. začutil bolečino v gležnju desne noge.

PROMET:

LABOHAR Alojz — pri hoji ob tiru je stopil na kamen in si zvil gleženj desne noge.

STANOVANJSKO-GOSTINSKA ENOTA:

JELENC Franc — pri čiščenju kanala se je urezal na pločevinasti cevi v drugi prst leve roke.

Izgubljeni dnevi v aprilu:

nezgode pri delu	314 dni
nezgode na poti	127 dni
ostala obolenja	2767 dni
skupaj:	3208 dni

V PREMISLEK!

66. člen temeljnega zakona (TZ)

Organizacija je dolžna poskrbeti, da vsakdo, preden je razporejen na delo, spozna delovne pogoje in nevarnosti dela, oziroma ukrepe in sredstva za varstvo pri delu, med zaposlitvijo pa skrbi za njegovo vzgojo in izpopolnitev njegovega znanja s področja varstva pri delu.

SLUŽBA VARSTVA PRI DELU

NOVE MINI JEKLARNE

Zvezna federativna republika Indija s ca. 500 milijoni prebivalcev je po površini 13 krat večja od Jugoslavije je lani proizvedla samo 6,1 milij. ton jekla; to predstavlja 12,5 kg na prebivalca (mi 140 kg na prebivalca Jugoslavije). Tako nizka proizvodnja ovira razvoj ostale industrije. Razen že tako znane mamut jeklarne v Baraku, katere zmogljivost je 4 milij. ton na leto in Rourkeli z 2 milij. ton na leto, katere so trenutno v gradnji, je določeno, da se čim prej zgradi 6 »mini« jeklar, od katerih bo proizvajala vsaka po 50.000 ton letno (naša prva »mini« jeklarna pri Splitu obratuje s kapaciteto 60.000 ton letne proizvodnje). Ugotovljeno je, da investicije za »mini« jeklarne znašajo, v primerjavi s klasičnimi jeklarnami srednje in visoke zmogljivosti, samo ca. 40 %. Nadalje je določeno, da se graditev teh jeklarov prepusti privatnemu kapitalu. Dodamo še, da je Indija 25 krat bolj gosto naseljena kot naša država ter da se ca. 70 % aktivnega prebivalstva ukvarja s poljedelstvom.

JEKLARNA NA OTOKU TAIVANU (FORMOZA)

Na tem otoku — republiki pod upravo Čank-Kai-Šeka, z okoli 13 milij. prebivalcev in površine, katere je 7 krat manjša od naše republike, je bilo do sedaj glavno načelo prehrana ljudstva in se je zato forsiralo poljedelstvo.

Intenziviranje industrializacije se manifestira s tem, da bo zgra-

jena jeklarna s kapaciteto 2 milij. ton letne proizvodnje, kar je ca. 150 kg/prebivalca (pri nas trenutno ca. 140 kg/osebo). Otok je bogat na železni rudi in hidroelektrični energiji.

PROIZVODNJA JEKLA V LUKSEMBURGU

Popolno nasprotje od nerazvitih in nizko industrializiranih dežel, kot je omenjena Indija in Taiwan, predstavlja visoko industrializirana kneževina Luksemburg.

Na površino 2.856 m² in s 338.500 prebivalci se v tej kneževini proizvaja letno 5,5 milij. ton jekla oziroma 16.500 kg na prebivalca. Kot rezultat tako visoke industrializacije te male dežele je njen letni narodni bruto dohodek, ki znaša na prebivalca 3.000 ameriških dolarjev (pri nas okoli 700 ameriških dolarjev). 60 % proizvodnje jekla izvažajo v sosednjo Francijo, Zah. Nemčijo in Belgijo.

PROIZVODNJA JEKLA NA JAPONSKEM

Ta visoko industrializirana država je proizvedla lani 98,5 milij. ton surovega jekla, od katerih je ca. 20 % izvozila predvsem v ZDA. Tudi naše ladjedelnice nabavljajo ladijsko pločevino za ladjedelništvo, ker je cenejša od naše pločevine.

Japonska ima ca. 110 milij. prebivalcev, tako da na prebivalca odpade ca. 900 kg proizvedenega jekla, tj. približno 7 krat več kot proizvodnja na prebivalca pri nas.

Mladi športniki naše osnovne šole na paradi mladosti v Celju.

Clani TVD Partizan v paradi mladosti v Celju.

Dopust šport REKREACIJA razredno, družabno življenje

VELIKI DVOBOJ

V dneh 8. in 12. tega meseca je na kegljiščih v Štorah in Žalcu bil zanimiv kegljaški dvoboj med starejšo in mlajšo generacijo kegljačev. Tekmovanje je bilo v disciplini 4 × 200 m, ter so bili doseženi dobri rezultati.

STORE:
mlajši člani : starejši člani

3379:3261

Prvo srečanje je bilo na tristem kegljišču Partizan-Kovinarja v Štorah, kjer so mladi z izredno igro ter povprečjem 844,9 podrtimi keglji premagali svoje starejše tekmovalce z razliko 118 podrtih kegljev. Za ekipo mladih so tekmovali: Sivka Danilo 855, Škoberne Franc 865, Gračner Ivan 831, Kavka Marjan 828. Za ekipo starejših pa: Sivka Jože 848, Krajnc Emil 831, Lubej Ciril 798, Rukavina Dane 784 ali povprečje 815 kegljev.

ŽALEC:
mlajši člani : starejši člani

3434:3365

Drugo srečanje je bilo na štiristem kegljišču Hmeljarja v Žalcu. Tu je bila zagrizena borba za čim boljši uspeh ekipe. Ekipa starejših je hotela zamujeno nadoknaditi, kar ji je že takoj v začetku preprečil izredno razpoloženi Sivka ml., ki je podrl 904 keglje. Tudi pri drugem srečanju so morali starejši kloniti pred mlajšimi s tesno razliko 79 podrtih kegljev. V skupnem seštevku obeh nastopov je ekipa mladih prepričljivo premagala starejše z rezultatom 6813 : 6616 ali z razliko 197 podrtih kegljev.

Za ekipo mladih so nastopili: Sivka ml. 904, Kavka M. 853, Gračner I. 847, Škoberne F. 830 kegljev. Za ekipo starejših pa: Sivka st. 862, Krajnc E. 840, Rukavina D. 830, Lubej C. 823 kegljev.

Rezultati tega dvoboja so pokazali, da je tudi moška ekipa Štor v dobri formi.

M. K.

Majska športna srečanja

V počastitev dneva mladosti so bila v Štorah majska športna srečanja mladinskih aktivov celjske občine. Tekmovali so v štirih panogah, in to v malem nogometu, šahu, streljanju in kegljanju. Skupno je na srečanjih sodelovalo nad 300 mladincev in mladink. Čeprav ta srečanja, ki bodo v bodoče še bolj množična, nimajo poudarka na visoki športni kvaliteti, je bila organizacija in sam potek v smislu tekmovanja za

prehodni pokal mayskih športnih srečanj.

Prehodni pokal je osvojil naš mladinski aktiv ter bo tako drugo leto organizator mayskih športnih srečanj. Letošnje leto je bil organizator občinski komite ZM in ker je bil to prvi poizkus, lahko rečemo, da je uspel.

Upamo, da bomo mi lahko naslednje leto zbrali na tem srečanju še več mladih.

OB TABORNEM OGNJU

Na predvečer dneva mladosti so se na gričku nad kegljiščem zbrali pionirji in mladinci, da bi se skupno spomnili svojega praznika ter rojstnega dneva tovariša TITA.

Organizatorja tega srečanja TVD Partizan Kovinar ter Mladinska organizacija Železarne Štore sta poskrbela, da je bil večer res prijeten. Ob poslušanju godbe na pihala so se pionirji pomerili v preverjanju znanja o zgodovini društva TVD Partizan

ter v hitrem oblačenju, ki je gledalce zagrel.

Ko se je stemnilo, pa so se obratne štafete mladine, mehanične, elektrodelavnice ter obdelovalnice valjev pomerile v nočnem štafetnem teku 3 × 400 m. V zanimivi borbi štafet je bila najboljša štafeta elektrodelavnice.

Nato je nekajkrat zaigrala še godba na pihala, mi pa smo v razmišljanju, da bi bilo takih srečanj v prihodnje še več, s prijetnimi občutki odhajali domov.

Zaslužnim priznanja

Na slavnostni seji predsedstva TK ZM Železarne Štore dne 25. maja 1971 so bila podeljena priznanja zaslužnim mladincem in mladinkam. Za dosežke na športnem področju sta dobila priznanje Perpar Milica ter Kočvar

Ivan, za uspešno delo v mladinski organizaciji pa Potrata Florjan, Pavlič Alojz ter Kaluža Vlado. Upajmo, da bodo pri svojem delu dosegali še boljše rezultate ter da se jim bodo pridružili še drugi.

Iskreno čestitamo!

ČLOVEK IN ALKOHOL

Človek in alkohol sta stara znanca. Ljudje se ne zatekajo k alkoholnim pijačam samo zato, ker so prijetnega okusa, temveč predvsem zato, ker alkohol deluje na človekovo razpoloženje in vedenje. Pod vplivom alkohola se človek počuti močnejšega, sposobnejšega in boljšega kot je v resnici. Alkohol ima čudežno moč, da prežene vsakdanje skrbi in napravi življenje na videz lepše in bolj veselo. Ni torej čudno, da pijejo ljudje ob vsaki priložnosti: v žalosti in veselju, ob rojstvu in smrti, doma in v družbi.

Žal pa je resnica o alkoholu povsem drugačna. Dobro je poznano, da že enkratna uporaba alkoholnih pijač lahko dovede do težkih sprememb v vedenju, torej do časovno omejene duševne motnje. V tem slučaju govorimo o akutnem pijanem stanju ali enostavno o pijanosti. Če pa postane potrošnja alkoholnih pijač redna in prekomerna in če pivec postane odvisen od alkohola ali pa izgubi zmožnost kontrole nad popito količino alkoholnih pijač, govorimo o kroničnem alkoholizmu. V daljnem toku kroničnega alkoholizma pride do okvare telesnega in duševnega zdravja, do ekonomskih in socialnih težav in končno do smrti. Alkoholik umre približno 20 let prej kot nealkoholik.

Alkoholizem pa ne vpliva negativno samo na posameznika, temveč tudi na družino in na celotno družbo. Znano je, da otroci iz družin alkoholikov pogosteje postanejo alkoholiki, ali pa kakó drugače zaidejo na kriva pota, kakor pa iz družin, kjer ni bilo alkoholizma.

Alkohol zmanjšuje tudi človekovo delovno sposobnost in storilnost. Alkoholik često izostaja z dela, pogosteje in dalj časa je bolan kot nealkoholik, postaja slab in neodporen, njegovi refleksi so upočasnjeni. Vse to zmanjšuje kvaliteto in kvantiteto proizvodnje. Velikokrat pa je alkohol tudi krivec nesreč pri delu in sicer v več kot 50 %.

Posebno negativen je pojav, da se alkoholizem v velikem številu slučajev javlja pri zelo mladih ljudeh in privede do zmanjšane delovne sposobnosti, preden se je le-ta razvila do maksimuma.

Po podatkih iz zadnjih let je med moškimi invalidskimi upokoenci več kot 15 % upokojenih zaradi alkoholizma. Seveda pa bo malokateri delovni invalid priznal, da ga je do upokojitve pripeljalo prekomerno pitje alkoholnih pijač. Običajno govorijo o težkih boleznih srca, jeter, želodca itd. Vse našteje bolezni pa povzroča alkohol in je torej v vseh teh slučajih on povzročitelj invalidnosti.

Do začetka 20. stoletja so ljudje smatrali, da je alkoholizem moralna hiba, proti kateri se je treba boriti z disciplinskimi postopki. Šele pred približno 50 leti so v medicini in v družbenih vedah nasplošno priznali alkoholizem za bolezen. Videli so, da kronični alkoholik ne pije zato, ker on to želi, temveč zato, ker se je pri njem razvila bolezenska odvisnost od alkohola, tako da mora piti. Treba je vedeti, da alkoholik, ko

se je bolezen že razvila, ne more prenehati piti brez tuje pomoči, t. j. brez zdravljenja. Zdravljenje alkoholizma je danes uspešno in skoraj vse alkoholne okvare se lahko popolnoma ozdravijo, če se začne zdravljenje pravočasno. Ostane samo ena okvara, ki pa je doživljenjska. Če je namreč nekdo bil alkoholik, se nikoli več ne more naučiti piti zmerno, temveč mora do smrti abstimirati, če želi ostati zdrav.

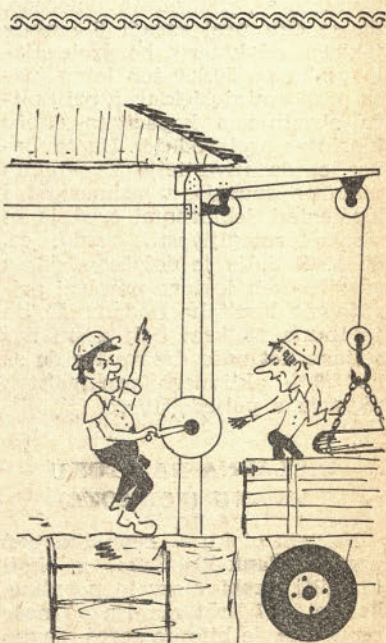
Smatra se, da je v svetu najmanj 30 milijonov alkoholikov. Samo v ZDA jih je po službenih ameriških podatkih 6,5 milijonov. Kako pa je z alkoholizmom pri nas? Povsem natančnih podatkov o številu kroničnih alkoholikov v Sloveniji nimamo. Ocene so samo približne in se gibljejo vse do 40.000. Če je ta podatek točen, potem pride na 100.000 prebivalcev 2.000 alkoholikov. Od teh je vsaj 20 % ali 6.400 takšnih, ki predstavljajo posebno težek socialno-medicinski problem. Opirajoč se na dejstvo, da je na 100 potrošnikov alkoholnih pijač 6 kroničnih alkoholikov, pridemo do ugotovitve, da stoji za 40.000 kroničnimi alkoholiki okoli 600.000 več ali manj rednih pivcev alkoholnih pijač.

Znanstvene raziskave, ki so jih napravili v zadnjem času kažejo, da je od vseh moških delavcev v naši industriji kakih 15 % alkoholikov.

Na nevropsihiatričnem oddelku v Vojniku je bilo od leta 1960 do 1968 sprejeto 12.106 bolnikov. Med njimi je bilo 3.773 alkoholikov (36,8 %). Odstotek alkoholikov pri moških je bil precej višji kot pri ženskah; v osmih letih je bilo med našimi bolniki približno 49 % alkoholikov.

Navedeni podatki nam jasno govorijo, da je alkoholizem med Slovenci izredno razširjen. Zaradi svoje razsežnosti in vsestranskih negativnih učinkov predstavlja velik družbeni problem, ki terja odločno reševanje.

dr. Marija Žunter

Kaj misliš, koga bi morala vzdigniti, da bi dobila majhno elektro dvigalo?

KADROVSKE VESTI

V mesecu maju 1971 so bile naslednje kadrovske spremembe v naši delovni skupnosti

IZ JLA SO SE VRNILI:

GAČNER IVAN v livarno II; UŽMAH BRANKO, žerjavovodja v livarno I; OJSTRSEK ANTON v livarno II; GOLEŽ FRANC v valjarno II; JEVŠEVAR JOŽE, strojni ključavničar, METLIČAR MARTIN, strojni ključavničar; PURNAT VIKTOR, orodjar in CVIKL ANTON v mehanično delavnico; RESNIK ŠTEFAN v valjarno I; KOROŠEC ALOJZ, jedrar v livarno II; MAJDIČ MIROSLAV, orodjar v kalibrirnico; JAZBEC MIRKO v livarno II; PUŠNIK IVAN v livarno I; CENE DANIJEL v valjarno I in VODIŠEK ANTON na elektroplavž.

NOVI ČLANI DELOVNE SKUPNOSTI:

Delovno razmerje so sklenili in bili razporejeni: SELIČ EDVARD, v livarno II; RATAJC MIRKO, v modelno mizarino; ČEPIN ALOJZ in GRKINIČ MILAN, livar v livarno I; VRAŽIČ ZVONKO, KAJTNER JOŽE, POLAJZER BOŽIDAR v jeklarino; KOK RICHARD, SKALE JURIJ in TIČAR IVAN v valjarno I, VEBER IVAN, strojni tehnik v valjarno I; KAPL FRANC, strojni ključavničar v kalibrirnico; REBERSAK MARJAN, strojni ključavničar v mehanično delavnico; ŠARLAH VINCENC, DROBNAK OŽBOLT in JURSIČ ALOJZ na elektroplavž; BEZGOVŠEK CVETKO v razvojni oddelek; KAJZBA JOŽE, obratni električar v elektroobrat; SCHLOSSER PAVEL, absolutent TSS v UOS kot tehnični risar; GRADIČ MILAN v šamotarno; JAZBINŠEK NADA v stanovanjsko-gradbeno enoto in ŠKERL IVAN, ing. metalurgije kot pripravnik.

PO LASTNI ŽELJI SO ODŠLI IZ PODJETJA:

ZUPANC BERNARDA, administratorka iz jeklarne; CENE ROMAN, gradbeni tehnik iz UOS; STRUNA SONJA, maturant gimnazije iz finančnega sektorja; REBRICA IGNAC, elektromehaničnik iz merilne službe; SKRATEK STANISLAV, delavec iz livarne II in LELJAK RUDOLF, žerjavovodja iz livarne I.

NA ODSLUŽENJE KADROVSKEGA ROKA SO ODŠLI:

JAZBEC BRANKO, strojni ključavničar iz mehanične delavnice, KOVAČ JULIJO, obratni električar iz elektroobrata; KRISTAN STANISLAV iz valjarne I; BARIČ ANTON, obratni električar iz elektroobrata; JAZBINŠEK SLAVKO iz jeklarne; VREŠAK MARTIN iz elektroplavža; ROBIČ FRANC iz livarne I; KUNEJ MARJAN iz valjarne; CVAHTE ZORAN, strojni tehnik — pripravnik; FELICIJAN MIRAN, strojni ključavničar iz mehanične delavnice; SALOBIR HINKO iz valjarne I; DRAME FRANC iz ekspedita; ARTIČEK RAFAEL, strojni ključavničar iz mehanične delavnice in KOVAČ JOŽE iz livarne II.

SAMOVOLJNO SO PREKINILI DELOVNO RAZMERJE:

KOKOT VIKTOR, MARKOŠ BRANKO, PINTER ZDRAVKO in GABERŠEK STANISLAV iz valjarne I; ĐEKIČ SKENDER iz valjarne II; HRUŠEVAR BRANKO iz livarne II; SKALE FRANC iz jeklarne; MLINARIČ JAKOB iz valjarne II; KOVAČ STANKO, strugar iz mehanične delavnice in RIHTER JANEZ iz elektroplavža.

NA NOVO ŽIVLJENJSKO POT SO STOPILI:

KORŽE JOŽE iz mehanične delavnice, KRAMPERSK MATIJA iz jeklarne, ANDERLIČ

ANTON iz livarne I, ROZMAN ANTON iz modelne mizarne, RABE, GAJŠEK FRANC iz energetskega obrata, FERLEŽ MILAN iz mehanične delavnice, SOVIČ HILDA iz gostinske enote in PUŠNIK IVAN iz livarne II.

Na novi življenjski poti jim želimo obilo družinske sreče!

NARAŠČAJ V DRUŽINI SO DOBILI:

SKALE FERDO, ŽABERL SILVO, ČOKLC SILVESTER, ŽAFRAN IVAN in BELEJ ANTON, vsi iz valjarne, KREGAR SREČKO iz šamotarne, KLEZIN DANIJEL iz mehanične delavnice in TRATNIK ALBIN iz šamotarne.

Čestitamo!

DELOVNO DOLŽNOST SO PREKRŠILI

Komisije za kršitev delovnih dolžnosti pri svetu skupnih služb, vzdrževalnih obratov, metalurške enote in kovinske enote, so se v mesecu aprilu in maju 1971 seštale devetkrat in obravnavale 68 primerov kršitev delovnih dolžnosti.

— V dveh primerih je bil postopek ustavljen, ker je bilo ugotovljeno, da sta kršitelja odšla iz podjetja;

— v enajstih primerih so bili kršitelji oproščeni krivde in odgovornosti, ker ni bilo vzrokov za izrek ukrepov;

— v devetnajstih primerih je bil kršiteljem izrečen najmilejši ukrep — opomin;

— v dvainvajsetih primerih je bil kršiteljem izrečen javni opomin;

— v trinajstih primerih je bil izrečen zadnji javni opomin;

— v enem primeru je bil kršitelj predlagan kadrovsko-socialnemu odboru za izključitev iz delovne skupnosti.

HUJŠE SO PREKRŠILI DELOVNO DOLŽNOST PREDLAGAN ZA IZKLJUČITEV IZ DELOVNE SKUPNOSTI:

1. PINTARIČ JOŽE, ekspedit: 30. marca 1971 neopravičeno izostal z dela, 17. maja 1971 prišel vinjen na delo in bil zaradi tega odstranjen z dela ter je imel neopravičen izostanek in 24. maja 1971 ponovno neopravičeno izostal z dela — predlagan kadrovsko-socialnemu odboru za izključitev iz delovne skupnosti.

Z ZADNJIM JAVNIM OPOMINOM:

2. ZAVRŠEK JAKOB, valjarna: 23. marca 1971 ponovno neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

2. SALOBIR HINKO, valjarna: 1. aprila 1971 ponovno neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

3. HRIBAR ANTON, jeklarina: 7. aprila 1971 ponovno neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

4. SKOK ANTON, ekspedit: 13. marca 1971 in 30. marca 1971 neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

5. SKOK ANTON, ekspedit: 28. aprila prišel na delo v vinjenem stanju in grobo izpadel proti nadrejenemu — zadnji javni opomin.

6. RABUZA IVAN, livarna valjev: 15. aprila 1971 prišel na delo v vinjenem stanju ter povzročal nered v obratu — zadnji javni opomin.

7. VREČKO STANKO, livarna valjev: 5. aprila 1971 ponovno neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

8. FARTELJ MILAN, obdelovalnica valjev: 26. aprila ponovno neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

9. GRACNER IVAN, jeklarina: 3. maja 1971 ponovno neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

10. ĐOGATOVIČ ŽIVOJIN, valjarna II: 4. maja 1971 ponovno neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

11. ZAVRŠEK JAKOB, valjarna: 6. maja 1971 ponovno neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

12. ŠKRABL FRANC, promet: od 19. aprila do 24. aprila 1971 neopravičeno izostal z dela — zadnji javni opomin.

13. GUČEK ANTON, ekspedit: 18. aprila 1971 pri razkladanju sode na elektroplavžu namerno poškodoval sodelavca — zadnji javni opomin.

Z JAVNIM OPOMINOM:

1. LOJEN JOŽE, ekspedit: 13. januarja 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

2. KNEŽEVIČ BOŠKO, obdelovalnica valjev: 26. in 27. marca 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

3. KOZOLE FRANC, livarna valjev: 17., 18. in 19. marca 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

4. ANTLEJ ALOJZ, šamotarna: 19. marca 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

5. ŽLENDER JOŽE, jeklarina: 27. marca 1971 grobo izpadel proti sodelavcu — javni opomin.

6. ZEKA NEXIP, valjarna: 24. in 25. marca 1971 neopravičeno izostal z dela ter 9. aprila 1971 grobo izpadel proti sodelavcu — javni opomin.

7. VIRANT FERDO, šamotarna: 19. marca 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

8. REZMAN RADO, elektroplavž: 29. marca 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

9. GRACNER IVAN, jeklarina: 4. aprila 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

10. CERAJ MILAN, elektroplavž: 20. marca 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

11. GUČEK ANTON, ekspedit: 7. februarja 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

12. ARZENŠEK VLADO, livarna specialne litine: 27. marca 1971 povzročil poškodbo sodelavcu s tem, ko ni izbral pravilne plošče za brušenje — javni opomin.

13. JEROVŠEK STANKO, livarna valjev: 23. aprila neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

14. HRUŠEVAR BRANKO, livarna specialne litine: 20. aprila 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

15. HERNAVS JOŽE, livarna specialne litine: 23. aprila 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

16. FRELIH IVAN, livarna specialne litine: 19. aprila 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

17. JEROVŠEK IVAN, valjarna: 3. maja 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

18. ZAVRŠEK ANTON, elektroplavž: 3. maja 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

19. VERDINEK STANKO, valjarna: 3. maja 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

20. SKALE LEOPOLD, jeklarina: 8. aprila 1971 neopravičeno izostal z dela — javni opomin.

21. PECIGUS IVAN, mehanična delavnica: od 19. do 22. aprila 1971 ni posvečal dovolj pozornosti pri malem remontu na elektroplavžu — javni opomin.

22. ŽVEGLIČ ANICA, laboratorij: 2. in 3. maja 1971 neopravičeno izostala z dela — javni opomin.

Iz pisarne javne službe

Naši upokojenci

DOBERŠEK IVAN, rojen 30. 3. 1929 v Loki pri Zusmu, sedaj stanuje v Vezovju pri Šentjurju. Vse do leta 1946 je delal doma na posestvu. Od 24. 6. 1946 do 18. 10. 1949 je bil zaposlen v Železarni Štore. Nato je ostal spet nekaj časa doma. Ponovno se je zaposlil v naši delovni skupnosti 1.

10. 1952. Delal je na raznih delovnih mestih, predvsem pa kot prebodar na elektroplavžu. Dne 6. 5. 1971 je bil invalidsko upokojen.

HRASTNIK ŠTEFAN, rojen v Mačkovcih pri Brezi nad Laškimi dne 28. 12. 1934, sedaj stanuje v Kompolah nad Storami. V aprilu leta 1951 se je zaposlil pri gradbenem podjetju »Beton« Celje. Leta 1954 se je prvič zaposlil v Železarni Štore in je po nekaj mesecih odšel na odsluženje kad-

rovskega roka v JLA. Po vrnitvi iz JLA se je 7. 11. 1956 ponovno zaposlil v naši delovni skupnosti, najprej v ekspeditu, od 1959. leta dalje pa v prometu. Opravil je izpit za premikača in nekaj časa delal kot premikač, nato pa kot kurjač na lokomotivi. Dne 10. 5. 1971 je bil zaradi slabega zdravja invalidsko upokojen.

KOČEVAR JOŽE, rojen v Stranju pri Krškem dne 25. 2. 1923, sedaj stanuje na Teharjih, po poklicu žerjavovodja. V naše podjetje je vstopil na delo v avgustu leta 1946 in je, s krajšo pre-

kinitvijo dela, ostal vse do upokojitve. Razporejen je bil v obrat jeklarne in delal na delovnem mestu »jamski pomočnik«, nato kot žerjavovodja in od maja 1969. leta dalje kot skupinovodja v vlivališču. Dne 26. 5. 1971 je bil invalidsko upokojen.

ZELIČ FRANC, rojen dne 1. 8. 1919. leta v Vodica pri Šentjurju, sedaj stanuje v Podlešju, po poklicu ponovčar. Pred vojno je

delal kot kmetijski delavec, v Železarni Štore pa se je zaposlil v septembru leta 1947. Bil je razporejen v obrat jeklarne in delal na delovnem mestu »zakladalec«. Po izgradnji zakladalnega stroja pa je bil razporejen na delo v vlivališče, kjer je delal vse do upokojitve. Dne 26. 5. 1971 je bil invalidsko upokojen.

DROBNE IVAN, rojen 23. 11. 1912 v Prevorju, sedaj stanuje v Šentjurju. Do leta 1937 je delal doma pri očetu na posestvu. V

letih 1939 do 1945 je delal s presledki v Nemčiji. Po vrnitvi pa se je zaposlil v Železarni Štore, to je 24. 6. 1946, najprej v obratu livarna sive litine, od 1. 8. 1968 pa v livarni valjev in to na raznih delovnih mestih. Dne 10. 5. 1971 je bil zaradi slabega zdravja invalidsko upokojen.

ŠAFRAN IVAN, rojen in sedaj stanuje v Kostivnici 32 pri Šentjurju 21. 10. 1923. V naše podjetje je vstopil na delo v februarju 1947 do junija 1950 in od junija 1951 do maja 1955. Po obeh

prekinitvah je, ostal doma na posestvu. Ponovno se je zaposlil v Železarni Štore dne 18. 7. 1960, najprej v livarni sive litine, od maja 1964. leta dalje pa v valjarni, kjer je delal kot pečar vse do 31. 5. 1971, ko je bil invalidsko upokojen.

JANC ANTON, rojen 7. 5. 1913 v Hožici pri Žalcu, sedaj stanuje na Ponikvi pri Grobelnem. Iz-

učil se je za čevljarja. Od 1942. do 1943. leta je delal v tovarni avtomobilov Maribor. Dne 6. 2. 1947 pa se je zaposlil v Železarni Štore v obratu livarna kot topi-

lec. Zaradi zdravstvenih razlogov je bil leta 1962 premeščen v nadzorno službo, kjer je opravljal delo čuvaja vse do 7. 5. 1971, ko je bil starostno upokojen.

ZDRUŽENO PODJETJE SLOVENSKE ŽELEZARNE LJUBLJANA ŽELEZARNA ŠTORE

razpisuje za šolsko leto 1971/72 naslednje

ŠTIPENDIJE

NA VISOKIH ŠOLAH:

— metalurška fakulteta	2 štipendiji
— elektrotehniška fakulteta	1 štipendijo
— strojna fakulteta	2 štipendiji
— ekonomska fakulteta	3 štipendiji
— pravna fakulteta	1 štipendija
— filozofska fakulteta — psihologija	1 štipendija

NA VIŠJIH ŠOLAH:

— višji tehniški šoli strojne stroke	2 štipendiji
--------------------------------------	--------------

NA SREDNJIH ŠOLAH:

— gradbena stroka	2 štipendiji
— metalurška stroka	2 štipendiji
— upravno-administrativna smer	2 štipendiji

NA POKLICNIH ŠOLAH:

— ključavničar	18 štipendij
— kovinostrugar	13 štipendij
— rezkalec	9 štipendij
— orodjar	4 štipendije
— elektro-avtogeni varilec	4 štipendije
— vodovodni inštalater	4 štipendije
— obratni električar	8 štipendij
— elektromehanik	5 štipendij
— instrumentalec	4 štipendije
— modelni mizar	4 štipendije
— strojni kalupar	30 štipendij
— talilec pri elektro peči	15 štipendij
— talilec pri SM peči	15 štipendij

Za poklic strojni kalupar, talilec pri elektro peči in talilec pri SM peči sprejemamo tudi kandidate, ki so zaključili 6 in 7 razredov osnovne šole. Za te poklice nudi podjetje poleg štipendije tudi celotno oskrbo v internatu.

Kandidati naj vložijo pismene vloge za štipendijo, zaključno spričevalo ali potrdilo o do sedaj opravljenih izpitih z ocenami, kratak življenjepis ter potrdilo o premoženjskem stanju, na kadroviski sektor Železarne Štore, Store pri Celju do 15. julija 1971.

Hovath Aurel: Physikalisch-chemische Berechnungen in der Metallurgie, Budapest, 1970, S-2642.

Neumann Horst: Kalibrieren von Walzen. VEB, Leipzig, 1969, S-2641.

Metallurgija cvetnih metallov, Moskva, 1970, S-2640.

Kösters Franz: Walzwerke für Profil- und Stabstahl, Band I, II, Verlag Stahl-Eisen, 1971, S-2639/I, II.

Soom Erich: Einführung in die lineare Programmierung, 1970, S-2638.

Knueppel Helmut: Desoxydation und Vakuumbehandlung von Stahlschmelzen, Band I. Duesseldorf, 1970, S-2637.

Kapaciteta livnica jugosl. železara, UJŽ, 1971, Bgd. S-3507.

Röhrig K., Wolters D.: Legiertes Gusseisen. Band I. 1970, S-3503.

Metallurgija IX, 1970, br. 4, Internac. kolokvij — Uložak za besavne cevi. Sisak, 1970, S-3506.

Energetsko-ekonomski odnosi velikih potrošača i udružene

elektroprivrede 1970, S-3505.

Moderno rukovanje komercijalnom delatnostjo I/1, 2, II/1, 2, S-3504/I, II.

Dulović Ljubomir: Memoriranje i pronalaženje informacija. Metode i sretstva, Bgd. 1970, S-2545.

The Theory and Design of magnetic amplifiers, 1966, S-2644.

Model ugovora o zajedničkim ulaganjima inostranog kapitala u jugoslovenske radne organizacije, Bgd. 1970, S-0301.

STORSKI ŽELEZAR. Glasilo delovnega kolektiva Železarne Štore — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Ocvirk — Urednik Rudolf Uršič — Uredniški odbor: dipl. ing. Janez Barborič, Friderik Jernejšek, Anton Mackošek, Rajko Markovič, Stane Ocvirk, Stane Sotler, Rudolf Uršič, dipl. ing. Niko Zakonjšek in Ivan Zmahar — Tisk CETIS grafično podjetje Celje — 1971